ion horea

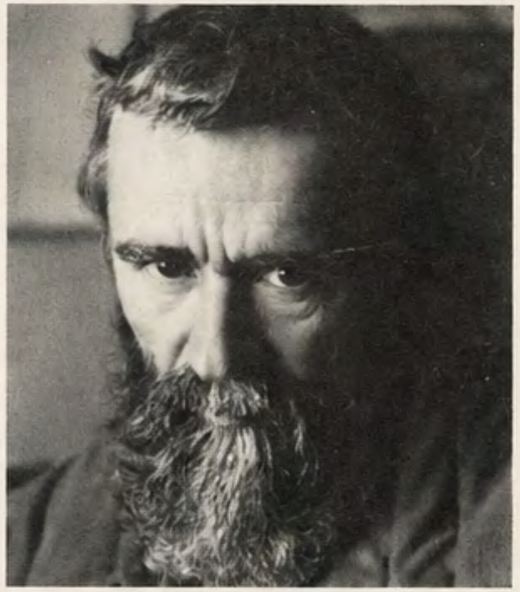

« poezia lui Ion Horea izbuteşte în finalitatea ei să înalţe un ansamblu echilibrat şi armonios, de natură apolinică, iar nu dionisiacă, aşa cum ar părea la prima vedere. Patima amănuntului [...] se structurează lent, prin acumulări succesive de obiecte, şi ea conţine într-adevăr ceva din gustul ritualurilor şi din feeriile dionisiace, dar tonalitatea poemelor are acea verticalitate a scoarţelor olteneşti menite prin forţa culorii şi stilizarea riguroasă a desenului să împodobească deopotrivă şi zidul odăii de musafiri, dar şi altarul unei biserici»

NICHITA STĂNESCU

ISBN 973-21-0186-5

1428

900 Lei

editura minerva

1428

ion horea

fondată în 1895 bpt serie nouă

ion horea

locul şi ceasul

BIBLIOTECA ALEPH

CLUBUL CĂRȚII DIGITALE

Coperta de DUMITRU VERDEȘ

ion horea

locul și ceasul

(versuri)

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1994
EDITURĂ MINERVA • BUCUREȘTI

NOTĂ BIOBIBLIOGRAFICĂ

Ion Horea s-a născut la 10 mai 1929, din părinții Ioan (1902-1990) și Ana (1904-1973), țărani din satul Petea de Cîmpie, județul Mureș.

În 1936 familia se mută în hotarul satului vecin, Vaidei, întemeind un spațiu gospodăresc și o ambianță spirituală la care se vor întoarce și în care se vor regăsi și după destrămarea acelui tărîm, sufletul și conștiința celui plecat într-un alt joc al destinului.

După absolvirea a patru clase primare la școala din Petea, viitorul licean dă examenul de admitere la liceul „Al. Papiu Ilarian" din Tg. Mureș, dar, în anii tragediei transilvane și ai războiului va învăța la liceele „Titu Maiorescu" din Aiud (1940-1942), „Regele Ferdinand" din Turda (1942-1944), și, după război, la liceul teoretic din Tg. Mureș, reînființat, (1944-1945), Seminarul Pedagogic din Cluj (1945-1946), și din nou liceul „Al. Papiu Ilarian", unde în 1948 își ia bacalaureatul.

Într-un timp al incertitudinilor și o stare a nehotărîrilor, ajunge la Institutul de arte „Nicolae Grigorescu" din București. După un an, părinții fiind declarați chiaburi, în condițiile luptei de clasă, părăsește Institutul, și în următorii doi ani va lucra ca desenator tehnic la Uzinele Metalurgice Cugir. Acești ani de

ucenicie au dus la opțiunea definitivă pentru preocupările literare și la îndepărtarea de experiențele în artele plastice.

În acest an, 1949, publică versuri în ziarul „Lupta Ardealului" și în „Almanahul literar" din Cluj, simțindu-se apropiat de mișcarea literară clujeană, apoi, în anul următor, în „Contemporanul" și "Flacăra", după debutul din 1947, cu poemul în proză „Cosașul", în ziarul „Ardealul nou" din Tg. Mureș.

În 1951 este chemat la Școala de literatură „Mihai Eminescu". După un an de îndoctrinare, convulsii politice și tăinuite lecturi fundamentale, ultimul sfat pe care directorul Școlii i l-a dat la intrarea în viața literară a fost: „să-și urască părinții". În acest climat pedagogic, social, politic, moral, începe o biografie literară la ceasul cînd ar fi putut să sfîrșească —, cu ocolișuri, marginalizări, incertitudini, temeri, limpeziri și afirmări, legată de redacția „Viața Românească", din 1952 pînă în 1964, apoi de Uniunea Scriitorilor, (1964-1968), și, fără întrerupere, de la înființare (octombrie, 1968), pînă în octombrie 1990, de redacția „România literară".

Volume apărute:

Poezii, Editura de stat pentru literatură și artă, 1956;

Coloană în amiază, Editura de stat pentru literatură și artă, 1961;

Flori de păpădie, Editura tineretului, 1962. Pentru ultimele două cărți, — Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1962;

Umbra plopilor, Editura de stat pentru literatură și artă, 1965;

Poezii, (Colecția „Albatros"), Editura de stat pentru literatură și artă, 1967;

Calendar, Editura tineretului, 1969;

Încă nu, Editura Dacia, 1972, — Premiul Asociației Scriitorilor din București;

Versuri, ediție îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Eminescu 1973;

Măslinul lui Platon, Editura Dacia, 1976, — Premiul Uniunii Scriitorilor;

Bătaia cu aur, Editura Dacia, 1979;

Un cîntec de dragoste pentru Transilvania, Editura Dacia, 1983, — Premiul Uniunii Scriitorilor, Premiul „Mihai Eminescu" al Academiei Române, premiul „Mihai Eminescu" al revistei „Convorbiri literare";

Eu trebuie să fiu, (Colecția „Cele mai frumoase poezii"), Editura Albatros, 1984;

Noaptea nopților, Editura Dacia, 1985;

Guguștiucul, Editura Ion Creangă, 1985;

Podul de vamă, Editura Eminescu, 1986;

Viața viața, Editura Dacia, 1987;

Drumuri și fîntîni, Proze publicistice, Editura Eminescu, 1988;

Dealuri de lut, Editura Dacia, 1990;

Cumpene — Editura Albatros, 1991;

Traduceri din: Lermontov, Nicolai Zidarov, Franz Liebhard (*Aurul înălțimilor*), Majtényi Erik, Létay Lajos, Kemény János.

REDACȚIA

POEZII
1956

POMENIRE

Eu m-am născut din grîne, din fîn, din cucuruz,
Şi-n mine port mireasma pămînturilor sfinte.
Şi behăitul turmei şi mugetul de vite
Şi cîntecul de greieri îmi stăruie-n auz.

Eu am păzit la vie sub luna cea mai clară
Din cîte răsăriră tăcute oarecînd,
Şi-n fiecare toamnă şi-n fiecare vară
De dealurile mele mi-e dor şi sînt flămînd.

MOMENT DE TOAMNĂ

Prin tuleiştea sură trecu un vînt uşor,
Înconjurînd hotarul în toamna timpurie.
Înfrigurați, bostanii, de lîngă viţa lor
De aur, sub înaltul acoperit de nor,
Se uită către dealul cu via arămie.

Cu frunze de aramă împrejmuiţi, mai sus,
Stau parii strînşi de viţe culese şi uşoare

Și împlîntați în norii ce vin dinspre apus,
Rîvnind parcă aroma butoiului ascuns,
Ar vrea la ușa cramei din vale să coboare.

Zburlindu-și spinii galbeni sub ierbi și uscăciuni
Un măcieș din vară, uitat printre răzoare,
Adăpostește-n taină, pierdut în rugăciuni,
Un iepure cu ochii aprinși ca doi tăciuni
Pe care toamna-și lasă întîia ei răcoare.

Nevastă-mea-n grădină, tăcută, prin frunziș,
Stăpîna ce le are în seama ei pe toate,
Mai trece înc-odată tîrziu și pe furiș
Pe după garduri sparte și tufe de agriș
Să strîngă-n poală cele mai bune poame coapte.

Obrajii ei curați-s ca-n fiecare an,
Parcă de bruma toamnei acoperiți, și roșii,
În dreptul crengii sure par mere Ionathan
Cum vine către mine cu sîmburi de bostan,
Încet, pe lîngă merii de-o samă cu strămoșii.

Fasolea vînturată ai adunat-o-n ol?
Cu voavele vom arde-n cuptor la iarnă, poate,
Ori cînd va fi fînarul la primăvară gol
Și oile-or începe să fete în ocol
Le-om arunca acolo să roadă peste noapte.

E tot mai mică ziua, otăvile-s cosite,
Oari n-o fi vremea serii? Mă duc să dau la vite!

CITEȘTE MĂI BĂIETE...

Și păsările iarăși se duc și nu mai vin,
Rămîn și cîmpul singur și streașina pustie.

Se limpezeşte cerul butoaielor cu vin
Cînd toamna-i tot mai rece şi tot mai cenuşie.

Se tînguie hotarul şi iepurii doar, surii,
Cu vulpile roşcate apar şi se ascund,
Cînd pocnete de armă din marginea pădurii
Adulmecă departe spre dealuri şi răspund.

Bucate-am strîns destule şi porcu-i la-ngrăşat.
Răsare cornul lunii şi vîntul a-ncetat.
La noapte o să-ngheţe, şi iarna nu-i departe...

— Nevastă, pune lemne pe foc că parcă-i rece,
Şi, pînă una-alta, în vremea care trece,
Citeşte, măi, băiete, ceva de-acol' din carte!

COLOANĂ ÎN AMIAZĂ
1961

AGRESTE

I

Hotarului a[illegible]emeni, mi-e sufletul prea plin
De lumea vegetală, de păsări şi insecte,
De forma animală spre care mă înclin
Mereu în căutarea mişcărilor perfecte.

M-am ridicat alături de plopul foşnitor,
Din umbra clătinată a sălcilor pletoase,
Îmbrăţişînd azurul înalt, tremurător
Şi transparent, cu luna de forma unei coase.

M-am scuturat de greieri, și-ascultă-i în amurg
Cum tremură din aripi ușoare și înguste!
Prin sufletul meu, grîne în valuri albe curg
Și-n umbra lui coboară verzuile lăcuste.

Civilizații strînse și arse în deșert,
Și forme viitoare de piatră și metale
Le bănuiesc în lumea cîmpiei și, pe sfert,
Încerc să le alătur luminii vegetale.

Din rădăcina prinsă de brazdă, și din spic,
Și din păstaia coaptă închisă ca o carte,
Cum și din ciucălaie cu bobul des și mic
Pămîntul își desprinde noi forme, mai departe.

Covoarele de iarbă întinse pînă-n prag,
Grădina și pămîntul cu poame și bucate,
Și vitele cu lapte, și vitele ce trag,
Și frunza foșnitoare, și crengile uscate

Mă înconjoară toate din zori în asfințit
Și-mi dau atîta pace și-atîta desfătare —
Și gîndul ca o coasă întins și ascuțit
Nebănuit răsare din lene și uitare.

II

Din creanga nopții cade o boabă ce s-a smult,
Și parcă simt că-mi arde în palmă, cît aluna.
Mai scutur și eu creanga, departe, și ascult,
Și-aștept cu-nfrigurare să-mi intre-n casă luna.

Albastru, peste cîmpuri, și străveziu și stins,
Pîndarul nopții trece tăcut printre bucate —
Parc-a trecut o pală de vînt și s-a atins
De fruntea gînditoare a salciei plecate.

A mai trecut o clipă, a mai trecut un ceas,
Și argintează noaptea hotarul, și-i răcoare;
Și vîntul, printre tufe și porumbiști rămas,
Se scutură de frunze cu gesturi trecătoare.

Ascult, și-n pacea nopții mă înfior și tac,
Și-mprejmuit de umbre și de bucate coapte,
Desăvîrșit în sine-mi mă simt ca un copac,
Sub lună petrecîndu-mi cu păsări mari de noapte.

Pe fiecare frunză topită-i cîte-o stea,
Și fiecare clipă mă-ncercuie-n tăcere,
Și luna se așază pe-o creangă să mai stea,
Și vîntul cîte-o frunză pălindă îmi mai cere.

Mi-e creștetul aproape-n tărîmul celălalt
Și înțeleg chemarea acestor nopți senine,
Cînd iarba rourată a cerului înalt
Își scutură lumina stelară peste mine.

ANOTIMP

Peste hotarul toamnei, cu brațe lungi de lemn,
Fîntînile mă cheamă departe și-mi fac semn
Cînd norii se înclină cu chipuri lungi de sfinți
În orele-ncărcate și încă tot fierbinți.

Să mușc din carnea zilei, să beau din vinul nopții,
Să duc în corfă luna cu pepenii prea-copții,
Și sîmburii de stele să-i vîntur și să-i strîng,
Din pumnul drept, cu grijă vărsați în pumnul stîng.

Să răspîndesc mireasma acestui anotimp,
Împrăștiat în struguri, în piersici și-n gutui,
Mereu cules din spațiu și tescuit în timp,
Al vieții tuturora și-al morții nimănui.

ECOU

Toamnă, toamnă,
M-ai strigat?
Mi-am auzit numele
Dinspre grădină.
A mai căzut o poamă!
Cerul legat
Sus, peste lume,
Toamnă lumină.
Soare, soare,
M-ai căutat?
Umbra-i prelungă,
Frunza suspină.
Peste ogoare,
Porumb adunat,
Vînturi alungă,
Toamnă lumină.

MAI DEPARTE

Vremea ce limpede-i!
Totul te cheamă!
Frunza căzută
Strigă: „Mai ia-mă,
Du-mă-nainte,
Verde, departe,
Dincol' de vînturi,
Dincol' de moarte!"
Iarăși tăcerea
Jur-împrejur,
Plopii metalici
Tot în azur,

Iarăși o toamnă!
Hai, mai departe,
Dincol' de vînturi,
Dincol' de moarte!

TOAMNĂ TÎRZIE

Toamnă pe hotar, soarele iar la apus.
Ziua trecută mai are ceva de spus?
Pe marginea apei, trestii și plopi
Priveghează pămîntul ca niște fecioare și popi.
Nimeni nu mai vine dinspre sat
Către ogoarele culese și cărate,
Numai un greier, prelung și apăsat,
Mai cheamă cu aripi tremurate.
Liniștea toamnei își clatină frunzele rugului
În tufișul de foc și de vis al amurgului.
Oameni mai caută vara pe dealuri cu vii,
Se aprind focuri, latră cîinii, se strigă copii.
E vremea să pornim și noi către casă cu carul,
Că numai noi mai păzim pe-aicea hotarul.
Cerul de sus, cu stelele și cu luna,
Mă urmărește ca o umbră ușoară...
În curînd o să cadă și bruma —
Ascultă, copile, cocostîrcii cum cheamă și zboară!
Ascultă, copile, cum zboară
Cocostîrcii pe sus, parcă trec prin inima mea
Ca un drum lung, și mă înfioară.
Ca în seara asta niciodată
Nu mi s-a părut lumea mai ciudată,
Hotarul mai pustiu și cu mai multe umbre.
Parcă cineva peste sufletul meu a început să umble,
Și sufletul începe să mă doară.
Ascultă, copile, cocostîrcii cum zboară!

ÎNTÎMPINARE

Plouă peste Cetatea de Baltă,
viile-s tot mai albastre —
ce verde-i hotarul,
ce pregătire norilor negri, aici, pe Tîrnavă!
Amurgul e-aproape, ca un munte enorm
de peste Mureș venit odată cu ploaia,
numai de cer legat cu
lanțul de fulgere.
Trebuia oare neapărat
Să mă-ntîmpine soarele,
ori luceafărul serii
odinioară apărut poetului său
ce ducea către Blaj vagabondul,
nepotolitul suflet romantic?
Fie și poarta deschisă în tunete,
fie și-aceste prăpăstii de foc
dincolo de turnuri și coșuri,
de abur și fum ocolite,
sub norii de piatră-amintindu-mi
de Cheile Turzii.
Iată și eu, imitînd pe poetul
ce saluta din căruță Roma cea mică,
mă urc pe dealul cu viile-albastre și casele-n roșu
și cu un gest prelungit peste coșuri și linii
salut unitatea materiei,
spectacolul dat parcă anume să-ntîmpine
sufletul meu îmbătat de cunoaștere,
fulgerul prins și întors din înalturi,
tunetul dus peste apele tulburi,
ploaia venită dinspre păduri!

POEM DESPRE PĂSĂRI

Eu iubesc păsările.
Le iubesc aripile de aur,
cînd zboară dimineața în bătaia soarelui.
Ciocîrlia tremurînd în azur
și mierla fluierînd pe cîmpuri,
dar mai ales porumbeii.
Le iubesc aripile de platină,
cînd se ridică-n crucea amiezii,
cocostîrcii lunecînd peste bălți
și sturzii în stoluri împrăștiate,
dar mai ales porumbeii.
Le iubesc aripile de sînge,
cînd se așază-n stoluri obosite
odată cu pămîntul în apus,
prepelițele furișate la cuiburi,
potîrnichile-n holde,
dar mai ales porumbeii.

Eu iubesc păsările.
Le iubesc cuiburile de pămînt
adunate sub streașina casei,
cuiburile de rădăcini
făcute între nuielele gardului,
cuiburile de pene
ascunse în paiele șurii,
cuiburile de nuiele
ascunse în pomi ori în scorbura salciei.
Eu iubesc păsările,
chiar dacă ridic pe hotar sperietoare
ca să nu-mi prădeze grîul,
chiar dacă alung stolul de graur
ca să nu-mi strice strugurii,
chiar dacă toamna ies pe hotar cu pușca
și mai dobor cîte-o cioară.

Eu iubesc păsările.
Le iubeasc guşa verde-albastră,
şi coada cenuşie,
şi ciocul cu zăbale galbene,
şi ochii ca seminţele de cînepă.
Privighetorile, balansate pe trestii,
ciocănitorile, ţipînd, dimineaţa,
dar mai ales porumbeii.
Le iubesc în stolurile lor gălăgioase,
cînd îşi satură puii,
ori cînd i-nvaţă să zboare,
vrăbiile deasupra ogrăzii,
rîndunicile şi pasărea plugului,
dar mai ales porumbeii.
Numai Icar de-ar fi fost,
învăţînd de la păsări să zboare,
şi-ar fi fost de ajuns, să iubesc
zborul lor dimineaţa,
cînd se ridică-n azur,
ţîşnind parcă din sufletul meu.
Numai Icar de-ar fi fost,
prăbuşit la pămînt,
din întîiul lui zbor,
şi-ar fi fost de ajuns, să iubesc
zborul lor către seară,
cînd pămîntul se-nalţă cu ele,
să mai prindă pîlpîirile soarelui —
atunci iubesc rîndunelele,
şi graurii în stoluri,
dar mai ales porumbeii,
cum coboară pe sufletul meu
aşa cum coboară pe casă.

UMBRA PLOPILOR
1965

UMBRA PLOPILOR

Şi vom călători odată
Pe unde n-am mai fost nicicînd,
Cu umbra plopilor, ciudată,
Alunecînd, alunecînd...

Şi va rămîne-n urma noastră
Doar tremurarea unui gînd,
Cu umbra plopilor, albastră,
Alunecînd, alunecînd...

De va mai fi o amintire,
Şi ea va trece, vrînd-nevrînd,
Cu umbra plopilor, subţire,
Alunecînd, alunecînd...

Dă-mi gura ta, şi mă sărută,
Şi stele vor cădea pe rînd,
Cu umbra plopilor, tăcută,
Alunecînd, alunecînd...

Şi-ai să auzi, înfiorată,
Cum trece-al lunii foşnet blînd,
Cu umbra plopilor, culcată,
Alunecînd, alunecînd...

ZBORI

Ceas al amurgului, încetul cu-ncetului,
Trece octombrie-n umbra făgetului.

Umbre alunecă, poală se clatină,
Aerul pare de foc şi de platină.
Intră-n pădure şi-nţîmpină orele,
Calde, tîrzii, rămurişul, culorile,
Leagă-te suflete, murmură-n linişte,
Zbori, potîrniche, din mirişte-n mirişte,
Strînse sînt urmele date-arăturilor,
Intră sub ploaia de foc a pădurilor,
Suflete-pasăre, patima zborului,
Dat căutărilor, vîntului, norului!

ORI POATE

De dragoste spun alţii şi-i înţelegi mai bine
Decît m-ai înţelege în locul lor pe mine.
Prea mult pămînt îmi cară cuvintele la vale,
Cirezile dau buzna cu ele din ocoale,
Şi singur stau la semnul răscrucilor pe şesuri
De tine cu-nţelesuri şi fără înţelesuri...
Să te ascund cît poate tăcerea mea ascunde,
Cînd prea îmi eşti aproape şi prea nu eşti niciunde?
Dar frunza nu-ntîrzie şi sufletul prea plin e
De amintirea-noastră pe urma mea la tine.
Ori poate, dintre toate, tu mă-nţelegi oricum?

Prin mine trece timpul ca un copil pe drum.

FOŞNEA LUMINA SERII

O creangă îndoită pe urma unui gînd,
Tiparul ei se pierde pe undeva-n pămînt,
Şi se repetă-n fructul cu cinci seminţe noi
Care-a căzut din zarea de purpură-ntre noi.

Pesemne iară-i toamnă — mi-am zis — și aș fi vrut
În clipa-aceea sfîntă să-ncerc să te sărut.
Dar te-ai întors grăbită și l-ai luat să-mi spui
Cum se-oglindește cerul aprins pe fața lui.
Și semăna cu tine, la gură cînd l-ai dus.

Foșnea lumina serii, pe undeva, pe sus.

MI S-A PĂRUT

Cer îndurare ceasului mut, ca un păgîn,
Din toamnă-n ceața dusă de ploi să mai rămîn
În jocul tău de care va fi cîndva să fug
Fricos ca o șopîrlă sub frunzele de rug.
La noapte o să ningă. Spun semne din amurg.
Deasupra noastră fluvii de ciori flămînde curg,
Și marginilor lumii parcă le dau ocol.
Bisericile-s pline de ciori ca de nămol.
Să fie mîine ziua în care m-am născut?
Aud în cîmp cum timpul mai rumegă tăcut,
Și bate vînt, și norii se strîng în jurul lui,
Ca la un semn spre iarnă, al meu și-al nimănui.
Mi s-a părut o clipă că șoväi și c-aștept
Să mi se culce-n suflet, cu umbra, plopul drept,
Apoi trecu și-această nedumerire-n gol,
Și-acum ascult cum iarna coboară-ntîi domol,
Vîrtejuri să mă poarte și să mă-ngroape-apoi
În liniștea prelungă ce străbate-ntre noi.

ÎN FAȚA ZĂPEZII

Treci limpezindu-te-n pămînturi zăpadă mult întîrziată,
Rămasă dintr-o zi de toamnă și așteptata-n ziua ceea

Peste cîmpia ca o tablă de diamant și ciocolată,
Pe care cobora spre ziuă și în amurg suia scînteia.

Să-ntîrzie doar prospețimea hotarelor în nesfîrșire
Și plopii-albaștri, trași de două peneluri lîngă drumul țării,
Cînd peste vîrful lor va trece cu fluieratul ei subțire,
Întoarsă, mierla primăverii ce nu ne poate da uitării.

PĂDUREA

Pădurea de cleștar și zgură,
Deasupra ei un colț de lună
De-o creangă s-a atins și sună,
Și cîte ceasuri doar trecură?

O noapte lungă de ninsoare,
Și-acum tăcere, alb, și parcă
De-o presimțire viitoare
Copacii negri se încarcă.

Încremenire și durată
Dramatic se întrepătrund,
Ca-ntr-o iubire-nfrigurată
Cînd sufletele își răspund.

Mi-e poate gîndul prea în pripă,
Nu-i vremea, însă vreau s-ascult
Cum mugurii pe ramuri țipă
Și cum tresar nu peste mult.

Acum această-ntruchipare
Îi dă pădurii doar acel
Tărîm sonor închis, îmi pare,
În struna de violoncel.

DIN CÎMPIA ARDEALULUI

În acel început de decembrie,
pămînturile arate
erau negre și uniforme
ca umbra unei oglinzi
din apele căreia în adînc se stingeau
luceferii nopții
Oamenii săpau dealuri de vie
pentru butașii aduși de prin partea Aiudului.
În felul acesta, ca un pește miraculos,
cercul soarelui va trece din arac în arac
peste aceste dealuri, legîndu-le
în valuri de vin amintind de Marea Sarmatică.

Dinspre Mureș au venit ciorile,
pîlcuri-pîlcuri s-au rotit peste sat
și-au trecut mai departe,
multe cum n-au mai văzut oamenii poate
din vremea războiului.
Peste noapte, zăpadă
și liniște multă,
și-apoi nopțile limpezi în care-auzeai
cum se sparg de zăpezi luminile stelelor.

Am adus în oraș,
nu puteam să n-aduc,
liniștea ei,
a Cîmpiei Ardealului, și-o alătur acum străzilor albe,
și-o adaug antenelor neclintite-n văzdug
prin liniștea cărora trec toate chemările țării.

SENTIMENTUL IERNII

Mă-ntorc pe drum de sănii, cu chiciură pe gene,
Pe lîngă-aceste dealuri, enorme damigene
Cu parii viței albe-mpletiți pînă-n tării.
Tăcerea cît de beată-i căzută peste vii!
Butoaie nu mai sună, găleţile-s luate
Să măsure nutreţuri de boabe și bucate,
Și sfecla și cartofii la porci, ori la viței
Să ducă țîța caldă. Și, totuși, dacă vrei
Să-ți mai aduci aminte de toamnă, poți să treci
Pe unde cerul verii-i turnat în cupe reci
Și unde, lîngă teascuri, butoaiele la rînd
Sînt grele de lumină, de piatră, de pămînt,
De ploaie și de vînturi, de brumă și de var.
Cît aur se răsfrînge și-ntîrzie-n pahar
Parcă din fața coastei cu piersicul stingher,
Păzit acum în geruri cu suliţe de fier!
De viță ce să spunem? Nu i-a rămas afară
Din părul de aramă ce-l despleteam as'vară
Nici o șuviță. Uite-o, -mbrăcată-n nouă rochii,
Frumoasa noastră prinsă de somnul babei Dochii.
Și iarăși sorb din gerul ca un vinars de prune,
Lăsînd în voie caii în zborul lor să-și sune
Departe zurgălăii loviți de bună seamă
În cupa zării-ntoarsă cu buza către cramă,
Și pier ca o nălucă, luat ușor de gînduri,
Pe străzi lăsate-n urmă și-aici peste pămînturi.
Vă clătinați în mine, voi, dealuri, și te clatini,
Amurg, din amintire întors și dintre datini;
Hei, coame negre, coapse și pulpe, voi, buiece,
Cine v-a plîns de milă că vremea voastră trece
Oprindu-vă din goană, văpăi nepotolite,
Cu zarea prinsă-n boturi și stelele-n copite?
Cît zborurile voastre mi-s date să mă-mbete

Sub cerurile iernii brăzdate de rachete,
Cu cine să vă-aseamăn mai mult și să v-apropii
Voi, zeități trezite din marginile gropii?
Vi-i pieptul strîns în hamuri de gheață și se frîng,
Fuioarele suflării-mprejurul meu le strîng.
N-aveți zăbale-n gură și-n mîna mea nu-s frîie,
Doar gîndurile-n voie-s lăsate să vă mîie.

În urma mea, orașul. O brad frumos... podoabe,
Zăpezile-s vărsate-n canale, și în roabe
Prin curți butucii cară miresmele pădurii
Și mucegai din beciuri. Și iarăși dați căldurii,
Ne-apropiem, spre seară, de geamuri, la perdele,
Să coborîm amurgul de purpură cu ele.
Peste oraș, vîrtejuri se prăbușesc în gol
Și dau în disperare luminilor ocol,
Și parcă urși în turmă sînt duși pe străzi urlînd.
La ușă, cîte unul, oprit din cînd în cînd,
Își freacă blana plină de țurțuri, cînd la geamuri
Se mișcă, nu știi, turme de reni ori numai ramuri
Se-mbrățișează, negre, în viscol, cu antene,
Din infinit să-ntoarcă mesaje pămîntene.
O noapte lungă strînsă din cărți și de la poluri,
Îngrămădită-n valuri de vînt pe la subsoluri,
Tîrîtă de tramvaie sub fulgere ciudate
La cotituri, și dusă spre margini înghețate,
O noapte cu piețe pustii și poduri șterse,
În care numai flăcări mai pot să se reverse
În forme și-n lingouri sub prese și ciocane,
Trezită de sirene la orele bălane,
Și-ntoarsă către ziuă în lăzile cu pîine.
O noapte lungă dusă-n vîrtejuri către mîine.
Și eu, stăpîn acestui miracol, și-așteptîndu-l,
Mă-ntorc din nou la drumul de sanie cu gîndul.

Îmi ies în cale plopii și sălciile mele
Cu aburul suflării pământului pe ele.
Comuna nu-i departe și dealurile-n urmă
Pe muchea lor duc norii amurgului în turmă,
Și-ascult în amintire chemări tîrzii de graur.
Sub asfințit zăpada se lasă ca sub taur,
De patima rodirii gemînd fără putere,
Rîvnindu-l într-un tremur de gheață și-n tăcere.
I se lovesc de pîntec luceferii și sună
Zvîcnindu-i parcă-n uger tot laptele din lună.
Semințele ieșite încearcă să-i atîțe
În nări văpaia stinsă și-ncremenită-n țîțe,
Și doborîtă, parcă, de sînge și povară,
De dragostea chemată în fiecare seară,
Se-ntinde-n așternutul pământului, poftind,
Flămîndă, fînul nopții cu pulbere de-argint.

ÎNAINTE DE LUPTĂ

Uneori mi se pare
că nu mai am suflet.
Suflarea însăși mi-o văd
desprinzîndu-se de buzele mele
ca negura toamnei dimineața
de pe Mureșul tulbure.
În asemenea clipe, strig după mine
și nu mă aud,
alerg și nu-mi pot desprinde tălpile
de lutul cleios,
ca într-un vis cunoscut poate
în nopți de coșmar la porțile Troiei
și de Ahile-cel-iute-de-picior.
Știu, moartea mi-e scrisă în toate punctele
trupului meu, din călcîie în creștet,

nu-i nici un loc neştiut şi anume rîvnit
de săgeata destinului.
Sînt obosit uneori, înainte
de începerea lucrului, aşa cum,
înviorat, mă întorc
după zile de praf, de sudoare, de vuiet,
descifrînd constelaţii în treacăt,
scuturîndu-mi umerii de pulberea stelelor.
Poate-i emoţia lucrului neînceput?
Poate lumea nebănuită pe care încerc
s-o aud şi s-o strig mai departe?
Versul meu nu-i decît focul aprins
să anunţe primejdia gîndului, valul de foc
ori stingerea lui şi liniştea luptei sfîrşite,
ori buzduganul zvîrlit înaintea timpului,
anunţînd o etapă, şi alta, şi alta...
Focuri aprinse pe creste de dealuri,
le-aştept şi-naintea lor mă cutremur.

CALENDAR
1969

ALB

Parcă ninge peste mine, parc-aş fi deodată mire,
Şi sînt dincolo de gînduri, şi sînt dincolo de Fire
Sufletul în lucruri caută chipuri stinse-n oglindire,
Mîinile destramă forme şi m-alungă din zidire,
Şi-i o linişte de zboruri şi-o ascundere-n rodire
Se împerechează fluturi şi păianjeni lasă fire
Păsările cad în cuiburi ameţite din rotire
Şi-o vibrare-ascunsă cheamă depărtate corzi de lire

Cînd puzderie de stele se destăinuie-n sclipire
Parcă-ntipărind odăjdii de smaragde și safire,
Să mă-nalț la voievozii din pereți de mînăstire,
Să cobor pîn' la părinții adormiți în cimitire
Ori prin urmele zăpezii să mă pierd în amintire...

CÎND

Era un drum la marginea pădurii
așa cum știam din povești
și noi eram copii amîndoi
azi nici nu mai știu unde ești!

și drumul cobora în oraș
pe lîngă porți și trandafiri sub ferești
și noi eram tăcuți amîndoi
azi nici nu mai știu unde ești!

ne-am sărutat cu teamă, urmăriți
de stranii fiori pămîntești,
și eram numai noi amîndoi
azi nici nu mai știu unde ești!

ȘI-I UN BASM

Sîntem goi ca două trunchiuri alungate-n asfințit,
Sîntem prinși ca două raze încîlcite printre frunze,
Și-i un basm în jurul nostru despre care-am auzit
Cînd chemau lumini stelare-n trupurile noastre-ascunse.
Ne cunoaștem — nici o creangă n-a crescut în jurul tău
Fără brațul frînt al umbrei ce-o arunc să te cuprindă.
Și cădem cum numai umbra dezbrăcată cade-n tău
Ori perdelele cînd apa li se-ntunecă-n oglindă.

CÎND ÎNTRE NOI

Voi spune și eu dar
că ești departe
cînd între noi apar
— hotar după hotar —
stelele, stelele.

Din ce în ce mai rar,
vorbe deșarte
cu înțeles amar
cînd între noi apar
stelele, stelele.

CA PASĂREA MINUNE...

Tot lîngă dealuri sufletul mi-e plin,
tot lîngă ape, inima-n suspin,
Tot lîngă nori mi-e gîndul în rotire,
chemat în Fire, alungat în Fire,
și căutat, și plîns, și blestemat,
învins și învingînd, reînviat
ca pasărea-minune din vechime,
știut de toți și neștiut de nime.

DESTIN

Ca o pasăre-n bătaia puștii
treci peste lume
și nú știi...
și nú știi...

COLIND

Iată, totu-i dus
mai către apus,
totu-i înclinat
mai către-nserat,
stele-or răsări
și-or acoperi
sufletul trecut
în necunoscut.

SINGURI

Poate vom da de urma cuvintelor din noi
Cîndva neînțelese, chemate înapoi,
Să nu rămînem singuri, tăcuți, în asfințit,
Să ni se pară-o clipă că parc-am auzit,
Întoarse de departe, cu păsările-n zbor,
Neașteptate, toate-nțelesurile lor.

ȘI NIMENI NU ȘTIE

Era o fată cu gene lungi,
Doamne, ce mari gene avea!
Rouă în umbra lor sclipea,
Deasupra lor chemau ciocîrlii
Era o fată cu gene lungi
De care mereu îmi voi aminti.

Și erau acele gene lungi
Făcute anume spre a uimi,
Plecate anume spre a o iubi,
Deasupra lor chemau ciocîrlii

Şi nimeni nu ştie, de-atunci
Sufletul meu cît pătimi.

Parcă erau crengi de răchiţi,
De albine căutate, în mai,
În jocul lor te legănai
Deasupra lor chemau ciocîrlii
Parcă erau crengi de răchiţi
De care mereu îmi voi aminti.

Era o fată cu gene lungi
Şi numele de-acolo-i venea,
Iarba în umbra lor sclipea
Deasupra lor chemau ciocîrlii
Şi nimeni nu ştie, de-atunci
Sufletul meu cît pătimi.

APOI

lui Emil Botta

Ce plină mi-e inima de albastru!
Cum fluieră vîntul prin iarbă!
Şi coasta pe care alergam
de demult, de demult.
Pe ţelină stau, între gruieţe
mă îmbăt cu mirosul de cimbru
şi mă uit pe dealuri, departe,
şi ascult, şi ascult.
Anii cei mulţi cum trecură!
Uite, pe coastă,
tăiate de ape,
făgaşele timpului.
Şi pămîntul e altul, cu altă arătură,
şi gruieţele-s parcă mai îndesate,

de bătăile stelelor și de trecerea vîntului.
Soarele cade-n apus
peste pădurea Vaideiului.
Iată și capătul acestei zile.
Apoi, întunericul, umbra ta,
Întunecatule Emile...

ȘI PE HOTAR VA NINGE

Ne-alungă vremea totuși! Încet, încet se trec
Aceste mîini crescute și trunchiul lor întreg.
Ce vînturi cheamă, Domane, din goluri depărtate
Și-mi clatină făptura și rupe crengi uscate?
Pe vremea cînd pămîntul mă aduna tăcut
Din mîlul nu știu cărui tărîm necunoscut,
Și praf ceresc, la ceasul cînd îmi ardea pe creștet,
Nu-nțelegeam foșnirea frunzișului meu veșted,
Nici laudele spuse și semnul de iubire,
Cum se mai pot întoarce-n tăcere și-n jelire.
De n-ar fi prea devreme, de n-ar fi prea tîrziu,
Cînd ultimele versuri va fi să mi le scriu,
Cînd tu vei fi plecată oricum, chiar de-ai mai fi,
Și pe hotar va ninge și noi ne vom privi,
Doi oameni de zăpadă ce-au fost lăsați afară —
Și-n casă-i cald și lampa s-aprinde către seară...

NU-I NIMENI...

Cu toamna ziua dusă întîrzie-n hotar
Și sufletu-mi rămîne pustiu ca un altar.
O vulpe răgușită mai latră cînd și cînd
Trec păsări pe deasupra ogrăzii aiurînd.
Să fie pe sfîrșite, să fie la-nceput?

Aştept un semn din partea cuiva necunoscut
Să sune la ferestre, să umble pe la uşi,
O umbră-a celor duse, o vorbă-a celor duşi,
Pe cineva să bată la poartă şi s-ascult
Am auzit această bătaie mai demult,
De către drum să cheme ori poate eu să strig.
Întîrzii în ogradă şi mi se face frig.

DIN URMĂ...

Se-ntunecă devreme şi facem focu-n casă
De către seară-ncepe să cadă ploaie deasă
Sub streşină-n ciubere se-adună apă bună
Ori numa-mi vine-n minte cum streşinile sună.
E-o noapte-n care parcă te-aştepţi să bată furii.
Ciinele-şi cată locul, flămînd, la gura şurii
Porumbii după casă se-aud în porumbare
Şi somnul nu te-ndeamnă şi noaptea-i foarte mare.
Un gînd ascuns din urmă, de nu ştiu unde-mi vine
Şi vremea-ncepe iarăşi să sape gropi în mine.

PE-AICI...

Pe rît sub muşuroaie sobolii vremii scurmă.
Fîntîna-i astupată. De cumpănă, nici urmă
Şi vitele din troacă nu-şi mai ridică botul.
Pe-aici, într-o vacanţă, citeam din *Idiotul*
Şi podul peste vale-i stricat şi gardu-i putred
Vreau să le spun pe nume şi mă ascult şi nú cred
Tutunul pe sub streşini uscat nu mai îmbie
Şi dintr-odată-mi pare că toamna-i mai tîrzie.

SE MAI AUD...

Albinele-s în iarnă și stupii parcă-s goi
Nu mai pîndim deasupra grădinii nici un roi
Uneltele-s pe poliți și masca-i pusă-n cui
Ai vrea să spui o vorbă și-asculți și n-o mai spui
Hotarul verii cheamă din coșniți ne-ntrerupt
Un păr uscat mai ține-n picioare gardul rupt
Miroase dulce-a faguri și-a fum de bălegar
Cîte-o mașină trece pe drum și tot mai rar
Și piere urmărită de cîrduri mari de ciori
Și vremea-i de ninsoare și-aștepți colindători.
Din toamna pe sfîrșite, ce mai aveți, luați!
E pămîntiu hotarul și-acății sînt tăiați
Și duși în fața șurii și puși lîngă butuc.
Se mai aud întoarse din ei chemări de cuc.

TÎRZIU

Zilele vin cu brumă. Se sparg aurării.
Pe dealuri bîntuirea de grauri se rări.
Ne adunăm pe-acasă ce mai avem în cîmp
S-aud bătăi de pușcă abia într-un răstîmp
Nici cîinii nu mai urlă la vie de urît
Nici nu mai vezi hăitașii cum se întorc pe rît.
Coșarele sînt pline. Din grajduri iese fum
Și un miros de țuică se-ntinde pîn' la drum.
Vin carele din sate vecine cu borhot
Și sîmburii de prună se-aruncă peste tot.
E-o fierbere în focul unui îndemn ocult
Și nimeni în comună n-a mai murit de mult.

DE UNDE SĂ VĂ IAU?

Sub semnul vremii-i tot ce scriu de azi!
Încolo, versuri frînte ori lălîie
Cu flori încinse, cu păduri de brazi,
Cu aiurări şi nouri de tămîie,
În care-adormi şi te lungeşti şi cazi,
Din care nici nu ştii ce-o să rămîie —
Va fi-n amurg ori poate la amiazi,
Nici cel din urmă şi nici cel dintîie.

Sub semnul ei m-alungă tot ce-a fost,
Voi, buze crude, braţe albe, feţe,
Cu tremurul, cu tot murmúrul vost'
Ce nu ştiau de temeri şi poveţe,
Cuvintele ştiute pe de rost
Şi tot ce-aveau apoi să mai înveţe
Goi, ochii mei şi gîndul meu cel prost
Ce n-a ştiut de slujbe şi ospeţe.

De unde să vă iau, din cît avui,
Din ce tărîmuri duse şi buimace,
La ceasul cînd nimic din urmă nu-i,
Şi înainte-i umbră doar şi pace,
Cînd să te strig? Pe nume cum să-ţi spui?
Atins de gînduri stinse şi rapace,
Necuviinţă, sora nimănui,
Nici nu mai am cu tine-acum ce face.

Şi unde să vă strîng? În ce ocol?
Ograda-i goală, toţi sînt duşi de-acasă,
Nu mă mai culc şi nici nu mă mai scol,
Şi de nimic de astăzi nu-mi mai pasă,
Nu-s nici aici şi nu sînt nici acol'
Amurgul în hotarul meu se lasă...

Să dau acum și ultimul obol
Și să mă-ngroape după ora șasă!

CĂUTÎND

Să áuzi Blestémul
Și să-i spui Chemare
Totul să te doară
De-o iubire mare

Să te știi alesul
Celor nevăzute
Singur cu-nțelesul
Lucrurilor mute.

ÎNCĂ NU
1972

LA CEASURI TÎRZII

Iarăși rupt din țărmul unde mai rămîn în neclintire
Prins de rădăcini, cu plopii și răchitele subțiri,
Mă întoarce glas de clopot și-n tăceri de cimitire
Poate vin din amintire, poate-s numai năluciri,
Poate-i umbra cunoscută oarecînd în alte Firi
Și de nicăieri nu-ți vine vreun îndemn să te mai miri.
Vin prin sate ciubărarii, duhotarii, cortorarii,
Parcă vin dinspre nisipuri, și-i o așteptare-n toate,
Și-i întîmpină primarii, și-i opresc în drum jîndarii
Nopțile-s sub coviltire și sub corturi îngropate.
Se adună-n drum copiii și se-ascultă toate cele,

Orice vorbă-i o poveste, de departe-i orice gînd.
Mîine, după pui de păsări și la scaldă-n Fîntînele,
Și deodată unul spune, sufletul se face mic,
Și nu-i nimeni să-l înșele, numai frunza tremurînd
Parcă umblă-n lumea mare, greieri cheamă rînd pe rînd,
Unul spune de cîntarea cu vaporul Titanic,
Și ne-ntoarcem triști la cină, și rămîn pînă tîrziu
De-o durere dus, și norii trec încet prin fața casei,
Și ascult cum latră cîinii, și mi-e frică să nu fiu
Înecat, și-adorm, și cade rouă peste noi, în șură —
Iarăși rupt din țărmul unde mai rămîn, un gol mă fură.

CE LINIȘTE

Vai, mă tem de-aceste muchii, și de-această rotunjime,
Forma unor flăcări stinse, piatra lucrurilor, mută,
Peste care nu-și mai trece duhul umbra lui temută
Și nici mîna făcătoare de minuni nu se mai mută,
Și nu-i nici o adîncime, nici o apă ne-ncepută,
Și nu-i nici o dușmănie și nici nu mai urlă nime,
Nici amarul din cucută, nici pîndirea din desime,
Steaua-n licărire-i stinsă și zvîrlită-n înălțime,
Ori pe văi de-ntunecime în vecii de mult pierdută.
Vreau să latre-aceste pietre, vreau aceste frunze, treze
Să se-nvolbure în vînturi și în patimi să necheze!
Liniile scrise-n drumuri, cercurile scrise-n roate...
Cîtă liniște e-n totul, cîtă pace e în toate!

DIN UMBRA CĂRUIA

Lăsați-mi dar pe frunte semnul rămas cîndva, ca din greșală:
E semnul care-atine calea, ce nici nu minte, nici nu-nșală.
Nu-i urma crucii, cînd pe dealul Golgotei am căzut lovit,

Nu-i de tîlhar lăsat să-mi spună că m-a-nțeles și m-a iubit,
Nu-i nici de paznicul în suliți căzut sub piatră la-nviere,
Nu-i nici vreo urmă a virtuții, nu-i nici o umbră de putere
Nu-i Dumnezeu înscris într-însul, nici moartea cunoscută vouă,
O năzuință împlinită ori o-mputernicire nouă —
E semnul doar al nopții celei fără-nceput și fără capăt,
De care nu vreau să mă tîngui, din care nu aștept să scapăt,
Al nopții celeia ființă, și stea, și tremur, și rodire,
În care-s rîu și clătinare, și naștere și prohodire,
E semnul cel tăiat cu plugul și cel în brazdă pus de coasă
Din umbra căruia știusem să spun cîndva cît ești frumoasă,
E cel știut doar de părinții ieșiți la drumul țării iară
Și-așteaptă să le-nvie fiul cum în Scripturi mai înviară,
E-al zodiilor încîlcite, din Scorpion și din Fecioară,
În care vin să se mai uite acei ce n-au știut să moară,
Cel din pămînt și din sămînță, pe care-n gînd îl mai urmează
Cînd omul trece pragul casei și steaua nopții-i la amiază
Și-mbrățișarea-i o poveste ce nici nu minte, nici nu-nșală.
Lăsați-mi semnul de pe frunte, rămas cîndva, ca din greșală.

UMBRA RÎURILOR

Arcuiri de cer subțire,
Tremurări de pietre rare,
Jumătate din iubire,
Jumătate din visare,
Resfirări în corzi de lire,
Limpeziri în scăpărare
Căutate-n amintire
Și trimise-n depărtare —

La comoara mea, comornic,
La fereastra ei, vitraiul,
Codrul v-a rămas datornic

Cu tăcerile și graiul
De pe cînd lăsă pe gornic
Pe poteci să-și ducă traiul,
De arginți trei sute dornic
Urmărind pe Horea, Craiul —

Cumpenele voastre multor
Le-or aduce-n legănare
Din pămînt pe Domnul Tudor,
Din înalt, a lui chemare —
Poate cumpeni îl ascund, or
Vîntul iernii-n aiurare,
Cînd fîntîni lovite-n prund vor
Clătina fîntîna mare.

ȘI NU AFLU...

Las altui timp disperările,
semnele panice,
mă preocupă migrările
începînd cu cele germanice.

Lemnul e ros de carii,
piatră e-n liniștea lunii —
Pe-aici au trecut Avarii,
pe-acolo au trecut Hunii.

Fructul e-n cuibul omizii,
viermi găzduim cu toții —
Ce urme lăsară Gepizii!
Ce plaiuri călcară și Goții!

Anii se-adună, amarii,
îi cîntă, îi jeluie barzii —
Cît pustiiră Tătarii?
Cît au lăsat Longobarzii?

Şi nu aflu nici un remediu
clepsidrei lui Dumnezeu...
Secolii Evului Mediu
întîrzie-n sîngele meu.

ŞI CÎND VA FI...

Şi cînd va fi ca umbra mai rară să mă cheme,
Către sfîrşitul verii ori poate mai devreme,
Dincol' de Rîpa Morii, în sus către Dileu,
Voi căuta pe unde-am umblat cîndva şi eu,
Şi-oi fluiera să vină podarul să mă treacă
(De pod îi prinsă luntrea, ori lîngă mal, de-o cracă)
Acolo unde-i drumul de ţară-n amintiri
Şi sălciile-nclină făcliile subţiri
Să mai ajung. Ograda-i tăcută. Au căzut
De pe pereţii casei, în pale mari de lut,
Şi anii mei de care nu pot să mă mai rup.
Stuparul tot mai umblă tăcut la cîte-un stup.
Hotaru-i mai încolo şi fără floare parcă.
Pe gard, dinsus de casă, întîrzie-o coşarcă
Uitată-n cine ştie ce toamnă, la cules,
Şi din grădină vremea nimic n-a mai ales.
În faţa casei prunii-s trecuţi şi-i multă ţarbă
Şi toamna tot mai cheamă-n corlanul vechi să fiarbă.
Pe prag, pîn' la cîntatul tîrziu, sub steaua dreaptă,
Ei stau tăcuţi şi singuri, bătrînii mei, şi-aşteaptă.
Otăvile-s cosite şi viile-s în pîrg
Şi nu mai trec pe vale sfîrnarii de la tîrg.

DE-AR FI...

De-ar fi de joacă numai, dar lemnul crucii-i strîmb
Şi drumurile-s duse cu turmele pe cîmp.

Mormintele-s întoarse de ploi, şi fără popi,
Cuiburi de ciori uitate mai spînzură prin plopi.
N-a mai rămas nici gardul pe care să mă sui,
Nici tabla ruginită la poarta strîmbă nu-i.
Toţi au plecat. Pe vale se lasă fum strein.
Şi clopotele-s mute şi n-am cui să mă-nchin.

PARCĂ ZĂPEZI...

Credeam că nu-s în stare de tîlcuri şi minuni.
Stau lîngă mine timpul şi moartea, parcă nuni
Aşteaptă ceasul singur de mărturie sfîntă
Cînd roua de pe ochii mireselor se zvîntă.
De mine numai cine-i la drumul ţării ştie,
Şi oamenii acelui pămînt de pe Cîmpie.
Ca boştinarii umblu prin lume după faguri.
Mi-e sufletul în stupii goliţi de furtişaguri,
Albinele sînt moarte cu trîntorii de-a valma,
Regina e-nşelată şi dusă cu sudalma...
Şi cîntă floare, Doamne, mai poţi să mai arăţi!
Parcă zăpezi căzură azi-noapte prin acăţi.

ÎNTR-UN TÎRZIU...

Atîta ploaie cade, că sîntem mai bătrîni
Şi cumpenele parcă se tem lîngă fîntîni.
Pîraiele vin tulburi şi intră prin ogrăzi
Şi iau la vale garduri şi mortăciuni şi lăzi,
Nămolul peste şanţuri se-ntinde ca un pod
Şi grajdurile-s prinse-ntr-un muget de prohod
Şi dealurile toate le vezi cum se topesc
Şi curg împuhoiete dintr-un tărîm ceresc.
Porumburile sure-s culcate sub noroi.

Din stupi, în vara asta n-a mai ieșit un roi.
Și holdele sînt coapte demult și-au mucezit,
Trifoiu-n brazde-i putred, de cînd a fost cosit.
Nu-i nici un semn, o dungă de cer senin să taie,
Să iasă-un bob de soare din ea, ca din păstaie.
Și păsări negre umblă pe uliți ca pe prund.
Oamenii-și dau binețe și-ntr-un tîrziu răspund.

NU INTRU...

Ajung pe înserate. Lungi săptămîni de ploi
Par să răstoarne drumul de țară înapoi
În gropi și în ogășii, subt poduri, pîn' la porți.
Și-n iarba noroită așteaptă caii morți
Călcînd pe cer sălbatici, într-un galop nebun.
Cărui pămînt în graiul hîrlețului să-i spun?
Nechează parcă timpul, tîrziu, neîntrerupt.
Îmi reazem singur crucea și-aștept la gardul rupt,
Dar prin ograda goală nici urmă de bărbat,
Nici cîinele să latre, la locul lui, legat.
M-apropii de fîntînă, pe unde-am mai trecut
Cu duhul peste ape, cîndva, la început.
Fără găleată, strîmbă, stă cumpăna-n apus.
Și nici un cuib sub streșini, și nici un semn de sus.
La ușă bate creanga de prun ca un strein.
Pînă la ziuă poate și ceilalți mai vin...
Lămpașu-i pus afară pe prag, parcă-nadins.
Nu intru. Înăuntrul cuvintelor e stins.

PE URMA LOR...

Tîrziu mă leagă vara cu funii lungi de paie.
Ca un cuțit în pîine stă fulgerul și taie

Şi vin în nesfîrşire cirezile de nori
Pe urma lor în fundul fîntînii să cobori.
O zi ori două — timpul va trece să mă strige
Cu plopii ce-ntîrzie la drum în catalige,
Să mai ascult cum toamna rostogoleşte buţi
În care toarnă vinul din anii mei trecuţi,
Şi sălciile strîmbe, acăţii clătinaţi,
Tutunul pe sub streşini şi cînepa-n tîrnaţ.
Un cîine se întoarce adulmecînd, uituc.
Săcurea-i împlîntată din iarnă, în butuc.

DE NICĂIRI

Cădelniţează timpul prin noi ca prin biserici
Cînd morţii-s duşi la margini şi-ncerci să te desferici
Din faţa bizantină bătută-n aur vechi,
Şi-ţi pui din nou podoabe la gît şi la urechi.
O să fugim pe cîmpuri şi-o să ne-ntoarcem iară
Mai dinspre amintire, mai noi, mai către seară,
De unde amiroase zăpezile-a pămînt
Şi lupii trec lunatici pe dealuri, cînd şi cînd,
Şi urmele de iepuri se-ncrucişează-n sus
Şi căprioare-n cîrduri le vezi, şi parcă nu-s...

CÎND CHEM...

Citesc în semne iarăşi de-o toamnă foarte lungă
Prin care-o nălucire de gînd mă mai alungă
Şi ape tot mai tulburi se duc în asfinţit.
Pămîntul gol aşteaptă sub cer ca sub cuţit.
Va fi şi de-o iubire să spun ori să mă mîntui?
În preajmă numa creanga de sus ori numa vîntu-i
Şi-un drum ce tot mai duce, tîrziu, spre oareunde.

Cînd chem, în mine altul de la un timp răspunde.
Spre ziuă cade bruma pe suflet ca pe foi
Şi gîndurile-s tulburi ca vinul din butoi.
Mai întîrzie păsări pe sus şi mai ascultă,
Apoi se-adună norii şi lasă ploaie multă.

CÎND PLEC...

Se-nchide-n mine timpul ca-n ochii unui mort.
Sub coastă-n trifoişte ard pîlcuri mari de tort,
Parcă sînt paşii toamnei rămaşi din alte dăţi
Şi-i fierbere de grauri dinsus, între acăţi.
E-o amăgire-a umbrei ce stăruie pe foi
Şi se-ncîlceşte-n mine şi-n rugi, parc-am fi doi,
Abia sub talpa goală dacă-o mai ţin un timp,
Cu nestatornicia acestui joc în schimb.
Aş mai putea să caut pe-aici, ca un strein.
Cînd plec, aceste locuri mă cheamă să mai vin,
Şi-n asfinţit mi-e gîndul acum ca un făraş
Să-i duc din pîlpîirea tîrzie în oraş.

AJUNS ÎN TÎRGUL UNDE...

Ajuns în tîrgul unde cad ceţuri, şi mai vii
Din cînd în cînd, să cauţi ce n-ai putut să fii
La anii cînd trecuseşi pe-aicea ca un mit
Şi n-a fost ea aceea de-atunci ce te-a uimit,
La margini, unde nu ştii de-a-ntîrziat cîndva
Vre-un sfînt, acolo unde-i copilăria ta
Cu dealurile strînse de sate şi păduri,
Un gînd acestor locuri mai poţi şi tu să furi —
Ogrăzile sînt goale de tine, şi-n apus,
În pîlcurile ierbii cad ploile de sus.

Era un rînd, încolo, de meri, acuma-i gol —
Dinsus era o poartă şi-alături un ocol,
Pe-aici veneam la şură, pe-acol' treceam un gard —
Şi vreascurile zilei pe dealuri sure ard.
De vrei să fii drumeţul ce bate pe la porţi,
Tot mai puţin copiii şi tot mai mult cei morţi
Îţi ies în drum şi cheamă prin tine ca-n pustiu,
Un timp în care nici tu demult nu mai eşti viu.

DE TOT CE N-A FOST ÎNCĂ...

De tot ce n-a fost încă nu mai aştepţi şi nú zici.
Sînt obosit de timpul tîrît prea mult de muzici
Şi caut la pămîntul în care odihneşti
Sub reazimul de taină-al picioarelor cereşti.
Împrăştiaţi în boabe şi duşi de rădăcini,
Cu ploile de-o seamă, sîntem încă vecini.
Altfél e-o sumă-a lumii de partea ta, lehuză,
Şi-n locul meu e-o vorbă nespusă şi confuză.
Nu ne-am iubit cînd ceasul cerea să ne iubim.
Stătea-ntre noi sub semnul de foc un heruvim
Să ne alunge-n lumea sudorilor, imundei,
(Îi mai simţim suflarea, dar nu mai ştim pe unde-i).
Pe cel ucis de frate l-am îngropat sub glii.
Şi-n fiecare clipă ne-ntoarcem tot aci,
Munciţi numai de gîndul acelui foc ascuns
Cărúia niciodată n-o să-i plătim de-ajuns.

NE STRÎNGEM DE PE DRUMURI...

Ne strîngem de pe drumuri. E-aproape vremea cinei,
Şi-i cineva prin casă şi nu pricepem cine-i.
Copiii nu-s, în joaca de care să te bucuri,

În pulberea căzută pe suflet și pe lucruri.
Se abureşte faţa oglinzii şi te vezi
Tot mai departe parcă şi tot mai din zăpezi,
Şi parcă dintr-odată se face mai tîrziu.
E cineva de care poate va fi să ştiu.
E-un gînd al tău ori numai o temere din noi
Din vremea cînd alături umblam prin lume goi?
Parcă ne fură vorba cînd nici n-am spus-o bine.
Cînd vreau să mă apropii, e-alăturea de tine,
Şi stă cu noi la masă, şi umblă prin ogradă,
Şi cînd te văd îmi spune cum ar fi vrut să-ţi şadă.
E-o vorbă! Şi pe-afară-ntîrziu de frica ei
Şi caut, ca mocanii cu cercuri, să închei
Un timp rămas sub streşini de cine ştie cînd
Cu doage-ngălbenite şi pline de pămînt.

VERSURI
1973

O, TEMPORA!

Doar în materie credeam,
Şi nu era din întîmplare,
În fructul copt aprins pe ram
Şi-n frunzele în clătinare.

Azurul tremura, coroană,
Pe trunchiul drept, şi în tăcere
Nici timpul nu trecea în goană
Şi-n anotimpuri, ce mistere!

Iată-mă-ncins de-un răsărit
Vijelios vărsat în mine,
De un tumult nebiruit
În stare trunchiul să-mi dezbine.

Soarele trece săgetînd
Şi despletit în ramuri dese —
O altă lume arde-n gînd
Formulele-i neînţelese.

Şi stau în faţa ei şi-ascult
Cum cad în trunchiul meu puzderii
Încătuşate prea demult,
Luminile antimaterii.

VINE UN CEAS...

— „Vine un ceas..."
— „Lasă, nu mai vorbi,
Pune fruntea pe masă şi dormi.
Trec peste noi, cu paşi uniformi,
Oameni goi,
Melancolii..."

— „Dar vine un ceas..."
— „Lasă, vei povesti.
Deocamdată, arbori enormi
Trec peste noi cu paşi uniformi:
Arbori goi,
Melancolii..."

MĂSLINUL LUI PLATON
1976

CEARCĂN

mamei, în amintire

ALB

Eu am venit aici să mîntui,
Eu am rămas aici să tîngui,
Dar peste toate numa vîntu-i,
Dar dintre toate numa crîngu-i.

Ce-a fost o vreme — parcă azi-i;
Ce-i azi — de mult mi se ascunde.
Zăpezi îngreunează brazii,
Păduri se duc spre oareunde.

UN SALCÎM DE-O MAI FI...

Vălmășirilor nu-s
Potrivit după fire,
Și străbat mai presus
Doar tărîmul lubire.

Și pornesc înapoi
Către timpuri neclare,
După-un zeu, Litovoi,
După Gelu călare.

Ispitind cîte-un semn,
Pe la vetre ducîndu-l,
Sub odăjdii de lemn
Mai întîrzie gîndul.

Din poveste e tot
Şi sînt cel al poveştii,
Dintr-un neam, cum socot,
Al ţărînii aceştii..

Şi mă-ntorc la ce sînt,
La lumina de ţară,
Să mă rog la pămînt
De din zori pînă-n seară.

Al iubirilor sînt,
Şi-al durerii, cînd vine
Să aştearnă-n pămînt
Un culcuş pentru mine.

Un salcîm de-o mai fi,
Într-o zi să-nflorească,
Ori sub stelele mii,
O cîntare cerească...

LÎNGĂ UN PĂR SĂLBATIC

Sălciile-s despletite-n pîngărirea toamnei ude,
Clopotele-n zăcătoare nimeni nu le mai aude;
Drumurile curg pe dealuri, plopi se sting în fum subţire;
Despre cerul dus în unghiuri nimeni nu mai dă de ştire;
Timpul parcă se răstoarnă peste munţi şi lasă urme,
Către porţi înnegurate urcă dealurile-n turme;
Prin Cîmpia Transilvană se mai vede-o umbră mută
Cum se-apleacă pe pămîntul de cînd lumea şi-l sărută;
Domnul Şincai pătimirea şi-o trecu de nouă sate
Cu Scriptura ţării scrisă, în desaga jumătate;
Sălciile-s dezgolite-n bîntuiri tîrzii de brumă,
La Papiu Ilarianul şiruri de salcîmi îndrumă

Peste dealuri unde coama-i miezuină de hotare
Şi de unde vîrfuri albe desluşeşti în depărtare;
Multe veacuri de pe-această vale-a trecerii afla-i-or
Semnul binecuvîntării sfîntului Părinte Maior;
Lîngă marginea pădurii întîrziu şi-ncet îngînu-l
Blestemul ce-l tot mai zice cînd şi cînd Urcan Bătrînul;
Tuleişti, hotarul reavăn, oglindiri pe văi şi coaste,
Viile sînt numai suliţi din ce-a fost odată oaste.
Gîndul trece mai departe zugrăvind icoane rare.
Singur, lîngă-un păr sălbatic, la un capăt de cărare,
Ce iubire te tot cheamă din pămînturi să mai stai?
Peste Cheia Turzii-n sînge cade capul lui Mihai.

AJUNS AICI...

Încă mai trece peste lume o dungă stinsă de zăpadă
Mai crezi că-n zugrăveli ascunse şi zidurile pot să vadă
Şi cauţi lung înspre Tismana peste pădurea de mesteceni
Şi nu ştii ce umbrire sfîntă de gînd în vorbe-ncepi să legeni.
Mi-e sufletul în firul ierbii legat, şi-n amăgiri de viţe-i,
Ciocănitoarea bate-n trunchiul bătrîn din zarişte Hobiţei,
De către munţi mai cheamă piatra sub neguri de neprihănire
Şi totu-i ca pe-un drum de ţară cu praful strîns în coviltire.
E-un luminiş în jos la Padeş, şi ca un bocet mai îngîni
Pe unde parcă domnul Tudor îşi spală faţa la fîntîni.
Ajuns aici, să mi se scoată din palme cuiele de lemn.
Te luminează ţară scumpă şi dă-mi cerescul tău îndemn!

DE-O DRAGOSTE...

Pe unde mi-am lăsat părinţii mai vino, gîndule, şi du-mă.
Ca o grădină neculeasă mi-e sufletul bătut de brumă
Şi parc-aş fi pe-o altă lume-n această linişte lacustră

Din care tot mai multe umbre în tînguirea lor mă mustră.
Şi timpul cade peste dealuri şi umerii mi se-ncovoaie
Şi nu mai văd, cîtu-i hotarul, nebîntuită nici o foaie.
De-o dragoste mai latră cîinii-n pămîntul meu, cu-nfiorare
Şi gardurile-s tot mai rupte, şi păsările tot mai rare.

ÎN JOCUL TIMPULUI

Sînt întrebări ce cad ca bruma tîrzie peste-un furdulaş,
Pe urma cărora ne ducem cu sufletul după căruţă
În praful drumului, cu-o sfoară legat, neputincios şi laş,
Lovit cu pietre ca un cîine pe care nimenea nu-l cruţă.
Şi-ţi vin în minte vorbe spuse pe care parcă le-ai uitat,
Făgăduieli şi ascunzişuri, şi gîndul spus la despărţire
Cînd ei te petreceau din poartă şi tu plecai împrumutat
Cu semnele din zodii scrise în nopţi lovite de iubire.
Întoarce-te pe-aceste dealuri şi caută să le-nţelegi
Cu ploile ce le aşază, şi-adu-ţi aminte de pădure,
Şi-n jocul timpului din veacuri ce leagă şi dezleagă legi
Să nu te ştii fără-ndurare cu-acei care-au ştiut să-ndure.
Pămîntul ţării spune singur din cîte i-ar mai fi de spus;
Tu să te-nchini la răstigniţii pe drumurile ei în cruce,
Căraţi în furci, rămaşi sub roată, al căror sînge, în apus,
Pe muchea coastei întîrzie către-nserat să se usuce.
Şi laudă căderea frunzei şi-aşteaptă răsărirea ei
Şi pîlpîirile de aur cînd toamne lungi binecuvîntă!
... Am scris acestea într-o noapte, cu gîndul dus pe la Vaidei,
Către Cîmpia Transilvană cu pătimirea ei preasfîntă!

HIEROGLIFĂ

Sînt blestemat să mai întîrzii la sarcofage prin pustie
Cu sufletul ca un papirus pe care nu mai ştiu ce scrie.

Pe mine-și culcă Sfinxul umbra, parcă-i o vită-n zăcătoare,
Și ochii lui sînt stinși de praful unor ghiciri înșelătoare.
Cît veacul meu îmi pare golul, îndepărtatul și senilul,
Prin mine-n legile-i ascunse își varsă mîlurile Nilul:
Orezării îmi poartă chipul din oglindiri în boabe sfinte,
Să fiu în piatra unghiulară spun faraonii din morminte
Și caut în descumpănirea de neamuri o credință vană
Să poposesc și eu la focuri și să mă știu în caravană;
Ce gînd mă duce într-acolo, ori poate păsări de-astă vară,
Ori poate liniștea pe care-o purtăm de-un timp ca pe-o povară,
Ori numai ceasul asfințirii, cît mai aștept aici oleacă
Pe Mureș, către Rîpa Morii pe cel cu luntrea să mă treacă?
Și apa-i tulbure și cade lumina dinspre porumbiști
Cu pîlpîirea din adîncuri a cîtorva luceferi triști;
Poate nisipul, poate mîlul rămas pe frunze de răchiți,
Poate hotarul către care mă-ndrept cu cei ce sînt opriți,
Unde-i o hieroglifă numai din cît a fost, un semn și-atît.
Și-n suflet mi se face toamnă și întuneric și urît.

PE PRUNDURI

Am fluierat să vină luntrea. Răchitele-s făpturi lunare
Și sufletului nu-i e teamă de-această lungă legănare
Din care poate nici nu știe cum va fi dus la coaste sure
Pe unde turmele flămînde mai cată urme de pădure.
Așteaptă cai bătrîni pe prunduri stăpînii duși pînă-n comună
Și Mureșul în asfințire mai trece-odată pe sub lună
Legat cu funia de maluri, viclean și straniu ca o fiară,
La care gîndul meu cu teamă se-ntoarce-n fiecare seară;
E-o lege scrisă-a orișicărui ca un popas la o răscruce
De unde către margini drumul prin țara mare-l poate duce
Cu plopii-lumînări aprinse — ca la o nuntă în răstîmpuri
Și cu frunzișurile ploii, ce cad cu toamnele pe cîmpuri;
Așa, cînd ziua-i pe sfîrșite ori miezul nopții stă să-ncline,

Mă-ntorc la dealurile mele din ascunzișuri citadine,
Și las pe lîngă mine timpul să curgă-n voia lui la vale
Să-mi sape umerii, să-i caut sub țărmul lui ce se prăvale;
E-un drum ce duce mai încolo pe lîngă peri, printre răzoare,
În praful căruia soldații puteau să spună cum se moare
Și cum se duce țara-n coate și zarea ei cum se adună
Pe muchea dealului sub gloanțe, și cîte mai puteau să spună!
Tribunii Iancului trecură demult încolo pe Cîmpie,
De unde munții dimprejururi se văd parcă de ani o mie,
Și umbra lor cu-aceste sălcii e-n oglindirea ei înaltă,
Unde-am chemat să vină luntrea, să trec în partea cealaltă.

ȘI DACĂ VREAU...

Și dacă vreau să spun de țara prin care sufletul mi-i dus,
Să nu mă dezlegați de-aceste pămînturi unde ard ca Hus.
Rămîi în legea ta, Stăpîne, sînt al credinței mai severe
În care mi-au murit părinții luați ca robii la galere.
Tăgăduiesc cu fața-ntoarsă la tot ce poate să mă-nșele
În nopțile fără odihnă plătind cu jarul cărnii mele,
Și vreau să mai rămîn al celui ce doarme-n Deal la Mînăstire,
Mihai legiuitorul singur să mă mai ție în neștire,
Să fiu în drumul țării piatra de roți călcată și-n copite
Și să sfîrșesc în anotimpuri cu frunzele neliniștite.

ȘI-O VORBĂ...

Eu sînt alesul din grămada de ochelari și de proteze
Prin care veacul meu mai vede și poate încă să viseze
Și pe-un suiș de oseminte mai duc o turmă de cuvinte
Din care vreau să nu vă-ntoarceți, prin care spun: luați aminte!
Mă urmărește încă luna din vremea cînd credeam în lună,
Cînd la o margine de vie dormeam cu cîinele-mpreună

Şi ea mai zăbovea pe coastă lîngă pădurea de acăţi,
Dar toate astea-s numai gînduri aduse dinspre alte dăţi.
Ţărîna pe mormîntul mamei e-acoperită de zăpezi
Şi cerul parcă-i fum şi scamă şi nu ştii cît o să mai vezi
Pe valea-n care-i numai umbră din cît a fost şi petrecum,
Şi-o vorbă nu se mai aude şi nimeni nu mai iese-n drum.

NĂLUCIRI

Eşti răstignit pe-aceste dealuri şi de sub dunga zilei ulii-ţi
Rup carnea şi-ntr-un zbor zănatic se-ntorc şi-o-mprăştie pe uliţi.
De păpădie-i plină valea şi de podbeal cu frunze lucii,
Pe cumpeni ţipă ghionoaia şi de departe cheamă cucii,
Şi viţa viei lăcrimează şi sălciile-n abur verde
Sînt năluciri pe drumul ţării care-ar veni să te dezmierde;
Pe coastă, fîşca-i dusă-n valuri şi frunza cimbrului îmbată,
În peri sălbatici e-o cădere de flori cum n-a fost niciodată
Şi căprioare-ntîrziate după război pe-această vale
Răspund la bungete-nstelate şi vin, căci altfel nu-i cu cale.
La stupi, încrucişări de zboruri, sub streşini vrăbiile-n sfadă,
Şi parcă sună uşa casei şi ea mai trece prin ogradă...

CUM VIN TÎRZIU...

E-o noapte-n care-aruncă cerul cenuşa timpului, de stele.
Aştept pe ţărm să se trezească podarul, şi chemării mele
Parcă-i răspunde Rîpa Morii şi dealurile-n vorbe stinse.
E-o noapte după secerişuri şi totul parcă dinadins e...
Deasupra, peste-o năzărire de coastă, trece Carul Mare
Pe-un drum bătut de cîndu-i lumea, cu zodii prinse-n destrămare.
Cum poate sufletul să-şi afle tărîmul către care suie
Ori dinspre-a cărui asfinţire îi spune cineva cît nu e?
Foşnesc dincólo plopii singuri şi sălciile dorm uituce.

Ograda cerului se-ntoarce și Găinușa-i sus la Cruce.
Să mă ridic. S-aude lanțul și gîndurile pot să-ncline.
Podarul parcă-i pe la mijloc și vine-ncet, încet spre mine.

OPREȘTE...

Eu strig și nu știu cine-aude, aud și nu știu cine strigă
Și-mi duc pe drumuri fără capăt necunoscuta mea cvadrigă.
Parcă sînt scos de sub nisipuri, cu ochii goi, mîncați de ape,
Și-ntors de unde nime-n lume ajuns nu poate să mai scape.
Din ce răsar aceste gînduri aici, pe coastă, lîngă părul
Sălbatic, parc-aș fi la Delfi și-ncerc să aflu adevărul?
Închipuirea altor timpuri oricît ai vrea s-o mai atîți-i
Streină spusa ei pe dealul unde sclipește sarea-mîții
Din mîini cu capete de piatră și brațe prinse-n îndoială
La marginile de răzoare pe care ploaia le mai spală.
Aceste locuri nu te uită și-așteaptă să le dai binețe,
Lumina verii-aduce țara peste pămînturi și gruiețe
Și cei trecuți de crucea zilei parcă de dincol' de pădure-și
Mai caută hotaru-n neguri pînă departe peste Mureș.
... Oprește și deschide poarta, și-așteaptă, poate oarecine
O să te-audă și-o să treacă nebănuit pe lîngă tine.

NU-I NIMENI DINCOLO...

Curaj! Lăsați să vină caii să se aprindă și să piară,
Pe ziduri șiroiesc armate și domni și îngeri se destramă,
Se stinge auru-n odăjdii și timpul roade ca o fiară
Și totu-i o-mbulzire surdă și-un strigăt ca la panoramă.
Și ei în cîrji, rînjind — păduchii cernuți ca hoaspele pe trepte,
Spectacolul e-n jocul fîrav al flăcării fără menire —
Cine mai crede-și lasă capul de-o parte unde să-l aștepte
Și clopotele bat în colbul ceresc și spun de-o mîntuire.

Nu-i nimeni dincolo! Inele-n cădelniţi pot oricît să suie
Cu şarpele ce-nghite săbii infernu-i o scamatorie.
E-un adevăr numai al celui batjocorit şi pus în cuie
Pîn' la povestea înălţării şi la credinţa c-o să-nvie.
Încolo, sîntem iarăşi singuri şi ne rotim în spaţii mute
Din fărămarginile lumii rămaşi aici în mărginire —
Întunecimile de gheaţă aşteaptă doar să ne-mprumute
Oglinda care spune totul din veci şi fără ocolire.

La ce să mai repeţi povestea şi vorbe spuse să mai vînturi?
Mai bine curăţă rugina de pe hîrleţ, cu filosofii,
Şi sapă-ţi cît mai poţi grădina şi ieşi afară la pămînturi
Unde te-aşteaptă frunza-n mugur şi-n cuiburile lor cartofii!

ELADA

douăsprezece inscripţii închinate lui Francisc Păcurariu

CAPUL SUNION

Văd limpede, acesta-i popasul meu, întîiul,
Unde-am simţit săgeata ce-mi căuta călcîiul.
Era un joc al mării pierdut în depărtare.
O insulă, şi alte păreau nişte altare
La care din adîncuri ieşeau să se-odihnească
Zei obosiţi de valuri şi rîvnă omenească.
Închipuiri în umbra coloanelor, un zvon
Adus din alte vremuri la Capul Sunion.
Parcă lopeţi mai taie şi-n vînturi albe vin
Corăbii fulguite din Pontul Euxin.
Ascult la ţărm cum rupe din timp lătratul Scylei,
Şi-ncerc s-arunc o urmă de gînd în crucea zilei
Şi, lîngă-al lui, mai caut un nume ce-ar fi vrut
Lord Byron să-l cioplească-n coloană, ca pe scut.

MIKENE

Pămînturile-s roşii ori albe cumu-i crida:
Ce patimi bîntuiră pe-aici prin Argolida!
Zidit în munţi, Mikene-i un munte de morminte
Şi urci pe scări de piatră şi cauţi înainte.
Corăbii trag la ţărmuri, în Argos, dinapoia
Vreunui colţ de munte, cu-ntorşii de la Troia.
În jocul nu ştii cărei iubiri, după ferestre-i
La pîndă încă timpul cu ochii Clitemnestrei.
De Agamemnon-rege mai urlă-n poartă leii
Întorşi în aiurare pe urmele femeii
Şi rătăciţi dincólo de zid să dea de veste
În care groapă-i stinsă mînia lui Oreste.
Mai faci un pas, cu gîndul pierdut, obrajii pali —
Pînă departe-n vale, grădini de portocali
Şi de lămîi, un capăt de mare ce se-ascunde.
Ţii minte ţara unde...

CORINT

Loc de popas, Corint. Lumină cerească.
Şopîrle milenare sub ziduri. Tufe de laptele-cîinelui.
Pe-aicea vorbea Sfîntul Petru, tineri blonzi mai aşteaptă
Epistola lui, lenevind pe frînturi de coloane.
În lumea lor somnolentă, parcă vin din Scripturi.
Ghizii măsoară úmbrele, portocalii dincolo de garduri,
Sub o creangă de pin, un obraz ca-n icoană,
De către nord simt peste golf zăpada Parnasului.
Nu tulbura cenuşa zeilor, calcă pe urmele lor.
Desculţ, lasă turma de capre una cu pietrele,
Cum ai trecut altădată predicînd o credinţă.
Cine eşti? Parcă-ntreabă trezite priviri levantine,
Nu-i departe Nemeea şi dulcele rai Argolida,

Aerul parcă l-a-mpins furibundul Heracles,
Nu peste mult vei intra în oraşul Atrizilor.
Un noroc e ori poate-un blestém, că am ajuns să-mi feresc
Faţa de dogorile sîngelui? Să pornim mai departe!

LA ELEUZIS

La Eleuzis intri-n infern plătindu-ţi vina
De-a fi privit în urmă prea lung la Salamina.
Orfeu de-ai fi, eşti singur, şi legea-ai priceput-o.
Să rup un colţ de piatră din peştera lui Pluto.

Ce urme calci, la care tărîm te-adaugi şi tu?
Umblăm încă netrebnici prin lume cu cerşitu'.

Pe-aceste trepte roase trecu Demeter-Ceres:
Corăbiile trase-n adînc, fără putere-s.
E-un cimitir albastru şi cei de care-auzi-s
Trecuţi pe ţărm, o droaie, şi-mpinşi la Eleuzis.

Mai geme încă marea bătută cu nuiele
Şi cine ştie unde, ce neamuri cad, şi ele,
Într-un desfrîu al vremii, dar toate-s de dincólo,
Aici sîntem alături de neamul lui Apollo.

Oricît ai sta, de-această poveste nu te saturi
Şi-asculţi cum pun fecioare seminţele în straturi,
Discipoli trec spre locul de umbră în pustie,
Pe treptele tăiate în piatră o să vie
S-aducă jertfe, poate, s-aştepte să apară
Acei chemaţi în jocul din cumpăna solară,
Şi cazi pe pragul unde sfîrşitu-abia începe
Pe-un loc săpat în piatră, ce nu te mai pricepe.

Te-ntorci pe lîngă ziduri, pe-o uliţă mai scundă.
Ai întreba de multe. Nu-i cine să-ţi răspundă.

SPRE CYTERA

Nu pot să mai întîrzii prea mult printre ruine.
Fără-ndurare-i timpul și cade peste mine.
Să trecem în tărîmul albastru. Într-acolo-s
Corăbiile-ahee, la Egina și Poros.

Pe uliţele strîmte, din urmă ne mai strigă
Acel ce-și mînă încă ciudata lui cvadrigă
Spre Helicon, la Delfi, cu ochii-n depărtare
Pierduţi, în cine știe ce colţ uitat de mare.

Corabia e trasă. Nu-i timp să ne aștepte.
Spre sud, trimis mi-e gîndul la insulele-trepte
De la un ţărm la altul, pe căile deschise,
Chemat de-nșelătoarea poveste-a lui Ulise.

Nu mai opri la semnul știut ori la te miri ce
Și ocolește locul ce-i al zeiţei Circe.
Fii unul din copiii trimiși de neamuri-zee
Nesăţios în jocul cu insule egee,
Ori cel ce nu mai cere și nu mai vrea nimica,
Rămas la ceasu-n care-o văzu pe Nausicaa.

Și eu am fost!
Dincólo de-un ţărm pe care umbli
Sînt binecuvîntate grădinile năuplii
Pe unde, ca o mască de aur cînd se-aprinde-i
Făgăduit pămîntul regesc al Argolidei.
Cine-a vărsat atîta lumină peste toate?
Dă-i drumul, din mirare corabia ţi-o scoate,
Căci sufletul de lume bolnav și plin de cer a
Întrezărit departe, larg, drumul spre Cytera.

LA DELFI

Numai un colț de mare, pădurea de măslini,
Amețitor, pe vale, un spațiu-n care parcă
Mai zace cîte-o umbră a zeilor elini.
Ca din senin, o armă, departe, se descarcă.

Nu-i nimeni să ghicească și-n tîlcuri să mai spuie.
Izvorul sfînt și munții... Aș sta pe-o treaptă, pînă
La ceasul cînd se-arată sub ziduri vreo statuie
Să mă întorc în lumea ei păgînă.

Și nimeni nu-și mai leagă din cînd în cînd sandala.
Ce liniște, în locul pe unde pelerinii
Veneau dintre ținuturi știute alandala
Să-nchipuie la Delfi statorniciri și linii.

E-un timp tîrziu, pădurile-s în floare,
Pipernicite tufe pe stînci multicolore,
Și depărtarea lumii simt că doare
Și-ncepe din senin să mă devore.

Ce caut eu, ce temeri aduc printre coloane,
Ce prăbușiri, ce lupte spre care-aș vrea să plec,
Cînd graiul meu, rămasul din graiuri babiloane
Nu-i auzit în umbra acestui templu grec?

Pe ce cărări de munte veneau, și căror ținte
Li se-arăta la drumuri pîndite de năluci?
Parcă sînt sclav acestui tărîm de-nvățăminte
Și mi-am lăsat asinul departe, la răscruci.

Stau și-mi aștept stăpînul, la poartă, pe alee,
Pe-un capăt ros de vremuri, din pragul ce trecum,
Din cînd în cînd cu ochii întorși după-o femeie,
Și rătăcit prin norduri, pe urma ei de fum.

ATENA

Pe-o uliță coboară-n Agora Dioscurii,
Țin Corele păcatul zeiesc în colțul gurii
Și timpu-i prins în blocuri de marmoră ce-nclină
O mărturie-a lumii rămasă în ruină.
Areopagu-așteaptă sub zodii mai curate
Să-ntoarcă judecata din urmă lui Socrate,
Și filosofi se plimbă subt pinii solitari.
Spre Tezeion amurgu-i aprins și bat fierari
Din legea nu știu cărui om iscusit ori zeu.
Așteaptă Temistocle la zidul din Pireu,
Și negustori în pivniți pustii mai cară marfă.

În pîlpîiri stelare, Acropole-i o harfă.

AGORA

Am presimțit această venire către mine
Din cîtă-nvălmășire de neamuri bizantine
Mai îngenunche încă-n biserici și-n bazare,
La ruperi de obloane și scîrțîiri de care.
Din Agora romană, ce marfă! — pînă-n Placa,
Pare-un blestem al mîinii, pare-nceputa claca
Pe uliți cu vitrine, sub streșini ondulate.
Rugina-și pune prețul, încet, peste carate.
Chemat ca de sirene, de cîte poți să vezi,
Sub legile uzurii-i o ploaie de monezi.
Și intru-n lumea unde adîncurile mînă
Închipuiri bizare, neliniște păgînă,
Tot ce-i năzare mării să crească-n chip și feluri
În unduiri de fosfor și-n nouri de cerneluri.
Parc-am ajuns la țărmuri, întors din altă eră
În legea goală-a cărnii ce nu se mai oferă,

Şi simt numai cuţite în jurul meu, şi cratiţi,
Întunecat de sepii şi strîns de caracatiţi.

Sînt zilele-nvierii şi sufletu-mi atîrnă
Cu mieii prinşi în cuie şi răstigniţi pe-o bîrnă.

LA EPIDAUR

Şi cînd va fi s-ajungi la Epidaur,
Tu singur îţi vei rupe cununile de laur
Şi-i aştepta să pună Asklepios pe rană
Încinsul fier, otrava şi legea suverană.

Ca turmele zac pietre în umbrele de pin.
Din cînd în cînd vin semne de vaier şi suspin
Şi aburi în rugină mai laudă statui.
Te temi să mergi, să nu calci pe umbra nu ştiu cui.
Îmi las doar gîndul singur să umble în sandale
Pe nevăzute lespezi, pe urme verticale,
La scoica unde singuri actorii întîrzie.

De-aici se-arată-o lume sub ceaţă străvezie
Cum numai Argolidei şi-Arcadiei li-i dată,
Beoţiei şi mării, cu ţărmuri încrestată,
Şi insulelor-scuturi, bulboanelor la Halkis,
În care, văi ce verzi-s şi munţii cît de-nalţi-s.
Nu-i timp să treci prin timpul de-aici, nici pe furiş.
Metale-nşelătoare întîrzie-n frunziş.
Nu-i chip să scapi din jocul de crez şi de tăgadă —
Centauri ies din umbra pădurii să te vadă,
Cuminţi, se-aude-un cîntec de nai, şi-ai vrea să mîi
În aurul de-amiază-al grădinii de lămîi.

În toate-i o-nviere, şi munţii, goi şi roşi,
În pini e-un joc sălbatic şi-un foc în chiparoşi

Şi-ascult cum în tăcerea ce cade peste pietre-i
Rămasă tînguirea de moarte a Electrei.

Se simte sarea mării şi măştile-s mai crude.
Un glas frumos de Coră dintre măslini se-aude
Şi-n marginea pădurii, pe ultimele trepte
Păgîne-n mine, patimi încep să se deştepte.

LA MARATON

Nu alerga, luptătorul a trecut înainte.
Nu-l mai ajungi decît atunci cînd vei duce
în cetate-o veste-aşa mare.
Drumul taie păduri, ocoleşte piepturi de munţi,
el îl vedea doar în gîndul că va ajunge.
Mormîntul, departe de ţărm, săgeţile ploii
şi liniştea cîmpului, cum numai înainte de luptă
vremea la pîndă, ferită de scuturi.
Pentru ei a fost mult, pentru noi pare joc de copii.
Care-i măsura eroului, pentru ce-l pomenim?
Semnele jertfei să fie, ori rana pe care
o porţi doar în propriul trup?
Să mori doar atunci cînd ajungi
întîiul în faţa cetăţii,
să spui: Am învins!

DAFNE

Ce chip legat în legea credinţei şi-n mustrare!
Pe frunte, o şuviţă bătută-n pietre rare
E-un fulger rupt în zarea de gînd rămas în mit.
Din legi iconoclaste altaru-a fost primit.
Grădinile cu dafini te mai aşteaptă-afară.

Sub ziduri suprapuse, credința-i o povară
Pe suflet, printre neamuri streine ce s-au dus.
Nu știi pe care streșini cad ploile de sus.
Spre munți mai cearcă ochii nesăturați să vadă
Poate-un satir, ori poate-o făptură de naiadă,
Copilării din lumea rămasă în povești
La care cîteodată te-ntorci și mai gîndești.

MĂSLINUL LUI PLATON

Ajungi, vecin vegherii la dafini, ce-ai lăsat-o-n
Hotar creștin, în calea măslinului lui Platon.
E-un trunchi crescut în altul, și-n înveliri de racle-s
Frunzișuri ce-i dădură din umbră lui Heracles,
De la-nceputul lumii rămas în jocul vremii,
Să fie în grădina de-aici, la Academii.
Pe cine știe unde discipolii sînt duși!
Acum doar negustorii mai ies și stau în uși.
De filosofi nici urmă. E-o cale mai umblată,
Dinspre Corint, cu ziduri de marmoră. Dar iată
Un colț din Acropóle. Ai grijă de mașini!...
Închipuim sisteme, pecețile-n rășini
Se-aprind pe manuscrise, și sub frunzișul rar
Măslinul strîns în coajă e sfînt ca un altar.

RONDELURI

dedicate lui Romulus Vulpescu

NOI SÎNTEM ACEI DIN URMĂ...

Noi sîntem acei din urmă
Dați păcatului dîntîi.
Timpul, cu săgeți în turmă
Ne pîndește la călcîi.

Vîrful lui de aur scurmă,
Lemnul lui ni-i căpătîi,
Noi sîntém acei din urmă
Daţi păcatului dintîi.

Cînd în ţara de azur mă
Căutai printre lămîi,
Eu credeam că las o urmă,
Tu ziceai că mai rămîi...

Noi sîntem acei din urmă.

SĂ ÎNTÎRZII SENTIMENTAL...

Să întîrzii sentimental,
Să pici cu frunza prin păduri
Şi să refuzi acel metal
Şi alfabetul din nervuri,

Bun de legat şi de spital,
Mai bun de streang, decît să-nduri
Să întîrzii sentimental,
Să piçi cu frunza prin păduri.

Numai pedeapsa lui Tantal
Ori blestemul ştiut de furi
De-a fi respins de auguri
Te-ar mai lăsa, învins, total,

Să întîrzii sentimental...

CA-N ALTE DĂŢI AŞ VREA SĂ FIU...

Ca-n alte dăţi aş vrea să fiu,
Nelinişte, singurătate...

Peste oraş, la ceas tîrziu,
Rămîne luna jumătate.

Încălecînd un bidiviu
Să ies pe cîmpuri cu bucate,
Ca-n alte dăţi aş vrea să fiu,
Nelinişte, singurătate...

Tu să m-aştepţi şi eu să viu,
Să nu ne temem de păcate,
Romantic, pînă nu mai ştiu
Pe cîte drumuri neumblate...

Ca-n alte dăţi aş vrea să fiu!

PE LA STREŞINI RÎNDUNICA...

Pe la streşini, rîndunica
Strînge tină-n cocoloşi.
Nu, eu n-am în cap nimica,
Tu ai patru ochi frumoşi.

De pieire-i roade frica
Şi pe cei mai drepţi coloşi.
Pe la streşini, rîndunica
Strînge tină-n cocoloşi.

Nu, eu n-am în cap nimica,
Da-r umbriri de chiparoşi
Odiseu şi Nausicaa
Mai aşteaptă somnoroşi

Pe la streşini, rîndunica.

CU PATIMI, CU MELANCOLII...

Cu patimi, cu melancolii
Dintr-o iubire ne-ncepută
Sufletul meu ar mai dori
Să bea paharul de cucută.

Orice tărîm ai ocoli,
O umbră-n urma ta se mută
Cu patimi, cu melancolii
Dintr-o iubire ne-ncepută.

Aşa va fi ori nu va fi
În pulberea ce cade mută
Şi peste tine într-o zi,
Povestea tuturor, ştiută,

Cu patimi, cu melancolii...

DIN CUGETĂRI, DIN SCĂPĂRĂRI...

Din cugetări, din scăpărări,
Ca peştii lunecînd pe ape,
Din depărtări în depărtări
Şi din aproape-n mai aproape,

Pe bărăgane ori pe mări,
Acelaşi gînd o să te sape
Din cugetări, din scăpărări,
Ca peştii lunecînd pe ape...

Aceleaşi drumuri şi cărări,
Imperii în aceleaşi mape,
Iluziile-n fluturări
Şi ciocîrliile pe clape —

Din cugetări, din scăpărări...

COVOARELE-AU ŢESUT ASINI...

Covoarele-au ţesut asini,
Asinii calcă pe covoare,
Prin lume umblă asasini
De fantezii şi de popoare.

Noi sîntem cei ce ies cu crini
Cînd vite merg la abatoare.
Covoarele-au ţesut asini,
Asinii calcă pe covoare.

De praful drumurilor plini,
De năzuinţi înşelătoare,
Peste cununile de spini
Dăm drumul păsării să zboare.

Covoarele-au ţesut asini!

VORBIŢI ŞI TOT VORBIŢI DE MOARTE...

Vorbiţi şi tot vorbiţi de moarte...
Turnaţi-mi ceară în urechi
Şi valurile să mă poarte
Către tărîmuri foarte vechi.

Blestémul vi-l schimbaţi în soarte
Şi cum dau caprele-n curechi,
Vorbiţi şi tot vorbiţi de moarte...
Turnaţi-mi ceară în urechi!

La ce atîtea lungi cohoarte
De gînduri tot mai neperechi,
În creieri suri ca nişte boarte
În care-şi află cuibul strechi?

Vorbiţi şi tot vorbiţi de moarte...

CU IUBIREA DE MOŞIE...

Cu iubirea de moşie,
Unde sînt acei bărbaţi?
Unde-i zarea sîngerie
Peste umeri de Carpaţi?

Cronicarul tot mai scrie,
Drum de ţară tot mai baţi.
Cu iubirea de moşie,
Unde sînt acei bărbaţi?

La Rovine în cîmpie,
Ori în codrii cei comaţi
Ai Cosminului să fie?
Spune, Maică Românie,

Unde sînt acei bărbaţi?

SPRE LUMEA UMBREI COLOSALE...

Spre lumea umbrei colosale...
Cu tot ce sînt şi ce nu sînt,
Din cînd în cînd îmi iese-n cale
Prăpastia unui cuvînt.

Şi iarăşi toamna-n frunze pale
Şi iarăşi baterea de vînt,
Spre lumea umbrei colosale
Cu tot ce sînt şi ce nu sînt...

Coboară deal ori suie vale,
Fii chip de diavol ori de sfînt,
Tot vei lăsa cîndva cu jale
Aceeaşi urmă pe pămînt,

Spre lumea umbrei colosale.

MAI BINE SOARTA LUI SISIF...

Mai bine soarta lui Sisif
Cu bolovanul dus în silă
Într-un blestem definitiv
Să-ţi plîngă oamenii de milă.

Decît în jugul tău fictiv
Ales din nu ştiu ce prăsilă,
Mai bine soarta lui Sisif
Cu bolovanul dus în silă —

Ţi-e scrisă soarta-n catastif,
Ori glorioasă, ori umilă
Şi cauţi în zadar motiv
Să-ntorci din urmă cîte-o filă...

Mai bine soarta lui Sisif!

ACEI COPII NEŞTIUTORI...

Acei copii neştiutori
Şi-acei bătrîni cu-nţelepciune
Nu vor veni de două ori
Ca să mai creadă-n vreo minune.

Cu-o viaţă doar sîntem datori,
Dar despre asta vor mai spune
Acei copii neştiutori
Şi-acei bătrîni cu-nţelepciune.

Comornici ori neguţători,
Nu-i nimenea să ne răzbune
Cînd sus ne vor petrece nori
Şi-n umbra lor o să se-adune

Acei copii neştiutori...

BĂTAIA CU AUR
1979

VEI AUZI ŞI NU VEI ÎNŢELEGE

să ningă, aşa cum ningea
atunci în decembrie, fără oprire,
pe o vale, pînă tîrziu, undeva,
de care nimeni nu are ştire...
să ningă din nemărginire
ca-ntr-o poveste de nord şi iubire...

*

aceasta-i noaptea în care mă tem de singurătate
caut cu orice preţ prietenia cuvintelor
iarna taie între noi toate drumurile
lumea pe care demult am lăsat-o se schimbă
întors în hotarele ei parcă-s altul
cît de bine le ştiu
eu şi sobolii pe rîturi
de ce-mi vin în minte anii tutunului?
poate că-n toamnele acelea o lumină mai blîndă
m-a legat de lume
poate o dragoste poate
dulceaţa pămîntului
ori drumul cu brumă
cînd am plecat
şi în grădină cînta ghionoaia

*

Cît de străine-mi sînt uneori vorbele mele!

*

Odată i-am spus: cîtă vină în albul zăpezii!

*

m-au alungat şi casa şi cîte-s în ogradă
şi gînduri vin din urmă şi amintiri grămadă

cînd am ajuns în poartă nu era decît iarba
ducea și drumul parcă spre undeva degeaba

*

Ți se arată uneori
o scară prinsă în văzduh
pe care suie Sfîntul Duh
și se învăluie cu nori
pare-un copil căruia-i spui
să aibă grijă să nu cadă
în care vezi ce încă nu-i
și nimeni n-ar putea să vadă...

*

am așteptat prea mult
puncte de control și sîrme ghimpate
m-au despărțit de judecata cerului
delicte și pedepse capitale s-au văzut
întoarcerea fiului peste putință
prin gardul ogrăzii nici soarele
din floarea prunilor nici un cuvînt în așteptare
să pot spune dacă ochiul meu este pedepsitul
dacă ochii mei mai au dreptul să judece lumea
poate că eu am înșelat, am furat limba clopotului
și toaca, liliecii să bîntuie golul
să bată în dunga cerului
cu ce drept eu judecătorul și paznicul focului, comornicul,
ca un prun înflorit cîinele lui Adam
și frasinii clătinați de glasuri neauzite

*

O boală ascunsă
mă chinuie, mută,
de om nepătrunsă
de zei neștiută,
și roade la țărmuri
și tulbură unde...

O boală ascunsă
în mine se-ascunde.

*

lunecă stele, norii deschid
guri de fîntîni. Umbre pe vale se-așază.
suflet avid. gînduri rebele. ceasuri de-amiază.
și săptămîni vin să te-nșele.
Au înflorit acății. Dealul mierii
înmiresmează cerul într-o dungă.
a esta-i semnul drept al învierii
și semnul c-o să fie vară lungă

*

Ce limpede cuvînt, Iubire,
Prundișul lui tremurător,
Și cerul prins în oglindire
Și-adulmecarea unui nor,
Cu joaca stinsă-n desgolire
Cînd nu mai ai de nimeni știre
Și nu ești nimănui dator!

*

Să te-ntorci în cap cu toate mîlurile zilei duse
peste tine să mai treacă ceasuri lungi ca peste-un pod
și să depeni vorbe goale și să umpli alte fuse
și să pari că-n lume poate tu ești ultimul nărod
să mai vezi că-s mulți aceia ce mai caută o marfă
din cuvinte mestecate cu tărîțe de idei
strecurate-apoi prin pînza deasă-a firelor de harfă
și să-arăți că sînt făcute toate-anume pentru ei
să mai crezi că sub umbrirea ce amenință pămîntul
(despre cerul fără număr nu mai spun căci n-are rost)
ar mai folosi la ceva melodia și cuvîntul
să mai spună cîte-n lume vor mai fi ori au mai fost

*

Ochiul pădurii s-a ascuns
Desișul lacurilor crește

Jivine nu mai sînt de-ajuns
Pămîntu-i năpădit de peşte
Acesta-i ultimul răspuns
Din ce mai căutăm orbeşte

*

O licărire de gînd, şi ca-n lumină de fulgere cuprind lumea toată

*

te uită la poarta Sodomii ce
mai fumegă încă mai fumegă
vin turme de vite atomice
cu ugere pline şi rumegă rumegă
acum nu mă mai tem
de cuvintele sterpele
vine timpul ca un blestem
şi se furişează ca şerpele

*

... Arată-mi faţa ta, nu faţa adevărului!
Chipul tău lîngă chipul mormintelor,
şi să cobori pe Uliţa Mică desfundată de ploaie
şi să spui, să strigi în coastă: Eu sînt acela,
Răstigniţi-mă încă o dată!
Dar acestea cuvintele tale să fie!
Suferinţa, cum o vinzi cînd nu eşti tu
Acela de departe, sub cerul brăzdat de fulgere?

*

ce-aş mai fi în stare să spun
după ce am spus o minciună?
mai crede-mă omule bun
mai crede-mă pasăre bună!
sufletul meu lăcrima
oameni cărau cu de-a sila
o, cineva cineva
stîrpise din lume şi mila

*

În două cîrji vine spre tine, ai aşteptat prea mult
pune-l pe omul pămîntului în sîrmă ghimpată,

luna topită în privirea lui, lanuri de trifoi înflorit,
pe coasta cu cimbru sălbatic potop de albine caută cîrjele lui,
judecata cerului încă nu te-a mînat în calea lui,
încă vine spre tine, tu eşti cel aşteptat,
cu nopţile neînvierii de sub munţii Tien,
cînd ai cunoscut, judecătorule, nopţile cele trei,
priveghiul din vis,
copilul şi el în umbră,
casa plină de muşte şi puntea pînă la pruni,
I AR NU TU ERAI ÎN SUFERINŢĂ, JUDECĂTORULE,
de-atunci prin gardul rupt nici soarele,
în cuvintele îngenunchiate să spui adevărul, numai adevărul,
şi tot mai rămîne ceva ascuns, nu se spune îmbrăţişarea,
laptele cîinelui în palmele tale, inelul din nalbă, oglindă...

Sînziene

ploaie cu trăznete
vine valea mare
fereşte-ne doamne
pînă la-nserare!
bate şi grindina
valea-i tot mai mare
fereşte-ne doamne
pînă la-nserare!
dealuri în puhoaie
varsă valea mare
fereşte-ne doamne
pînă la-nserare!
gardurile-s rupte
valea-i tot mai mare
fereşte-ne doamne
pînă la-nserare!

24 iunie 1972, Vaidei

Numai o fericire le-am dat părinților: știau că trăiesc!

*

dar eu sînt acela din patul pustii, eu l-am legat,
cîinele nimănui a venit în ogradă
eu l-am răstignit lîngă șură, de gard,
delicte și pedepse capitale se arătau,
în ziua cu ploaie, sub streșini, foi de tutun,
curgeau pe vale anotimpuri de spaimă,
eu l-am legat, să pot spune că ochiul meu a ochit bine,
am auzit pocnetul armei atunci
în degetul meu rămasă ca osul unui schelet,
eu sînt acela, eu l-am legat pe Cristos de gard, nu altul,
și l-am lăsat într-o baltă, cîinele lui Adam,
dincolo de gard, găuri de alții lăsate spre lumea de dincolo,
cai țepeni cu nori în copite răsturnați în ploaie
dacă ochii mei mai au dreptul să judece lumea?
dacă lumea are nevoie de judecățile mele?

*

Pe dealurile transilvane
Copitele de mult s-au șters
Cu nălucirile lor vane
Cu drumul către univers
La care să mai duci un vers
Cum duci la prunele bălane
Moneda lunii în revers

*

Noi trebuie să fim aproape
Și să vorbim același grai
Iar cînd va fi să ne îngroape,
O, cum erai cînd nu erai!

*

dar fii liniștit, fii liniștit, încă n-a început,
încă El este acela care vine spre tine,
și tu nu ai suflet să strigi: nu-i adevărat!
adevărul strigă peste tine cu sufletul lui în cîrji,

cu omul pămîntului, cu ei, întorşi de la coasă,
umbre în umbra hotarului,... „sara pe deal buciumul sună cu jale"

Final

Cădea pe noi amurgul. Nu vrei să ne-amintim?
Cum te mirai de pacea bisericii Antim!
Peste oraş, cu plopii cum ne lăsam furaţi
De noi, cei nevăzuţii, tăcuţi, adevăraţi, —
„Nu azi!" — căzu o vorbă din cer, ca un cuţit
Şi printre noi trecuse fiorul presimţit.
Eu eram dus pe urme de care nu ştiai,
Cu behăitul turmei, cu tropote de cai...

*

nu mai aştept, pămîntul a început să crape, de la Ruptúri,
şi tu vei auzi şi nu vei înţelege, JUDECĂTORULE,
ciocănitori în osul tău!
acum rămîi, o noapte şi încă, pe cruce călare, chemînd,
pînă cîntă cocoşii de ziuă, rămîi pe cruce călare...

EU TREBUIE SĂ FIU

şi acest gînd începe să fie numai un gînd
ploaia nu bate în streşinile lui
o casă-n hotar la care nu mai latră cînii
Săgeţi nevăzute dinspre acăţi zborul albinelor
stupii sînt singurii martori şi masca din cui
şi viţa cu strugurii negri din faţa stupinii

*

sălcii plîngătoare
răchite timpurii
în rógini uitate undeva pe hotar

*

și dorul de toamnă
stropii de ploaie
și o prună rămasă, ce dulce!

*

spune-mi
să-ți spun
tu nu erai pe atunci

*

dar eu sînt cel din urmă
pîinea-i dospită-n covată cuptorul încins
și pînă-n ziuă strigăte-n marginea satului: fugiți!
din margini unde să fugi drumuri nu duc nicăirea
pe dealuri armate străine de jur împrejur

Eu trebuie să fiu

Eu trebuie să fiu cu voi
La bine și-n nenorocire.
Eu nu am timp și pentru mine,
Eu trebuie să fiu iubire!

Călcați-mă, luați-mi totul,
Nu cred în lumea de apoi,
Și-n tot ce nu mi se cuvine
Eu trebuie să fiu cu voi!

Tot înainte, înainte,
Mînați-mă și-o să vedeți
Supus acestor locuri sfinte,
Mînați-mă și-o să vedeți.

Durerea mi-o petrec în fugă
Pe drumul țării și-i dau drumul,
Șoptită-n mine ca o rugă
Și sfîșiată, sus, ca fumul.

Mă-ndeamnă gîndul, spaima, firea,
Şi vă urmez, şi mă-ncovoi.
Călcaţi-mă, luaţi-mi totul,
Eu trebuie să fiu cu voi!

*

o cupă de prune uscate şi fumul în pod
lămpaşul lăsat lîngă uşă
trunchiuri de ulm în gura şurii începe să ningă
acum să spun adevărul lîngă butuc
acestea nu mai sînt toate acestea nu mai sînt
eu am rămas am adunat cenuşa în gura cuptorului
am aprins acolo zăgneata şi iată
din colţul de după lădoi lopata se aşază pe dunga vetrei
făina ninge din covată aluatul se ridică
şi toate se petrec într-o iarnă
lopata caută locul pîinii pe vatra cuptorului
mai pune băiete pe foc să nu se stingă aşa să văd mai bine
o pîine lîngă alta Găinuşa-i asfinţită
ori a fost de-cu-sară nici nu mai văd spuză de stele
mai pune băiete pe foc...

*

şi-i umbră pe lume şi zăpezi vinovate

*

Miezul nopţii
Liniştea oraşului
Şi nici un cocoş nu cîntă

Cînd veţi rămîne singuri,

noaptea,
cînd lucrurile-n jurul vostru vor fi purtate de năluci
şi plopii vor cădea cu aripi uscate parcă prinşi de friguri
să mai răsară-n cîte-o creangă zvîrlită-n sobele de tuci,
Cînd mesele vor fi purtate de pîngărirea lor prin casă
şi-n paturile răsturnate se va trezi un trup schilod

și va cădea ca o pisică buimacă mătura rămasă
și fumul greu se va întoarce cu aiurările din pod,
Atunci veți înțelege, poate, această bîntuire mută
de păsări și ninsori ucise peste pămîntul meu bătut
pe-o vale-ascunsă între sălcii peste podbealuri și cucută
adulmecînd o vreme dusă din cîte s-au mai petrecut
Și erau grei de floare-acății, să-i mulgi de flori și să-i întorci
în coșuri pline prin ogradă ca într-o joacă la poruncă
și să răstorni atîta vară s-o duci și s-o arunci la porci
și-n jurul tău să vezi cum roiuri în golul cerului se-aruncă

*

într-o vreme eram singurul orb al acestei lumi
cînele mă aștepta la trecătoare mă însoțea printre sălcii
o iarnă lungă să umbli noaptea pe cîmp
și în vremea dezghețului noi singuri pe cîmp
și într-o vreme cînele trebuia să fie legat
flacăra lui să fie pusă în lanț
hotarul din nările lui să fie căzut într-o hîrbă murdară
cînele să fie legat priveam cu spaimă în fața casei
bătea lumina amiezii pacea pe dealuri
o dungă de sînge în obrazul stăpînului și vai
cînele meu a fost legat
cu lanțul de un stîlp legat
și un hîrleț l-a despicat
sufletul mi l-a despicat

Atunci

Sălbatic trebuia să fiu,
Nepăsător, sfidîndu-mi soarta,
Să ies, trîntind în urmă poarta,
Dar e tîrziu, e prea tîrziu!

Nici de iubiri să nu mai știu,
Cu moartea să stau față-n față

Şi să mă strîngă moartea-n braţă,
Dar e tîrziu, e prea tîrziu!

Să mă mai tîngui în pustiu
Şi să mă rup acum de toate,
Nu se mai poate, nu se poate,
Şi e tîrziu, e prea tîrziu!

Eu sînt îndrăgostitul viu
De lume şi de omenire,
Legat ca într-o osîndire,
Eu sînt îndrăgostitul viu!

Eu sînt cumintele ei fiu
Şi-mi duc pe umeri bolovanul,
Acum şi mîine şi la anul,
Eu sînt cumintele ei fiu!

Sălbatic trebuia să fiu,
Nepăsător, sfîndîndu-mi soarta,
Să ies, trîntind în urmă poarta,
Dar e tîrziu, e prea tîrziu!

*

Din umbră ar fi numai o bănuială.
În dogoare să alergăm, în dogoare
urmăriţi de rădăcinile, de bîntuirile palide
pînă acolo unde se spune că am mai fost înainte
de această copleşitoare, cerească înmiresmare,
din Levant, floarea în cristale de sarea cerului,
roi sălbatic rătăcit în ceea ce sînt,
acolo să ajungem, la locul ştiut,
adus înainte de aerul zilei, mînat ca un taur
prins în pofta ierbii, de ploi limpezit,
locul ştiut de profeţi, de suflete arse rîvnit
unde-i cioplirea crucii noastre.

Acum nu se desleagă nici un cuvînt,
floarea din Levant ține între noi mirarea,
joaca pămîntului,
în lenea sfîntă din care...
în dulceața rădăcinii amare.

*

Oameni de cenușă bîntuie prin ființa mea
lăsați-mă în genunchi cînd vă spun
urma pămîntului meu o poveste
pedeapsa pietrelor îmi intră în oase
acesta-i patul pe care n-am dormit
acesta-i blidul cu leșie sărată
pe această poartă am venit
ca să nu mai ies niciodată

UMBLI PRIN LUME

pădurea de bambus la Peștera Tigrului
închinare ceaiului cerului pietrelor
se descoperă Zeul se arată printre tuburi de orgă
amintind păduri de mesteceni înfiorate de muguri
timpul se numără-n noduri ca într-o cale oceanică
„pe unde ai mai fost vărule pe unde ai mai umblat"
sub coasta mînată de ploi mă întreba
„umbli prin lume vere multe mai vezi"
în pădurea de bambus lîngă tufe de ceai în pagode
în fața Zeului cu o mie de brațe ca o moară de vînt
în fața muntelui cu o mie de zei singurul chip îngăduit
în labirintul de piatră
„așa-i mai avem de cules a cam stricat bruma"
peste porumb trece cîte-o pală de vînt
să vezi în ceașca rasă de ceai lași un pumn de monede
ușor una cîte una și se bolțește ceaiul și nu se varsă
„mare minune"

Scrisoarea întîia

așteaptă-mă-n ograda Ming
la zborul păsării Flaming
unde alei cu elefanți
duc în tărîmul celorlanți
și dorm cămile de granit
lîngă pustiul lor tihnit
ce tăinuiri acolo sus
la porțile dinspre apus
acoperite de pămînt
unde mă rog din cînd în cînd
de Leul îngăduitor
de Șarpele și de Cocor
cînd marginile mă împing
la umbre în mormîntul Ming
ce zodii s-au împătimit
cu semnul Celuia din mit
care din ochii tăi trecînd
se uită dinspre oarecînd
pădurile de pin și fag
dorm răsturnate-n sarcofag
și păsările dau ocol
pămîntului uitat și gol
o clipă-ncremenit ascult
și graurii s-au dus demult
din gînduri și melancolii
amurgul trece peste vii
cu alte locuri mă înving
departe în ograda Ming

Și sus

mai sus de neamurile cîte s-au petrecut și se ascund
ca dintr-un arbore de piatră ucis de fulgere și lavă

cu încîlciri de constelații prin care soarele rotund
mai lasă dinspre asfințire pe munți o negură bolnavă
de crengi de piatră-n urmărire ca dintr-un zbor halucinant
la zidul adunat în roabă și dus pe umeri după lege
în lumea dinspre care nimeni n-a mai venit și n-a plecat
la Miazănoaptea-n care poduri de gheață stau să se deslege
de-acolo drumul nu mai duce spre nicăieri și vorba cade
ca un zănatic stol de păsări intrat în ploaie de săgeți
peste cocoașele de piatră se-nvăluie oștiri nomade
năluci de turme caravane de călători și precupeți
dinspre pustiuri praful roșu împinge totul mai încolo
la turnuri umbre-ncremenite mai leagă timpului cîntarul
aud foșnire de mătăsuri pe urmele lui Marco Polo
și mă opresc la porți o vorbă să las Milescului Spătarul
Ce gînduri prind pe fluvii calea convoaielor spre Soare-Apune?
ce hoarde răscolesc pămîntul să amuțească-ntr-o clipire?
rămîi întunecat pe ziduri și de nimic nu se mai spune
întrebi și nu-nțelege nimeni dintr-un cuibar de omenire

*

opriți-vă carele
la Zidul la Marele
duceți-vă hoardele
să-l bată cu joardele
el este Sfinxul nebiruitul
pe care-l vede tot Răsăritul
pînă la el cu jalbe ne
trimitem apele galbene
pentru deslegarea Misterului
trimitem apele cerului
la el încetul cu-ncetului
vin ermiții Tibetului
să-ntrebe să afle pe unde le
îndrumă soarta și undele
spune-le zidule spune-le
lumea-i pustiul cu dunele

turnuri de piatră deschide-le
să intre ca-n piramidele
unde-s pădurile veștede
arse cu tine pe creștete

Scrisoarea a doua

am intrat fraților
în curțile împăraților
umblam în tăcere
ca într-o casă cu lăicere
stăteau lei de piatră
ca pisicile pe vatră
(cîtă nesimțire
pare să-mi spună gîndul subțire
în vreme ce-mi coase
carnea pe oase
ca acul
cu mileniul și veacul)
oameni tăcuți cu miile
mișunau prin toate chiliile
și prin curți cu semne cerești
cînd știi să le citești
și calendare păgîne
din care nu știi ce mai rămîne
pare o lume tîrzie și fanatică
într-o ciudată geometrie și matematică
de pietrele necioplite
aștepți să se scarpine vite
păsările lucitoare
vor parcă din bronzuri să zboare
pe lîngă trunchiuri pe lîngă coloșii
cu dragonii verzi de sub grinzile roșii
păduri depărtate
au fost aduse și așezate

în temple sfinte prin care
umblam cu atîta nepăsare

*

„așa vărule mai avem de lucru
da nu-i bai că pînă vine Crăciunul
din cît cucuruz îi pe hotar nu mai rămîne niciunul
ce să-ți mai spui de pe la noi
au murit în toamna asta numa doi"

era către asfințit pe drumul țării în Pojorîta
șirul de plopi mai clătina cîte-o foaie de aur
păsări în unghiuri pe sus le arăta vălul cu bîta
și cîte-o rătăcită chemare de graur.

ÎNTRE CLOPOTE MUTE

„Am îndrăznit să pătrund în acest sanctuar al muzelor
și să pătez cu slova-mi umilă marmura neatinsă.
Iartă-mi păcatul, am vrut doar să te sărut
și să-ți spun că am fost aici și sînt în orice clipă,
chiar dacă pașii mă poartă departe de leagăn.
Am băut apă și mi s-a părut mai dulce,
iar căldura mă îmbia la somn, senzație de mult uitată"

Pia

*

duminecă rece
șarpe la sîn
ritmuri din alte continente
templu baroc
îngeri de gips
nu-i cu putință joaca de pînă acum
pîrîu fără punte
speriat de propria mea cutezanță
caut memoria veacului

întîrziat în credință
înșelare de sine
poarta furată
nu te mai întorci

O zi fără taină

Astăzi am mințit un copil
mi-e inima o lumînare stinsă
ceasul învierii a trecut
și de pe sufletul meu nici o lespede
n-a fost ridicată
un păcat prea mare mă apasă

Să întîmpini un copil și să-i spui
vom fi împreună
și să uiți făgăduiala dată
și să nu mai știi ce deșert ai străbătut
care a fost ceasul neliniștii tale
amurgul uitării
pedeapsa indiferenței

a fost o zi fără taină
nici un om n-a murit cu gîndul la mine
de nici o credință n-am sîngerat

Acum

Din asfințit pe vale ca peste-un pod enorm
Înrourează cerul tăcut și uniform
În apele prea tulburi sub apăsarea lui
Și valea pare lumea dintîi a nimănui
O frunză-ntîrziată din toamna ce s-a dus
Se clatină o clipă și trece în apus

Vitraliu

Capătul drumului, mirarea,
Şi străvederea prin cuvînt,
Cît oceanul dus, cît marea,
Într-o fărîmă din ce sînt...
Păduri în ochii tăi, chemarea,
Prin fagii scuturaţi de vînt
Am fi putut să fim uitarea,
Trecerea-n abur, stingerea-n vînt...

Cinci

trăire în nefiinţă
ce să-ţi arăt
imagini din depărtări cosmice
unde încrucişate în sînge
oraşe atomice
adăposturi antiatomice
explozii atomice
iradieri
energie
praf nuclear
contracte şi achiziţii
în rînd cu lumea
trei milioane de platani
un oraş subteran
ziduri şi grote
cinci sînt puterile mele

Geneză

Dintre ceasuri mă adun
Şi-n cîmpia mea pustie
Împlînt plugul greu şi pun

Cîte-un strop de veşnicie.

Vreau să văd ce nici nu vezi,
Vreau să-aud ce nu se-aude...
Noaptea doarme prin livezi
Picurînd în frunze ude.

Luna-i şerpe şi-i ascuns
Ochiul ei de foc şi pară,
De departe m-a pătruns
Şi presimt că-o să răsară.

Plugul mi s-a rupt şi-i greu
Dealul brazdei, nu se gată!
Voi putea să-ajung şi eu
Pînă-n culmea lui odată?

Strîng ce pot şi-mi văd de drum
Să vă las pămîntul vouă,
Tipărit în praf şi fum,
Zugrăvit cu flori şi rouă!

*

între atîtea clopote mute
mirării-i răspund
într-o zi la amiază
în ograda cu iarbă
din care am fost alungat
sînt fiul pămîntului, strig,
cel negîndit sămînţa zdrobită
pe drum între două hotare
dunga cerului bătaia inimii mele
cirezi m-au purtat în spinări
ciorile punţi au făcut
vreau să mă apăr de ceasul
de numele de marginea

floare de prun cimbru sălbatic
stolul de grauri poarta la drum
ori însuşi drumul
să apari lîngă nuc
şi să vezi în ogradă
mînzul mai ştii? mai auzi?

*

Ce simplu să spui: mă ascund
mă feresc de căile tale
apele tulburi duc păsări pe prund
înşelate la cuiburi de pietre ovale
Mieii tăiaţi atîrnă sub grinzi
primăveri de sînge în calendare
cer destrămat sub ochi suferinzi
în răstignirile din Sîmbăta Mare
Şi lumea cîtă poţi să o cuprinzi
te cheamă te mînă-n uitare
vorbe se sparg în oglinzi
cenuşă se strînge-n altare

Boaba şi Sămînţa

Boabă, bob:
cuvînt închis, unitate sferică
nici o rupere, nici o spargere
neted, egal în toate sensurile sale.
Sămînţă, cuvînt spart,
deschis, se face mătreaţă, pleavă, zob,
se rupe, se împrăştie, se arată.
Boaba se ascunde în sfială, în umilinţă,
Sămînţa, explozie feminină, germinativă,
nu se suportă în valoarea sonurilor sale.
Să, început de acţiune
să facem ceva, să spunem, să pornim, —
mîn, mînare, a mîna înainte, a amîna,

mîna dreaptă care aruncă, mîntuire, —
Să mîn, să rămîn peste noaptea făpturii mele,
să mai rămîn, pînă vine spargerea definitivă, —
ţă, dimineaţă, strungăreaţă, măreaţă,
nu mai rabdă să mîie, să mîn...
Bob, boaba, bobotaia, boboteaza,
sfinţirea, aducerea în sine-mi, în mine-mi,
bobul îşi pierde forţele ascunse numai o dată
în bobotaie
cum şi păstrarea lui pierdută din păstaie
în acel *taie* al văzduhului şi ascuţimii.
Bobul îşi pierde gravitatea menirii
personalitatea cosmică
individualitatea misterioasă,
el, ascunsul, miniaturalul,
bobul de rouă, de fiinţă a pămîntului,
numai atunci cînd vine un *ş*, un *oa*, ca un orăcăit,
un şodoman de *ş*, un urlător de *oa*,
şi se sprijină pe finalul *că*, după *l*, ca o limbă căzută,
cărare, cădere, căşunare, cădelniţă,
în ardere, în bobotire ascunsă,
în cămara mai multora, în călăuzire spre ceva
îl pierde pe uşor auzitul *b*, sprijin şi rotunjire,
şi ajunge bubă, buboi, umflătură, cocoloşire,
o *boşoalcă*, nimic mai mult.
Sămînţa se împrăştie, se arată.

DINTR-O IUBIRE

Credeam că sînt singurul stăpîn
culcat pe o brazdă de fîn
la umbra unei răchite
prin timpuri neliniştite
între porumbei şi vrăbii

mă credeam urmărit de corăbii
păduri se mișcau ca într-o spaimă nebună
noaptea tîrziu în lumina de lună
„O anotimpuri o palate
nu-i suflet fără păcate"

Totuși

ceva nevăzutului
cîtva nedoritului
la marginea lutului
sortit infinitului

*

să nu mai fii, aceasta poate să fie ultima-ntrebare
cum plouă pe acoperișuri și ce tăcere-n porumbare
luați-mi prunii de pe ochii de care-s prinși în rădăcine
cu teamă și înfrigurare mă rog de domnul Oarecine

Ceas

Oho, semne noptatice, rămîneți în amurg,
Întîrziați prin văzduh cu norii-n văpaie.
Părul ei i-l răsfir, pe obraji șuvițele-i curg,
Ce păduratică umbră năvălește-n odăie!

Va mai bate un ceas? Cît mai am de trăit?
Poate fi asfințire mai sfîntă, mai dreaptă înfrîngere?
Numele meu e-n tăcere, numele ei în șoptit.
Dacă ești între noi, laudă-i chipul și lasă-ne, îngere!

*

libelule pluteau
în umbra de sălcii
deasupra pîrîului

*

ciocănitoarea pe cumpănă
și cucul departe
îmi numără anii

*

unde sînt ploile verii
așteptate acolo
pe coastă?

*

mai știi de iarba
luată acolo
în grădină?

Eram legați

Iubirea făr-de care nu înfloresc nici prunii
Am întîlnit-o iarăși la marginea comunii,
Acolo lîngă drumul de țară, mai însus,
Și parcă toate-s altfel, de-atunci, și parcă nu-s...
O chem să-aducem lemne de foc, o strig apoi
Să vină la stupină unde-a roit un roi
Să-l urmărim cum trece la săicii, peste drum,
Și-o coșniță, degrabă să căutăm, și fum.
Deasupra casei, roiul părea pe continit.
Eram legați. Minunea cerească s-a-nplinit!
....

Parcă ograda-i plină, se strigă orătănii
Și cumpăna fîntînii mai bate iar mătănii.
De tine-i plină casa, de tine latră cînii
Pe drumul țării, seara, cînd știu că vin stăpînii,
Și puntea peste vale-i la locul ei, de ducă...
Un gînd ca o durere, un timp ca o nălucă.

BĂTAIA CU AUR

Din bătaia cu aur nu vreau să ies înfrînt.
Aştept. Faţa nu mi se vede. Cavalerul în zale
Încă legat, încă tulburat de pămînt,
Aşteaptă ivirea Măriei sale...

Vara, duhovnic în odăjdii cereşti,
Trecu peste ţară cu dăruire şi teamă.
Ţi se cuvine tot ce doreşti?
Fructele zilei se arată şi cheamă.

Care-i marginea, cîtă ispita, cine să ştie?
Alunecare-i ceasul şi neoprire,
Şi chipul iubit cu melancolie...

Tomnatică învolburare, opreşte-te!
Crengile pline spun de iubire
Şi aurul lor ne cade pe creştete!

LA COMANA SUB NUC

nu ştiu nimic din cîte se-ntîmplă pe faţa pămîntului
ce constelaţii pe sus în urmărire şi pîndă.
în altarul de umbră, nucul, alesul cerului,
profesorul spune, frunzele parcă se-ntunecă
predicatori în temple la mine se gîndesc
apoi războiul seismic şi raza morţii
te pomeneşti că rămîi cu paharul în mînă
şi aşa te găseşte soldatul străin.
am cosit iarba ciumafoaia şi brusturii
şi acum urmăream nu mai ştiu ce spaimă cîtă credinţă
scăpate printre frunzele nucului cîte se leagă de lume
aprinzi un cuptor atomic, aşa ca o plită.

sînt necesare cît mai multe cuptoare atomice
și vine pe sus o pasăre, o pasăre cu cioc de fier
și lasă o bombă clasică o bombă clasică o bombă clasică
și așa, simți că nu mai ai obraz
vrei să duci paharul la gură și se lovește de falcă
rămîi așa în altarul de frunză
nucul s-a stins într-o clipă i-a rămas numai umbra
întipărită pe oasele tale.
mai serviți o cafea, oho, zice domnul profesor
nu-i nevoie de bombe atomice
se sparge plita și se împrăștie sosul, aromele pămîntului
les nourritures terrestres les nouvelles nourritures...
pe fața de masă frunze se clatină.
o mînă de bacterii o bombă ajunge la o țară și alta la altele
nucii aleșii cerului singuratici pe coastă și solemni
frunza lor binecuvîntă îți cade pe umeri, juglans regia
pînă la pocnetul tomnatic și piersicii în carne și must
șopîrle pîndeau în colibă, cartofii în mușuroiul de jar.
mai serviți, în altarul de umbră raza satelitului
în această clipă trece pe-aici printre noi
prin sîngele meu
trece ochiul lui Dumnezeu
prin ciumafoaie
dintre cele două războaie
în pivniță
umblă după coropișniță
în brusture
cată să-l usture
își împlîntă cormana
în via de la Comana
în viță și în aracii
în iarbă la sîngele vacii
și în balta cu bobocii
și la coteț în tulbureala trocii
vine vorba de război

lîngă stratul de usturoi
prăbuşirea lumilor
lîngă tufa căpşunilor
să mergem desculţi prin iarbă
pînă nu-ncepe să fiarbă
o rază de lasăre-a
ucis gîndacul şi pasărea
cad, ce mai la deal la vale
tot felul de chimicale
pe troscoţel şi pir
de care nu mă mai mir...
să vezi spune domnul profesor
un satelit poate să înghită pe altul
şi să-l aducă pe pămînt cu toate secretele
ca pe fundul apelor în mîluri şi stufăriş
la pîndă cel mare şi pe furiş
ca peştii aceia ştiţi-i
au ajuns şi sateliţii
la Hanovra într-un acvariu
am văzut ceva să mă spariu
peştele negru lat ca o scîndură
stă şi nu vede parcă se-ngîndură
te uiţi la el şi nu ştii
ce te ameninţă din apa răţuştii
şi din văzduh bunăoară
el strînge puterea care omoară
să fulgere este menirea lui unică
monstrul oceanic omoară şi întunică

Gînd

stau pe ţărmul de lut
la oceanul de aer
stoluri albe-au trecut
şi le-aud cum se-ncaier

și încerc să mă duc
lîngă iazuri și gîrle
la umbrire de nuc
la pîndiri de șopîrle
de otavă-i acum
și de prune buiece
dar pe-aici mai trecum
sub odăjdii de fum
într-o toamnă mai rece

*

iei zice profesorul o sumă a lucrurilor
o cifră un cifru un chip al lor
și asta se vede de sus pînă-n adînc sub straturi
ochii mei sînt prinși în licăririle soarelui
dacă sînt ale lui
dacă nu mă pîndesc în altarul de frunză

Așa din senin

cînd am ajuns peste Calcutta
m-au năpădit susaiul și cucuta
dintre cărările
de unde n-am visat să văd munții și mările
și acum aruncam ale uimirilor șpange
jos peste Indii și Gange
nu mai știam dacă mă duc ori dacă rămîn
și mă credeam în căruță ori în carul cu fîn
sufletul meu nu se vindecă
nici în zi de duminecă
și se vede la coada calului
cînd trece peste golful Bengalului
o noapte întreagă am trecut
peste un pămînt necunoscut
cu civilizații și imperii
făcute praf și puzderii

„din nopți O mie una"...
asfințise luna
și se stîrneau gînduri de-a valma
în fruntea ținută cu palma
lîngă hubloul rotund
și nu puteam să răspund
urmăream numai Carul Mare
ca în ograda noastră peste șură
după înserare...
dar toate au o măsură

*

de războiul undelor ați auzit? Să vedeți,
ca dintr-un fel de tunuri mute
se trage cu o undă pe care simțul nostru n-o sesizează
dar care rupe organele interne
o armată întreagă se pomenește lovită de ceva necunoscut
căzută la pămînt
ori o populație după cum e cazul
apoi armata străină vine și îngroapă
și așa mai departe și așa mai departe și așa mai departe

peste baltă
pe calea ferată
se vestește și se arată
un tren de persoane
cu șapte vagoane
și sub nuc în altar
mă văd la noi în hotar
cosașii verzi la secere în miriștea plină de rugi
îi prindeam și-i făceam să se bată
în încăierare mută se rupeau
sînge verde în burțile lor
le dam drumul și alții la rînd
pe coastă prindeam croitori și-i făceam să se rupă
să stîrnești un mușuroi de furnici

și să arunci cosașul fără picioare
ori musca fără aripi ce strigare mută prin galerii
înțepenirea sub otrăvuri
dimineața în colțul tîrnațului pînza era gata
roua o împodobea și el sta la pîndă
musca vie
o țineam în palmă ca în colivie
și o zvîrleam în plasă sub grindă
de unde alerga el să o prindă
a ea ce să devore
pentru cîteva ore
viespea cădea ca un bolid
lîngă pîine și blid
și ducea bîzîitul mușții
în pod, unde nú știi
la fagurii cu ouă și pui
după legile lui
în tot podul și locul
rîndunica din zbor
ciocănitoarea cu ciocul
după legile lor
vrabia la vierme și la firimitură
porumbii la grîul de pe arătură
cioara cu mortăciunile și gunoaiele
la puii de cloșcă ghionoaiele
pe la cuibare parcă
umblă năravul de țarcă
uliul din văzduhul nebănuit
vede șoarecele cînd a ieșit
de sub snopul de grîu și într-o clipă
îl duce sus în gheara de sub aripă
broasca din ședere ori înot
scoate o limbă de-un cot
și prinde țînțarul din zbor
peste podbeal și mohor

nu puteam să aud răcnetul porcului
cînd îl scoteau din coteț îl trînteau într-o parte
și tata se pricepea să-i împlînte cuțitul
mielul era tăiat pe piatră în tăcere
galițele la locul lor de tăiere

Rugă

Ajută-mă bătrîne Will
învață-mă să fiu copil!
să dezleg această joacă
începută la ojină ori pe la toacă
ori sub lună după vecernii
cu închipuiri și cu vedenii
cu marea-n legănări și lene
stîrnite lacuri scoțiene
și clopote peste cetăți
de-un anotimp cu alte dăți
cu suflete îndepărtate
îngreunate de păcate
în halucinații
peste istorii și peste nații

*

să vedeți, aveam un ceas de argint
adus de moșu din America
pe care l-a înghițit un porc
după front aveam în casă trei puști
puse după ușă lîngă mătură
sub paturi între cloște lăzile cu gloanțe
unul păzea la vie cu o mitralieră
o vacă a călcat pe o mină neexplodată
obuzele erau încinse în foc de copiii cu vitele
pe unul l-au adunat în țol de lîngă urma de foc

Apoi:

la Comana sub nuc
am auzit o chemare de cuc
venită din îndepărtatul tărîm
al unei păduri de salcîm...

ÎNTÎMPLAREA CU STUPUL

...o faptă nemaipomenită
anume parcă venită
să ne ducă la primărie
și de care tot satul să știe.

O spun fără frică:
e vorba de stupul lui Toderică,
dintr-o salcă bortoasă
de la Curmătură,
descoperită într-o zi la coasă,
după zumzăitul lui de la natură,
de Dumitru din Grochile:
era un stup cam de zece kile,
dar cine să bănuiască
în gaura de sub iască
văzută așa, într-o doară,
că ascunde atîta comoară?
Dumitru n-a spus la nime,
pînă într-o seară, la noi în conie,
cînd a început istoria acestei crime
din care s-a ales mare dihonie.

Era o seară cu lună, o liniște foarte ciudată
învăluia hotarele ca niciodată.
Grădina cu pepeni și lebenițe împîrgate

era păzită de tăcere și singurătate.
Lătrau cîinii-n comună
ori pe coastă la strunga Toiului.
Era o vară cu recoltă bună
și așteptam sfîrșitul războiului.

Dar valea noastră cu liniște nefirească
nu era departe de granița ungurească
de după coasta Oroiului, de culoarea mealului,
cu toată jalea din nordul Ardealului.
Într-o zi, dinspre frontieră
s-au auzit bătăi de mitralieră,
iar la strînsul otăvii, către amiezi
ne-am pomenit cu niște honvezi
care se plimbau ca la ei acasă
făcîndu-se că de nimic nu le pasă.
Nu bănuia nimeni ce-o să fie
în valea noastră din Cîmpie,
și zilele de vacanță erau pe sfîrșite,
cu toate cele aici pomenite.

Nu-ți venea să crezi că-i atîta lună,
lumea părea liniștită și bună,
cînd, dintr-o vorbă, din alta, Dumitru prinde să zică:
știu eu un stup, dincolo de lelea Chivă
(pe atunci nu era Colectivă)
în salca lui Toderică.
Vorba a zvîrlit între noi o ghiulea de plumb.
Peste toți a foșnit un gînd, ca vîntul peste porumb.
Ce-ar fi să pornim într-o expediție,
făcu Nichia o propoziție.
(... Era student la Sibiu și venea pe-acasă mai rar
de cînd scria la ziare și la Revista Cercului Literar.
Cu el am petrecut seara, în politică și literatură,
pînă cînd a venit vorba de stupul de la Curmătură.)

Am ieșit afară ca la poruncă.
Luna, peste hotare, părea că-și aruncă
faguri de miere, galbeni și dulci.
Într-o noapte ca asta cum ai fi putut să te culci?

Mama se uita cu mirare
la Nichia, om mare,
pus în rînd cu băieții.
Tata a și adus loitra de la șoprul poieții.
Mihai s-a dus la șură
să caute un fel de custură
făcută dintr-o lamă de coasă, lungă,
pînă-n fundul stupului să ajungă,
și a mai găsit un fel de furculiță
în conie după oala cu jîntîță;
tata lasă loitra și caută o hîrbă neunsuroasă
în care să pregătească feștilele de pucioasă.
Nichia face planul de bătaie,
cum o să dea de faguri și cum o să-i taie.
Zice mama: — Dumitre,
luați ligheanul de zece litre.
Tata astupă
feștilele într-o oală de-o cupă,
și ca la un semn de perdiție
am pornit către gruieț în formidabila expediție.

Sub luna de var
parcă suiam către cercul polar,
pe lîngă nuc, pe drumul dintre gruiețe,
cu planurile foarte istețe,
în șoaptă și păzindu-ne pașii
să nu ne prindă hăitașii.
Dumitru ducea loitra cu patru fușteie,
Nichia săcurea, eu feștilele, Mihai custura și ligheanul cel mare.
Ceata era pornită, cu nici un preț n-ar fi putut să mai steie —
să vedem, se șoptea, care pe care!

Așa, pe la Cînepi în jos, am ajuns la pîrîul cu susur și șopot.
Pe continit, la strungă, se scutura cîte-un clopot.
Uneltele sînt puse în iarbă, aproape de salcă.
— Să vedem acuma, zise Dumitru cu mîna la falcă
și pune loitra printre crengile prea multe
căutînd urdinișul de umbră și încercînd să asculte.
— Îi plină salca! Să lovim aici!
și parcă s-a stîrnit un mușuroi de furnici.
— Lasă-mă pe mine, zise Nichia luîndu-i săcurea,
(visase o clipă cu ochii peste pămînturi și gîndul aiurea,)
și suflecîndu-se începu să taie:
era semnalul de bătaie!
Ce să faci,
nu poți tăia în liniște copaci.
Norocul nostru: pe aici era hăitaș în acel an
Iuăn Moldovan,
care dacă o fi să audă,
atîta numai că o să moară de ciudă.
Dar o să-i dăm noi cît i se cuvine.
— Ține loitra fraților?
— Dă-i înainte, că ține!
Eu, în pîrîu, căutam pe feritele
să pregătesc feștilele și chibritele.
— Mai încearcă și tu, zise mai marele,
coborînd să-și aprindă o țigară.
Mirosul de cînepă ameți se hotarele.
Zumzetul stupului se auzea de-afară.
— Ce-ar fi să răsuflăm un pic, să vedem ce-o să se-ntîmple,
propuse poetul cu lumina lunii pe tîmple.
Nimic nu părea să se miște,
nici în trifoiul de coasă, nici în miriște.
Pe drum, nici o umbră ivită,
numai cîte o balegă de vită.
E-o liniște de început și de sfîrșit.
— Se-ntîmplă-n lume ceva negreșit,

ceva se pregăteşte,
spune poetul cu ţigara între deşte,
pe cînd Dumitru îşi pune rar
şi el tutunul într-o foaie de ziar...
şi iar tăcem cu toţii
cum tac pîndarii şi hoţii,
prinşi într-ale gîndului întinse hamuri,
înconjuraţi de aşchii şi de sarsamuri.

— La treabă Dumitre, dă-i drumul,
tu Uănule pregăteşte feştilele şi fumul,
avem de scos o grămadă de miere.
Săcurea rupe iarăşi cu putere
pe înfundate,
din trunchiul găurit pe jumătate,
pînă sub iască să se deschidă.
Prin norii suri luna trece cu faţa lividă.
Ş-a scuturat Curmătura
cînd a ridicat Mihai custura,
şi eu am adus feştilele de lîngă porumbele
mîndru de isprăvile mele!...

Drept să spun, dacă rău-i, dacă bine-i,
nu mă gîndeam la suferinţa albinei,
la roiul ucis, la ouăle arse,
la cîtă lege a lumii se sparse,
la ruperea fagurelui făcut cu migală,
la regină şi la toată suita regală,
la trîntorii zăpăciţi, ca bărzăunii,
la toată omorîrea cu mărturia lunii,
nu mă gîndeam la rosturi şi la soartă
şi ţineam bine ligheanul de toartă,
nepăsător de adîncul şi de înaltul,
aşteptînd fagurii unul după altul.

Se terminase o feştilă
şi nici vorbă să-mi fie milă.
Dumitru tăia ca un chirurg
prin urdinişul mare şi murg.
Zumzetul aproape a încetat,
albinele toate s-au scuturat
ca strugurii din viţa de lîngă stupină.
Şi nu ştiam nici unul cu ce am fi de vină.
Grei că de pămînt,
am aşezat fagurii pe rînd
ca într-o coşniţă răsturnată
şi astfel treaba a fost terminată.
Cît s-a strîns de la florile anului
trecea acum de buza ligheanului.
Dar nu ne vine să gustăm din miere
şi ne strîngem sculele într-o mare tăcere...
Acasă numai, mi-a fost dat şi mie
să muşc din fagurul plin
şi să urlu de durere-n gingie,
răzbunător înţepat cu venin.
Martorul mut la tot ce s-a întîmplat
stătea a doua zi înfăşurat
în trei prosoape, cînd a venit cumnatul
să ne aducă vestea care-a umplut tot satul.
(Era tatăl vărului de la Sibii
şi de vorba lui trebuia să ştii
şi chiar să te sperii,
cînd povestea de lagărele din Siberii,
cele, fără îndoială,
din prima conflagraţie mondială.)
Acum venea de la primărie
unde a fost chemat să adeverească
şi să depună mărturie
despre fapta noastră tîlhărească.
Ce se întîmplase

dimineața pe la ora șase?
Cineva, trecînd pe drum,
a văzut lîngă salcă așchii și scrum
iar în trunchiul boartei o făcătură,
și a dat fuga peste arătură
la Toderica să-i spună
ce s-a petrecut azi-noapte pe lună.
Erau două copile,
am aflat către seară,
nepoate de-a lui din Grochile,
cu părul de cînepă și obrazul de ceară.

Și așa, ia omul o coșarcă
și, fuga la salcă,
și strînge și-ncarcă,
și cu binele și cu mai răul
se duce cu toate la solgăbirăul,
carele a scos o foaie din pupitru
să facă o jalbă după lege.
Fetele erau vecine cu Dumitru
și așa se înțelege
cum, mirosindu-le a fagure și a dulceață,
au bănuit cine e hoțul, încă de dimineață.
Dar ce mai atîta turavură,
tot satul știa de ce s-a petrecut la Curmătură.
Cumnatul, cît ce aflase,
a venit să ne spună cum băiatul lui cu șaisprezece clase
își prinde mintea cu niște copii și cu unul ceva mai mare,
dar nici cu șapte clase primare!...

Toate astea s-au isprăvit peste trei zile,
cînd pe dealuri s-a auzit uruit de șenile.
Ce batjocură, Iuane și Ană,
se jeluia omul lîngă șură.
Apoi a venit armata germană

și toate trecură,
și nu s-a mai ales nimica
din toată povestea cu Toderica,
zgîrcitul și tontul.

A venit frontul!...

Nu mai era timp de povești,
de întîmplări cu stupii și sălcile.
Dumnezeu a sîngerat la deși
tot arătîndu-ne hălcile
și au venit nopțile cu lună buimacă
petrecute în cucuruzi dinsus de casă,
cînd mama nu știa ce să facă
și eu mă făceam că nu-mi pasă...
Întîmplări și povești au trecut în pustii,
dinspre vii nici un foșnet să n-aud!
Bîntuire de grauri se lăsa peste vii,

dar acum, dintre toate povestite aci,
doar cu stupul furat am vrut să mă laud!

UN CÎNTEC DE DRAGOSTE PENTRU TRANSILVANIA
1983

CÎNTEC TÎRZIU

Dar nu-i o amăgire vană,
cînd, peste toate, mai îngîni:
mi-e dor de țara transilvană
și de țăranii ei bătrîni!

Voi spune timpului să steie,
sălbatic o să-l mai implor!
acolo unde mai scînteie
un fir de foc în vatra lor.

În cimitirul greu de prune
se mută satul, rînd pe rînd...
Cînd clopotele prind să sune,
și noaptea le aud chemînd!

Muntenii nu mai vin cu plute,
piuarii nu mai trec prin sate,
fîntînile s-au stins, umplute
cu sarea lacrimei vărsate.

Să fiarbă prunele-n corlană,
pe dealuri să mai latre cîni!
Mi-e dor de țara transilvană
și de țăranii ei bătrîni!

ORAȘUL

Orașul cu Dîmbul pietros,
orașul cu școli în cetate
și tîrgul cu lumea de jos
și magicul tîrg de bucate!

Cum bate și ceasul din turn,
mă duce prin timpuri uitate,
cu drumul de țară, nocturn,
spre magicul tîrg de bucate!

La podul de vamă ajung
greoaiele care-ncărcate,

la târgul cu vuiet prelung,
la magicul târg de bucate!

Așa m-a primit într-o zi
orașul cu școli în cetate,
când sufletul meu se trezi
în magicul târg de bucate!

ASCULTĂ

Pe-o vreme de ducă,
departe-n Cîmpie,
amurgul usucă
o vară târzie.

Din umeri de dealuri
mai ard, jucăușe,
ca-n treceri de valuri,
aripi de cenușe.

Pe-o coastă plecată
spre soare apune,
răsar dintr-odată
morminte, minune!

Frumoșii, soldații,
pământul îi strînge
în oarbele spații,
sub norii de sînge.

Ce gînduri, deodată,
răsar cu duiumul,
pe-o coastă plecată,
în zarea ca fumul!

Prin veacuri ascultă
cum cheamă din dealul
cu liniște multă,
Ardealul, Ardealul!

INVOCAȚIE

Ploile vor duce-ncet, încet
dealurile mele în pîraie.
Însuși timpul, marele profet,
urme vechi le șterge și le taie.

Stau în fața lui, din ce mai sînt,
și mă rog la umbrele trecute,
într-o coastă plină de pămînt,
regăsit sub semnele lui mute.

Mărturia sîngelui o strig
și mă rog la porți și la altare,
cu bătrînul dascăl din Avrig
credincios în silă și uitare.

Luminează-mi fața soare bun,
dus din asfințire-n asfințire,
dă-mi puterea vetrei, să-mi adun
focul ei de pace și iubire!

Gîndul meu să nu se treacă-n van,
după cîte vremuri îl cruțară,
pătimind sub cerul transilvan,
răstignit pe drumuri lungi de țară!

PSALM

Deschidă-se cărţile,
clopote sune!
Din toate părţile
neam să se-adune!

Iară minunile
cîte-i aflare,
de grabă adună-le
cu laudă mare.

Acelor dintîile
drepte nuntiri
prieten rămîi-le
fără smintiri!

Cruci să se clatine
spre-a înviare
în sfintele datine,
om şi muiare!

TIMPURI

Ei vor veni prea tîrziu,
noi vom pleca prea devreme...
O, dar pămîntul e viu,
crede şi nu te mai teme!

Drumul spre casă-l mai ştii,
poţi să mai arzi în iubire.
Lumea-şi arată-n copii
tragica ei dobîndire.

Sapă-ţi grădina şi taci,
ieşi în ogradă şi-ascultă
ce-nfiorări în copaci,
ce cuibărire ocultă!

Vechi profeţii în pustiu,
leac îndurării extreme...
O, dar pămîntul e viu,
crede şi nu te mai teme!

LICEU

Amintiri de-un oraş
la margini de munţi,
sub nori de ciment.
Dincolo de deal,
peste mine romane,
lacuri adînci,
vii şi grădini...
Sîmbăta după-amiaza...
Locuri de-o altă lume...
Singurătăţi de copil,
gînduri acasă...
Sub nori, departe,
Unduirea Cîmpiei...
Drumuri de oarecînd...

DRUMUL

Aceasta nu mai poate da înapoi.
Ne vom încovoia ca nişte căpiţe de fîn.
Pînă atunci să fim mîndri unul de altul,
şi să ne bucurăm de fiecare clipă.

Drumul a pierit cu desăvîrşire.
Au arat şi amintirea lui.
Din sălcii n-a mai rămas nici urmă,
numai eu dacă le mai pomenesc.

Cînd ajungeam la capătul lui
mă năpădeau amintirile.
Carele cu fîn pe spinarea lui lăsau urme,
prin inima lui eram însoţit la plecare.

Şi noi sîntem asemenea drumului.
Ni se vor şterge urmele, nu peste mult!
Numai eu voi lăsa chipul tău într-o carte
şi va mai rămîne în lume o zi sau două.

Gîndul veşniciei nu mă stăpîneşte.
Peste pămînturi, departe, mă uit şi îmi spun:
ne vom încovoia ca nişte căpiţe de fîn,
şi aceasta nu mai poate da înapoi!

STRADA PLANTELOR

De-un martor spuneam, de trecerea lui, şi de-o Vale.
În vorbele mele dureau singure vorbele tale.
Strada suia pe lîngă uşi de prăvălii părăsite,
ca din pustiuri cerneau ale cerului site.
Un clopot sfîrşi, într-un rînd, neguroasa bătaie.
La margini chemau, fulgerînd, uruiri de tramvaie.
De Strada Plantelor o să ne aducem aminte odată,
cum ne-am oprit lîngă poarta cu umbra lui depărtată.
„Să mergem" — ai rupt gîndul rămas fără vrere
la zidul ştiut în necunoaşterea lui şi-n durere.
Sfîrşeai o poveste cu Pătimiri din vechime,
cum ne pierdeam într-un timp, neştiuţi nici de noi, nici de nime.

DOINĂ

Doamne Horeo, ce-i fi vrut
cînd o fost şi te-o durut,

ce-i fi vrut să spui, şi-ai spus
numai cerului de sus?

O foaie de la-mpăratu
osul tău l-o-mpăturatu

ca să-l rupă domnii-n patru,
să-l poarte din satu-n satu,

să-l poarte din satu-n satu!

DE SUB SIGILII

Ţara sfîrşeşte-n mine ca la un ţărm de mare
tăiat în colbuirea cîmpiei, cînd soseşti,
pe drumuri ocolite de ierburile rare,
spre-o lume levantină cu muzici şi caleşti,
ori din umbriri de sălcii, cum ies în aiurare
cirezile mînate de slugi împărăteşti,
ori furcile-nălţate şi-aromele din ceşti,
la marginile strînse-n butoaie şi grînare.

Ţara sfîrşeşte-n mine ca la un ţărm de mare.
De-aici pămîntul trece în oglindiri cereşti,
strălimpezi munţi întoarnă-n adînca lor chemare,
din rupere de nouri, acele stranii veşti
cu duhuri de pădure văzute la hotare,
într-un amurg, sub lespezi încinse, nelumeşti,
furtuni adeverite-n cochilii şi în peşti,
cum zeii-n împietrire dezleagă din altare.

PARCĂ VIN FEMEILE

Parcă vin femeile din sat
trupul să mi-l spele și să-l plîngă.
Singur, lîngă zidul dărîmat,
ierburi cresc prin mine și pe lîngă...

Jalea care-ar fi s-o mai ascult,
după care să mai latre cînii,
singură, din cîte-au fost demult,
mai înclină cumpăna fîntînii.

Treceți, tineri, voi, mînați de timp,
drumul țării-n lume să vă poarte.
Eu pe-aici mai am de dat în schimb
vama ce mi-o cere-o altă soarte.

Din acest pămînt eu nu mai plec.
Ca o ciuhă stau între gruiețe
și sub vîntul toamnei mă aplec
norilor să le mai dau binețe.

Altu-i timpul care i-a fost dat
lumii mele maștere să-l spuie.
Eu rămîn pe-acest pămînt uitat
ca un fiu al ei bătut în cuie.

Răstignită, umbra mea pe deal,
parcă vin femeile s-o spele...
Cînd se lasă-ntreg peste Ardeal
asfințitul patimilor mele!

ÎNCĂ NU ȘTIU

Încă nu știu ce voi spune lunii,
de cînd latră la fereastra mea

Parcă-au început să bată hunii,
spaime vin tîrzii, de undeva...

Hoardele cereşti încep să are
ţelinele sufletului gol.
Nori de fum se-arată-n depărtare,
sîngerii, dînd munţilor ocol.

Lasă-mă să trec şi-această noapte
peste vămi de teamă şi urît,
să mai strîng un coş de stele coapte,
cîte cad cu brumele pe rît.

Ştiu că voi sfîrşi pînă-ntr-o oară
de bătut acele lungi păşuni,
din iubiri ce nu mai pot să doară,
dintre morţi ce nu mai fac minuni.

Vreau aici să mi se taie capul,
prin această ţară să mai scurg,
dintr-o dungă roşie ca napul,
sîngele-nchegat pînă-n amurg.

Stau acum sub semnele furtunii,
spaime vin tîrzii, de undeva,
şi nu ştiu ce voi mai spune lunii,
cît mai latră la fereastra mea!

CE MAI VREI...

Ce mai vrei, tu patimă fictivă,
ce-aşteptaţi, voi, nopţilor, la rînd,
prin bătaia lunii în derivă,
pe sub grele gînduri coborînd?

Ceru-şi pune măştile de gaze,
munţii-şi caută locul sub pământ,
un colind cu stele fără raze
mai aud parcă pe sus trecînd.

Unde sînteţi turmelor lăsate
pe la margini goale de cîmpii,
pe costişa căilor ferate,
unde-i tot ce nu mai poate fi?

Vă mai umblu, dealuri transilvane,
nopţi de-a rîndul tot vă mai petrec,
stau cu voi cum stau bătrînii-n strane,
în credinţa neamului întreg.

De iubirea mea o vale-i plină,
drum de iarnă, către ea mă duci,
peste dune albe de lumină,
prin visări de sălcii şi de nuci.

DINTR-UN AMURG

Trec prin cartiere democrate
cu maşini murdare şi ţigani,
parc-aş fi o umbră de cetate
prăbuşită-n două mii de ani.

Lume de ovrei mîncaţi de lege,
de biserici vechi, fără apus,
Anton Pann mai vine s-o deslege,
de la Sfînta Vineri mai în sus.

Asfinţiri de ceaţă-ntr-aurită
sună-n porţi pe urma celor duşi,

după vorba stinsă, jigărită,
cine știe-a cărei Corcoduși.

Le mai strig copiilor la joacă,
dintre-acății mei de oarecînd.
Parcă văd bălăgănind o toacă,
parcă-aud un clopot aiurînd.

Lume de Bizanț și de Galiții,
cu obloane trase peste uși, —
Trec pe străzi, parcă mînat de viții,
ori întors din drumul celor duși.

Cum să vă mai știu pe voi, țăranii,
cum să vă mai văd pe voi acum,
pe sub dealurile mele stranii,
din orașul năsfințit în fum?

Ca un cîine slab cu limba scoasă,
umbra mea pe străzi s-a furișat,
pe cînd voi vă-ntoarceți de la coasă
și vă-apucă noaptea pînă-n sat.

Car bătrîn cu loitrele lăsate,
sufletul pe-aceste străzi mi-l duc.
Port în el istorii depărtate,
și aud chemări tîrzii de cuc.

EU TREBUIE SĂ FIU
1984

RESFIRĂRI

Iarba, cerul, ale tale-s,
apele ce duc de-a rîndul...
De la filosoful Thales
afli chipul tău, urmîndu-l.

De-un tărîm din altă viață,
în etern lumină pură,
nici o vorbă nu ne-nvață,
nici o veste nu ne fură.

Numai umbra ne-am aflat-o-n
jocul inimii, bolîndul.
De la filosoful Platon
afli patima și gîndul.

Firea-i mai presus de Fire
după cîte se văzură.
Să ne fim în oglindire
unul altuia făptură!

ACUM

Lasă-mi astăzi mie pînda
Tu ascunde-te dincólo.
Pare că din oarecînd a
mai trecut pe-aici Apollo.

Cuminţenia-n iubire
îşi arată semnul mut.
Ca o trestie subţire
soarta ierbii o-mprumut.

Joaca inimii, flămînda,
în eternul ei ocol o
văd plătindu-şi greu osînda
cunoscută-n ceasul solo.

Ce-ar putea să ne mai mire
după cîte s-au trecut?
Stau între nemărginire
şi-un hotar necunoscut.

ALB

Ninge peste catedrală ca în anii de liceu,
Amintiri mă poartă iarăşi prin Cîmpia Transilvană.
Trenurile vin greoaie ocolind pe la Ciceu
Şi prin gări îşi fac intrarea cu ninsoarea suverană.

Aşteptam aceste ceasuri să mă primblu prin oraş,
Cu pămînt prea mult în suflet am umblat o vreme lungă.
Şi-acum norii se îndură să mă-ntoarcă mintenaş
Către dealurile mele cu pădurile pe dungă.

Aşteptam o vreme albă, de visări şi de iubiri,
Şi duceam cu mine scumpe nostalgii provinciale.
Şi va fi un drum de sănii ca nicicînd şi nicăiri,
Ah, şi caii mei, dar unde-s, să mai fornăie-n zăbale?

Ninge ca o veste mare, să ne-ntoarcem amîndoi
Unde-i Mureşul sub gheaţă, unde-i gheaţa sub omături
Şi să chem în glumă podul şi să ningă peste noi,
Singuri pe-o cărare-ngustă, mai tăcuţi şi mai alături.

DAR LASĂ...

Te-nveți cu toate. Moartea, ea însăși se învață
cînd o-nțelegi în totul și-o porți și tu pe față
ca un blazon pe care e cine să ți-l prindă,
să-l pipăi pe-ntuneric, să-l cauți în oglindă.
Ce-i așteptat o vreme rămîne de mirare,
cu jurăminte spuse-n durere și păcat.
Ne iartă vorbe simple, ne uită vorbe rare,
supuși acelui unic stăpîn ne-nduplecat.
Dar lasă, fie spusă și-această-nvățătură
de trecere. Așteaptă, vin altele la rînd.
Poeții mari pe toate le-au scris, parcă știură
și de povestea noastră, ori poate mai curînd
noi înșine, prin sînge știm cine o să vie
și cine să-nțeleagă de cîte-am pătimit,
cînd un poet romantic sub luna lui tîrzie
ne va-nvia din moarte, ne va trezi din mit.

NOAPTEA NOPȚILOR
1985

ȘTIU

Știu că mîine nu va mai fi nime
martor drept al gîndurilor mele,
și în marea lor întunecime
singur eu voi rătăci cu ele.

Eu sînt cel strigat să se audă
peste ape tulburi: — „hei, podare!"
Cum veneau în vremea lor zăludă
pe la porți fiscalii după dare.

„Trece-mă cu luntrea încă-odată
și adu lămpașul mai aproape."
Vîntul rece a-nceput să bată,
frunza toamnei stă să ne îngroape.

Eu sînt cel venit să te trezească,
să mă duci cu-acest „memento mori"
pînă unde suie, nefirească,
umbra morții de la Rîpa Morii.

Soarta lumii nu mi-e dată-n samă,
și nici ei de soarta mea nu-i pasă
Dar plătim cu toți aceeași vamă
la hotarul drumului spre casă.

MARTOR

Nu ne mai bîntuie
gata să-ntunice
și să ne lapede
cerul cu îngerii.

Singur cuvîntu' e
robul minciunii ce
stă să mai scape de
gustul înfrîngerii.

Vin, după datine,
martorul vîntu' e,
stele și pulbere,
plopii și sîngerii,

crînguri carpatine
vin să ne mîntuie
și să ne spulbere
gustul înfrîngerii!

ELEGIE ROMANĂ

Piața Spaniei. Cobor dintre stepe călcate de Sciți
umbros în luminile Sudului, întors din exiluri ovide,
smuls din durerea lui Supplex Libellus al părinților mei osîndiți
sufletul meu pe străzi, nevăzut se divide,
fîntînile Romei îi spală tălpile rupte, ochii uimiți.
Se trezesc pe coline cu pini din cenușă barbară trufii de
soldați ai imperiului, scutierii cezarilor. Dar nu ocoliți
această zidire-n culoarea amurgului, gînduri avide,
ajunse din valea Tîrnavelor cu învățații pe-aici pomeniți,
în vremea lui Unio Trium... și-n pulberea legii perfide.
Pe străzile pline de lume, de mărețele umbre-nsoțiți,
sînt ei, părinții din poarta credinței, luminații copii de
țărani din Cîmpie, să afle izvoarele lacrimei, ochi podiditi.
Soarele pîlpîie stins în ferestrele vide,
porțile par de-ntuneric. Ajung printre oameni grăbiți
cu Maior și Clain, în față la De Propaganda Fide,
cu Supplex Libellus prin inima Romei. Dar veniți,
Crăiasa Mab coboară și deschide,
Să ne oprim o clipă în casa lui Shelley și Keats.

VEAC

Faptele lumii, teribile,
iară și iară,
le strigă nebunii și scribii le
scriu în tăbliță de ceară.

Bîntuie zarea și orele!
Vin să ne scuture
din copaci, carnivorele
cu chipuri de fluture.

DASCĂLII

În trunchiul vremii se aude cariu,
și înțelepții lumii-s tot mai rari.
Eu mă întorc la Timotei Cipariu,
la vremea lui de popi și cărturari.

Prin cîte vămi de noapte și nămol n-ar
veni lumina cerului, de-ar fi
învățătura lui Piuariu Molnar
și leacul lui începător de zi?

Pe drumurile-mpărăției cum nu-l
opresc la timp cătanele pe-acel
ce duce-n casa lui Arune Pumnul
cîntarea sfîntă-a neamului cu el?

Legiuitori, oricîți ar fi, și-oricari-ț'
va sta în cale, va pîndi-n ascuns,
stă martorul dreptății, George Barit
în graiul tău, și-ți este de ajuns.

Prin munți, ce neguri vin să se destrame,
cum îi aduni în legea lor pe toți, —
cît cucuruzii, Iancule Avrame,
spre Blaj se lasă cetele de moți!

Cuvîntul meu să se audă nu țiu,
eu vin dinspre Cîmpia mea, și sînt
Chemat aici de Simion Bărnuțiu,
întru credința lui și-n jurămînt.

Și pe Axente Sever mai invocu-l,
de la Sibii către Zarand, sub cer.
Cîmpia Libertății fie-mi locul
unde să pier, cînd îmi va fi să pier!

DIN DRUM

Din cîte au fost şi mai sînt
de-o fi mîine, poate, ori n-o fi...
Stau bombele ascunse-n pămînt;
ca în beciuri, cartofii.

Vei fi doar o pală de fum,
şi-n juru-ţi, nici o minune,
şi nici manuscrisul postum.
Apoi, să mai scrii, ţi se spune!

Şi vai, în bătaia de vînt
ce singuri rămîn filosofii,
cînd bombele stau în pămînt
ca în beciuri cartofii!

O spaimă te-ntoarce din drum,
şi nimeni cu veştile bune,
şi nici manuscrisul postum.
Apoi, să mai scrii, ţi se spune!

FRESCĂ

În bălţi se oglindeşte cerul,
şi-l urcă stoluri în senin.
Eu mă închin la Baptisterul
rămas din veacul bizantin.

Din bolţi, cîntarea azurie-i
trezită de-un blestem tîrziu,
pe cînd sub turnul Signoriei
Savonarola-i ars de viu.

ELEGIE ROMANĂ

O singură zi mi-a fost dată să umblu pe străzile Romei,
fiecare oră un secol, și nici n-au ajuns,
unde eram cînd au căzut umbrele nopții?
Am stat pe coline, pe dale umbrite de pini,
la altare păgîne am aprins imaginare cățui
ca să fiu dezlegat și să ascult în tăcere
prăbușiri depărtate pe la poarta de nord a cetății
și apoi să-mi feresc ochii aprinși de incendii
sub arcuri solemne, apucînd pe Calea imperială.
Veneam din cetăți mistuite, știam care-i gustul cenușii,
auzeam garnizoane din hotare de margini, pornind către munți,
din gură úrma otrăvii nu mi-a pierit niciodată, —
Dar cît poți să cuprinzi alergînd pe la porți, viaducte și terme,
poposind prin bazilici sub aurării bizantine
ori în cetatea de drept a Imperiului sfînt apostolic
pădurean rătăcit în geometria de sud a Renașterii?
Din culmea cupolei San Pietro am rămas
răstignit în uimire pe crucea amiezii,
și-mi ziceam că-i de-ajuns pentru o viață de om
să calce cu tălpile lui pe gîndul lui Buonarroti.
Ce sînt două milenii? îmi spuneam, căutînd
unde-i punctul de sprijin în urnirea popoarelor
Să le măsori la o vatră de lut ori cu aceste ruine, tot una-i.
Gîndul meu alergă într-o clipă spre cetăți din deșerturi,
piramide suiau înainte-mi, și Sfinxul stîrnit sub nisipuri
călca în dispreț peste toate întrebările lumii.
Apoi am intrat în oraș, mai atent pe la stopuri,
veacul meu mă-nsoțea, s-auzeau claxonări depărtate,
lîngă Forul roman o lozincă cerea libertatea deplină,
pe-un panou călărea Garibaldi, și mai sus la o poartă
elevi în grevă scandau revendicări și principii.
Eu treceam visător și atent la zvîcnirile timpului,
pînă cînd japonezii veniți lîngă ziduri

m-au trezit, arătîndu-mi fața cealaltă a lumii.
Unde eram cînd au căzut umbrele nopții?
Pe-o bancă, în asurzitoarea cădere de apă
cu tineri veniți și ei să asculte curgerea vremii.
Dar e tîrziu, mi-am zis, ridicîndu-mă, lasă de vrei,
aruncă-n Fontana di Trevi un ban, să te-ntorci!

ZODII

Dar în acest ținutirim
ne naștem numai o dată
și începem apoi să murim,
și lumea nu se mai gată.

Cartea fraților Grimm,
o, ce poveste ciudată!
Și mă-ntorc în Bizanț, aferim!
Și lumea nu se mai gată.

Cînd la un țărm ne oprim,
barca ne ia fără plată
pînă-n marginea cercului prim,
și lumea nu se mai gată.

Vai, înțelept Serafim,
începe a ta judecată!
Suferim, suferim, suferim,
și lumea nu se mai gată!

POEMUL FĂRĂ SFÎRȘIT

Scriu ultimele rînduri din opera postumă
a unui prinț pe care doar eu l-am cunoscut.

Eram un rob la curte pe cînd zăcea de ciumă
și cînd l-a dus pe-ascunsul un cioclu priceput.
Intram și eu pe vremuri în camera de-alături
să schimb o lumînare, să mai scurtez un muc,
oprit lîngă divanul cu perine și pături
unde-așteptam porunca de ce să-i mai aduc.
În fiecare noapte, la ora cînd afară
se-ncrucișa consemnul soldaților la porți,
știam că prin perete el trebuie să-apară
parcă sătul de toate, parcă trezit din morți.
Pe scrin în călimară cerneala era pusă
și penele tăiate și un caiet închis,
în jur, doar întuneric și pînda presupusă,
cînd prințul dus de gînduri se apuca de scris.
Eu n-aș putea nisipul pe rînduri să-l presar, nici
să înțeleg ce gînduri l-au chinuit atît.
În jurul lui, o lume de slujitori fățarnici
și la hotare, țara sub cerul mohorît.
Soliile primite, iscoadele vîndute,
și veștile din cîmpuri și-ncrederea în oști,
doar eu eram în umbră menit slujirii mute
în care nu ai voie să vezi și să cunoști.
Cînd la război în corturi am petrecut o vreme,
de grija lui ascunsă doar eu puteam să sufăr,
și cînd prin pînza groasă știam că-o să mă cheme
îi pregăteam caietul și sculele din cufăr,
doar eu vedeam cum gîndul necunoscut îl pierde,
în jocul lumînării cum rămînea plecat
și-ntîrzia cu pana în călimara verde,
ori cînd la ziuă albă se așeza pe pat.

Dar într-o seară caldă, cum așteptam afară,
să vie dintre mlaștini cu-nsoțitorii lui...
.....

NOAPTEA NOPȚILOR

1

Să rămîi aici, să sîngeri, și să crezi că se mai poate,
nici o clipă să nu-ți lese gîndul singur, fără țară!
Mînăstirea ta-i zidită să rămînă dintre toate
locul unde suie drumul de la tîrgul-din-afară,
unde cronica-i sfîrșită, șesul ars, fîntîna seacă,
și oștirea-n așteptare pe la margini de păduri...
Stoluri speriate-arată ceasul cînd o fi să treacă
și de cîte semne rele vei avea să mai înduri.
Clopotele-s îngropate în pămînt să nu se-audă
și ei vin pe uliți goale și se-arată pe la porți,
pe pămînt se-ncețoșează-n puhoirea lor zăludă,
parcă roiuri de lăcuste ies din colbul celor morți
și de nimeni nu se-ndură, cîtă spaimă-n lumea mare,
ce vestiri de-apocalipsă lasă totul înapoi,
cărțile rămîn închise, turnuri cad în aiurare,
coperișuri de cenușă se așază peste noi...

2

Să cunoști această vreme cum te bîntuie și strînge
din holîmburi, chipuri sfinte să le duci și să le ții
cît pămîntul țării știe din legarea lui de sînge
semnul drept al biruinței către mari împărății,
și cuvîntul tău să treacă vadul carelor ce mînă
umbra codrilor la șesuri peste ape-n limpezire
să se-ntipărească-n prunduri, să se-ngroape în țărînă
și să-nchipuie povestea dintr-o carte de citire...
Lasă altora uitarea și trufia lor măruntă!
Tu rămîi la ziduri arse să le-nalți din temelii,
scoală-ți meșterii, adună-i din cîntarea lor de nuntă
unde-s turmele pe-o vale, unde-i rostul celor vii,

și de neamul tău mai spune, de trezirea lui anunțe
solii tăi trimiși pe drumuri, foc pe dealuri să aprinzi,
fii în cîmp semănătorul, pune boabe și grăunțe,
și-n ogradă suie crucea căpriorilor pe grinzi!

3

De pe-un chei ajuns, cu arbori clătinați în alte ere,
și din sperla-mprăștiată-a unui timp ce nu mai arde
se adună-n mine noaptea de-ndoială și putere,
parcă dealurile mele ar sui pe bulevarde,
bat la geamuri grîne coapte și foșnesc pe străzi ovese
și se-ncrucișează linii de tramvaie, ca la trîntă,
vin planetele din urmă cu semnale ne-nțelese
și nu știu ce coasă cade și în carnea mea se-mplîntă!

4

Glasul meu o să se-audă cînd va fi să te mai sperii
prins în urletul sirenei printre ziduri duse-n spate,
și vor trece-n bîntuire de-nșelări și de mizerii
nopțile caniculare peste cumpene-ngropate,
cînd voi tipări o mască din reziduri argolide,
umbrele din sarcofage cînd le-oi pune în cuiere
și voi cerne timpuri moarte și voi umple spații vide
și voi strînge-n pumni cenușa de bărbat și de muiere,
și-o să se-nțeleagă totul din minut și din secundă,
foamea, ca o-nchipuire, boala, ca un joc trecut,
lumea prinsă-n ecuații, viața desfăcută-n undă
din călătorii stelare la un semn necunoscut...
Amăgiți-vă-n iubire! — nici nu va mai fi îndemnul,
amintiri din temniți oarbe, întîlniri la porți ghimpate,
ca o frescă ruinată clătinînd în untdelemnul
din icoane-o mîntuire-nspăimîntată de păcate,
și-apoi totul să se stingă-n uraganul de o oră,

nici hotare, nici trufia stăpînirilor să steie,
dușmănii ce se alungă ori microbi ce se devoră,
urletul de la galeră, mugetul dintre resteie,
amintiri dinspre imperii, ce poveşti în vorbe rare,
cît va fi cine să spună, cît vei fi să le asculţi
ca în clasele primare năvălirile barbare,
vai, dar nu-i nimic din toate şi nici unul din cei mulţi
să mai spună, să mai creadă, să mai ducă înainte,
să ridice baricade şi să moară pentru alţii,
ori crucificat în cuie, ori zvîrlit să moară-n spaţii!...
Cineva prin lumea mare ne înşală şi ne minte!

5

Vezi, ne naştem în iubire de pămînt, de neam, de ţară,
pîinea ne-o sfinţim pe masă, cărţi zidim la căpătîi,
şi nu ştim ce ni se-ascunde-n rostul lumii-din-afară,
de sîntem acei din urmă, de vom fi acei dintîi...
Şi cît rîuri ne mai leagă, şi cît şesuri ne mai mînă
unduirile din lacrimi şi credinţa din părinţi,
cît mai ştim că-am stat sub roată şi zvîrliţi într-o fîntînă,
şi-am ieşit să ducem fiii-n bătăliile fierbinţi,
tot mai înţelegem teama şi strigăm în lume gîndul
de iubire şi de moarte, cu-nţelesul lui de-atunci,
cînd purtai în inimi ţara, semnul ei de foc urmîndu-l
şi ştiai unde-i hotarul pîn-la care-ai să ajungi.
Dar acum o lună plină varsă-n mine-otrăvuri grele
şi mă-ntoarce la pămînturi, să mă uit fără cuvînt,
răsturnat pe-o brazdă caldă, la puzderia de stele
şi-ntrebîndu-mă cît încă prin roirea lor mai sînt...

PODUL DE VAMĂ
1986

PODUL

cînd o să trecem
podul de vamă,
cine-o să ţină
totul în samă?

cată şi du-te
umbră-nţeleaptă,
dealuri tăcute,
ape te-aşteaptă.

drumul, ştiutul,
tot mai încercu-l,
ţărmul cu lutul,
ripa şi bercul.

cată şi du-te,
strigă să vie
sălcii tăcute,
moara pustie.

luntrea nălucă
lanţul o ţine,
patimi de ducă
bîntuie-n mine.

cată şi du-te,
sufletu-i altor
locuri bătute
singurul martor.

lor li te-nchină,
ele te cheamă,
cînd o să vină
podul de vamă!

NICI N-O SĂ ŞTIŢI

va fi,
ah, ce noapte va fi,
ce întuneric superb
ca o faţă de masă se va aşterne,
şi stele,
şi stele vor licări
în cupele morţii!

voi nici n-o să ştiţi,
stîngacii mei luptători
din flancuri, din linia-ntîi,
cine-o să-mi steie la căpătîi,
cu ce neguri în păr
în locul cununii,
la ceasul cînd o să fie,
ah, voi nici n-o să ştiţi
în ce ţară veniţi
şi-n ce minunată cîmpie!

şi singur la masă voi sta,
şi nici nu voi plînge,
ah, singur voi sta
şi-mi voi bea, şi-mi voi bea
paharul de sînge!

PIA

ascultă-mi povestea întreagă
şi spune-mi de poţi s-o-nţelegi.

ea vindecă răni și te leagă
de ele, de marile legi.

ce umbre răsar din uitare
și trec în durere și-n vină,
cînd laptele cald în știștare
adună copiii la cină!

ce chipuri de suflete goale
le vezi cum înclină-n apus,
cînd abur dospește-n ocoale
și păsări se-arată pe sus!

și lumea te duce-nainte
prin anii mai grei și mai triști.
dar iarba-n ogradă, ții minte?
dar foșnetul stins în miriști?

treci puntea și-ntîrzie iară
dincolo, la locul știut,
măcar pentru mărul de vară,
măcar pentru dealul de lut

și-ascultă povestea întreagă
și spune de poți s-o-nțelegi.
ea vindecă răni și te leagă
de ele, de marile legi!

ATUNCI, ACOLO...

să mă aștepte satul la podul de la moară,
cu praporii-ntre sălcii aprinși ca o comoară
de-ar fi să mă slujească părintele Aurel,
cum știe el să cînte la morți, cum știe el.

cădelnița să steie în brîie mari de fum,
la poarta unde neamuri mă vor primi în drum,
apoi, la Podul Popii de-o fi să se mai spună
c-am fost și eu o umbră prin lumea rea ori bună,
și să mă ducă prieteni din lumea literară
în însoțiri solemne de plopi cu frunza rară!...

PRUND

Mureșul pe prund
taie umbra serii.
peste tot pătrund
valuri de puzderii.

unde este-acum
vara lui de jale,
cînd soldați de fum
se tîrau pe vale

și veneau în jos
trupuri înecate,
pe un mal frumos,
frate lîngă frate?

totul parcă-i sfînt,
și nimic nu doare,
se aștern pe rînd
lacrimi și fuioare.

prin ogrăzi a nins
cînepa topită,
meliță-n adins
bate cu ispită,

și ascult, ascult,
și mă duce gîndul
pe un mal, demult...
Mureșul trecîndu-l.

SOLDATUL

o, dealuri brumate
o, ape verzui,
cînd vin să se-arate
și urmele lui

la Oarba, la Oarba
însus, mai însus
soldatul și moartea
odată s-au dus

ajută-mă frate!
ai vrea să mai spui
o, dealuri brumate
o, ape verzui.

la Oarba, la Oarba
însus, mai însus
soldatul și moartea
odată s-au dus

trancee-astupate
și el, care nu-i
cînd vin să se-arate
și urmele lui

la Oarba, la Oarba
însus, mai însus
soldatul și moartea
odată s-au dus

CÎT NUMAI GÎNDUL...

teribilă năvală de gînduri, ca-n pruncie,
mirat, în urmărirea bătăii de-mblăcie!
nu poți cuprinde lumea altfel, decît învins.
biruitor, ești singur stăpîn, un singur ins,
într-un regat al clipei, ne-ngăduit oricui.
norocul de-a fi astfel nici n-ai putea să-l spui,
cît numai gîndul ultim de-a fi rămas de-o parte
ademenește forme și năluciri de arte
ce-ți obosiră ochii prin temple și ruine...
sisific, bolovanii de gînduri cad în mine!

DEALUL

mă mai închin acelor veri
pe rîturi cu otăvi cosite
din care nu plec nicăieri
la care vin pe negîndite

și tot mai sui un deal știut
unde-n umbriri așteaptă nucii
un fiu de nimeni cunoscut
sub năzăriri de suliți lucii

SĂ SPUNEM

ce simplu, să spunem
iubire, secunde,
cînd lumea ne poartă-n
eternele-i unde

ce simplu să spunem
eternele stele,

cînd ochiul minuscul
ţinteşte spre ele

ce simplu să spunem
şi cerul, şi lutul,
cînd tot se cuprinde
în el, nevăzutul

să spunem, să spunem
de tot, şi de-a rîndul,
cît lumea-i cuvîntul,
cît lumea ni-i gîndul.

CÎNDVA...

doream aceste-ntoarceri, prea eram plin de praf,
cu sufletul în rafturi ţinut şi pus în vraf
printre hîrtii, pe masa la care stau şi scriu,
cu nopţile devreme legat, ori prea tîrziu.
cîndva, această lungă poveste-n desfrunziri
o aşteptam la vie, tăcut, fără uimiri,
în faţa mea cu valea şi cu hotarul plin
pînă dincol' de Mureş, spre Diciosînmărtin.
se mai vedea şi focul la Copşa, bobotind,
parcă şi-acum fiorii acelor nopţi mă prind,
cum adormeam cu luna-n colibă, ori ascuns
în zile lungi de ploaie, de somnul lor pătruns...

MOTIV

cum vindecă iubirea, cum arde răni şi usucă!
închipuiesc din goluri o amforă etruscă
(sub dunga smălţuită cu-o urmă de femeie)

din care nime-n lume nu va mai fi să beie.
lumina însăşi pare pe trunchiu-i istovită
în lutul ars cum cade şi trece ca prin sită.
o linie sfîrşeşte-n rugina de sub toarte
parcă-i un drum ce duce la duhurile moarte.
unde-ar mai fi şi vinul ce gîlgîie şi curge
în cîntece păgîne şi rugăciuni liturge?
minciună-i? adevăru-i? eroii? acrobaţii?
întipăriţi în smalţul cu urme de libaţii
pe care-acum se plimbă în linişte o muscă?
cum vindecă iubirea, cum arde răni şi uscă!

COASA

sub streaşina casei lîngă scară
era din iarnă pînă-n primăvară
ca o sabie dintr-o vreme cumplită
ca o rază încremenită
ileul şi cutea din toc
aveau şi ele un loc
pe-o scîndură ca pe-o punte cerească
pînă cînd iarba va fi să crească
şi trifoiul şi bortoţinul
şi lucerna la vremea de coasă
cînd începeau bătălia şi chinul
pe vreme de ploaie la ziuă frumoasă
cu dealurile în undoire
tăiate în buza ei subţire
cînd hotarul prindea să se mişte
între ileu şi toporişte
şi mai cîte ştiute şi neştiute
ar mai fi spuse de ciocan şi de cute

FILĂ

... şi casa văzută de departe
sub dealul cu părul sălbatic,
drumul ţării pe vremea căratului
şi sîrmarii trecînd
pe la marginea satului,
îmi vin în minte iară şi iară,
drumuri jilăvite de rouă
şi ogăşii de cară
din ziua culesului,
pace vouă,
pace gîndului meu, neînţelesului!

TÎRGUL

să mergi la tîrg ce mare minune
ce pregătire de cu sară
ca pentru o lungă procesiune
de oameni şi de cară

pe drumul ţării şapte comune
ca roii în stupul cu ceară
acum era timpul să se adune
la tîrgul de vară

dar despre astea cine mai spune
ce oameni din colb să apară
să se răzbune
pe lumea dulce amară

STOGUL

cum îl făceau cu multă artă
pare că oameni din străvechime

stogul cu streașină și cu beartă
de care nu mai spune nime

căratul grîului cîtă sfințire
a pîinii și a carelor încărcate
și snopii așezați în zidire
ca de biserică ori de cetate

ÎNDEMN

hai, peste ape
lasă-te-n voie,
uite,-i aproape
Arca lui Noe.

nu te mai teme,
trece potopul
și-o să mai cheme
salca și plopul,

și-o să se-alinte
mierlă și țarcă,
toate sînt sfinte,
toate-s în Arcă.

semnu-i să piară
apa cumplită,
să ducem iară
oaie și vită

unde-i pășunea,
unde-i aratu,
după minunea
cu Araratu.

nu te mai teme,
trece potopul,
și-o să mai cheme
salca și plopul!

CAPĂT

lumea-i o sferă
pe-o catapultă.
oamenii speră,
oamenii luptă.

prin atmosferă,
teamă ocultă.
viața severă
nici nu ascultă.

unii-ți oferă
cale-ntreruptă,
alții mai speră,
alții mai luptă.

capăt de eră,
pantă abruptă,
lumea-i o sferă
pe-o catapultă.

DINTR-O JALE

să mai sui pe dealul cel rămas de-a pururi
martorul statornic al iubirii mele,
cerul să-mi înalțe munții dimprejururi,
Mureșul de lacrimi ochii să mi-i spele.

Ţară transilvană, sfînta mea Cîmpie,
m-au strigat părinţii, morţii din morminte,
dintr-o jale mare cît o-mpărăţie
să-mi aduc aminte, să-mi aduc aminte!

POPAS

eram încinşi în pulberi de aur şi de bură
după cules, cînd mustul, la locul lui, în şură,
îl căutam cu ţeava de trestie-n butoi.
era o vreme bună-nainte de război
cînd au venit mocanii, atunci ori altădată,
şi s-au oprit la poartă, ştiau că-i descuiată,
să mîie la sălaşul din şopru, pe otavă,
tîrziu, mai după cină, cu lucrul de ispravă.
lîngă ulcica plină cu must adus din bute,
mai tulbur la vedere şi la băut mai iute,
cădeau de somn, nici n-aveau puteri să se mai roage.
căruţa era plină de scînduri şi de doage
şi sculele lăsate-ntre roţi, lîngă ciubere.
caii rodeau ovăzul din străiţi, în tăcere...

ÎNTREBĂRI

dar spune-mi, de unde să fie
umbririle ochilor tăi?
venite din care pustie?
rămase din cîte bătăi?

erau în bătaia cu aur?
suiau prin păduri de stejari
ori cînd în edenicul fagur
pluteau două lacrime mari?

dar spune, ce joacă să fie
în genele tale de foi
căzute-ntr-o toamnă tîrzie
atît de tîrziu peste noi?

erau și în valea cu focul
pe unde-ai fi vrut să mai treci
cînd nu bănuiai cumu-i jocul
cu flăcări albastre și reci?

dar spune-mi, ce poate să fie
o vorbă cînd n-o mai rostim,
sub ochii ce vor să-ntîrzie
pe-al inimii alb sîntirim?

ninsoarea căzu fără veste
și urmele toate s-au stins.
dar spune-mi, pămîntul mai este?
dar liniștea din necuprins?

ȚARĂ

țară zugrăvită-n sînge
ca într-o icoană sfîntă,
apa cerului te stînge,
iarba cîmpului te cîntă.

omul care-și pune sapa
lîngă ușă, stă să plece,
țară dusă de hotare
în ulcior cu apă rece,

pusă-n umbra ce se-așează
lîngă snopi ca o minune,

de-ndurarea ta doar coasa-n
șuierare poate spune,

țară-cumpăna întîinii
unde vita blîndă vine,
dunga dealului căzută-n
așteptare peste mine,

luntrea Mureșului prinsă
de-un pociumb la țărm în tină,
țară-mierță de bucate
măsurată-n șura plină,

prunii mei din cimitirul
unde mi s-au dus părinții,
vorba spusă în iubire
și la ceasul suferinții,

puntea care lasă drumul
și te duce în ogradă
cînd deschide omul poarta
și așteaptă să te vadă,

țară, pragul casei, vatră,
și ceaun, și blid, și masă,
de țăranii tăi prin focuri
și sub roată înțeleasă,

și în mugetul de vite
și-n lătratul stins de cîine,
răsărirea mea de iarbă
și felia mea de pîine,

către tine suie munții,
dinspre tine curge vale,

țară, seceră încinsă
în bătăi pe nicovale,

și tăcerile de grîne
și zăpezile-n uitare
și închipuiri de nouri
petrecute-n depărtare,

sufletul cu tine du-mi-l,
sînt și eu în tine unul,
cînd o fi să bată ceasul
în pămîntul tău preabunul!

VIAȚA VIAȚA
1987

LUNTREA

strigă să vină
luntrea dincoace,
punte senină,
strîmtă găoace,

trunchi fără vrajă
prins în lănțuge,
ceru-i de glajă
Mureșul muge

dus în golgoane
o, cine știe
patimi și goane
cîte-l sfîșie

ce omenire
strînge, mai strînge
dunga subțire,
zarea de sînge?

strigă să vină,
haide, cutează,
pînă-i lumină,
pînă-nserează!

VESTIRE

umblă, mai umblă
boală și lene.
haideți din umbră
vorbe viclene.

ceva se-ntîmplă,
ceva se-anunță,
cineva-n tîmplă
pune grăunță,

ca de-o mirare
și de-o iubire
cînd va apare
firul subțire,

foaia măruntă
cînd o să crească
parcă-ntr-o nuntă
nepămîntească.

vorbe de sînge,
foc din răscoală,

hai și-om înfrînge
lene și boală!

ca o nălucă
floarea cea rară
să ne mai ducă
vestea prin țară.

PULBERE

pulberea drumului
pe coviltire
pulberea cerului
sus, în rotire

și peste toate
măre minune,
gîndul ce poate!
gîndul ce spune!

pulbere suie
turme de-a valma
pulbere-cuie
sîngeră palma

pulbere-sperla
de după cină
pulbere-n cer la
rugă străină

pulbere-s toate
în risipire
urma de roate
și de iubire

pulbere-i fiul
risipitorul
clipa, tîrziul,
iarba și norul

pulbere-i mîna
ce nici nu știe,
fruntea, stăpîna,
de pe hîrtie

și peste toate,
măre, minune,
gîndul ce poate!
gîndul ce spune!

EL ÎNSUȘI

sufletul, iarăși. dezleagă-l, dă-i drumul.
stă ca un cîine, roade pociumbul.
singur pe coastă, caută cumu-l
biruie setea, timpul ca plumbul.

lasă-l să urle, cineva spune,
poate el însuși, prins de urîtul
care-i așază dealul și rîtul
în așteptare și-n rugăciune.

DIN IUNIE

mai știi, urdinișul din iunie, plinul?
eram numai zumzet și zbor, amîndoi.
salcîmul ningea peste noi din seninul
spre care căta nebunaticul roi.

apoi se-auzi o bătaie
de aur, pe-o dungă de clopot ştiut.
şi zborul trecu, şi-am văzut cum se taie
în coasa ivită pe dealul de lut.

DRUMUL

cîtă cuprindere în depărtatul
timp al iubirilor, cată să spuie
în ocolire, femeia, bărbatul,
şi drumul suie, încă mai suie.

numai cuvîntul, parcă uitatul,
nici unul nu vrea să-l spuie.
bîntuie umbre de-a lungul, de-a latul,
şi drumul suie, încă mai suie.

DAR SPUNE

lumea-ncepea mai însus
în coame de nori, rotunde.
într-acolo te-ai dus,
nu ştii nici cum, nici pe unde.

dar spune cum ai ajuns,
sub ce timpuri afunde,
cum ai tăcut, cum ţi-au răspuns
neodihnitele unde?...

GÎNDULE

urme de sînge pe roţi
urme de roţi pe pămînturi

leac de pămînt pentru toți
gîndule, cîte mai vînturi!

strînge și tu dacă poți
mările lumii-ntre scînduri
vai după atîția netoți
gîndule, cîte mai vînturi!

ÎNADINS

cîte veacuri s-au stins
în această cetate
gîndul meu, înadins,
bate, încă mai bate.

ceasul din turn s-a oprit
singur, prin timpuri uitate.
numai gîndul, neauzit,
bate, încă mai bate.

REQUIEM

cînd nici o umbră nu se-arată,
izbăvitoare, să mă cheme,
unde-i strigarea lor curată
din jeluiri și din blesteme?

în ce hotar ar fi să-i caut,
al sufletului fără moarte,
prin lumea lor de care n-aud
și nici nu-i cine să mă poarte?

dar unde sînt, cum pot să piară
ca într-o ceață foarte deasă,

și-apoi de unde urcă iară
pe drumurile lor spre casă,

țăranii mei, îndurerații,
cu chipuri de troițe sfinte,
cei duși pe drumuri la-mpărații,
înceluiți fără morminte?

cu pâinea lor mă frîng la cină,
tăcerea lor îmi spune gîndul,
prin veșnicia lor vecină
îmi umblă sufletul, flămîndul,

și cît în trupul lor nu piere
oțetul timpului din rană,
prin tine sui ca o durere,
Golgotă țară transilvană!

ISTORII

stau cărțile în rafturi, necitite,
stau foile-n sertar, nescrise încă.
istorii vin cu patimi și ispite,
și gîndu-mi cade-n șteoana lor adîncă,
încremenit în vaiere cumplite.
o fiară parcă trupul mi-l mănîncă.
ard Albigenzii-n ruguri, prigonite
sînt legile credinței în tortură
prin veacuri lungi de rătăciri și ură.
treziți-vă din gropi și auziți-i!
o umbră se înalță în armură,
cu spaimele ce-n sînge mai murmură,
chip în etern al sfintei Inchiziții!

ÎNTR-O CLIPĂ

viața mă calcă
rău-i, ori bine?
tot cîte-o halcă
rupe din mine

ah, ca un cîine
rupe și-ascunde
ziua de mîine
pe oareunde.

astăzi, poveste
spusă de vîntu-i,
nici nu mai este,
nici n-o mai mîntui.

vin într-o clipă
ruperi de maluri,
cîtă risipă
de idealuri!

dar oareunde-n
țări și guverne,
ceva se-ascunde,
ceva se-așterne.

veștile-n turmă
cin-le mai știe?
clipa din urmă
cum o să fie?

OARE UNDE

mai avem de trăit
ne mai ia, ne mai ține
cîte-un chip de iubit,
cîte-un semn de mai bine.

sîntem noi, zicem toți,
și ceva se ascunde
din ce-ar fi să mai poți,
cînd pornești spre neunde,

către-o țară de gînd,
către-o lume-a uitării,
dintr-un timp oarecînd,
către-un țărm, poate-al mării!

ACOLO

o să ne ducem totuși peste deal,
pe-un drum tăiat de ploi, mai cu hîrtoape,
într-un altar de sălcii și de meal
să fim de drumul nostru mai aproape.
și-o să strigăm din cînd în cînd apoi,
o barcă nevăzută să ne poarte,
sub stele-n asfințiri pe amîndoi,
pe țărmul alb de dincolo de moarte.
sub sălcii și răchiți să fim stăpîni
și goi, să regăsim pămîntul moale,
să nu ne simtă urmele de cîini
și glasuri de cocoși să nu ne scoale.
acolo-n lungi îmbrățișări de lut
să dăm iubirii-ntregi, ca mai-nainte,
hotarul ei de-atunci, de la-nceput,
nemărginit în ceasurile sfinte!

SĂ VĂ ARĂT

spuneți ce vreți, veniți din orice parte,
pe Continit vă-aștept ca la-nceput
prin timp uitat, neștiutor din carte
pe unde umbra Lui nici n-a trecut.
călcați cu-nfrigurare iarba crudă
și la fîntînă apă să vă scot,
voi, cărturari de care-o să audă
acei rămași să fie-aici de tot.
pe căi cerești, prin coperișuri sparte
prin nori să vă arăt, de pe Chicui,
cetățile Ardealului, departe,
și-n asfințire, pătimirea lui!

FELURI

nu te mîntui, nu te saturi
parcă rîpi ți-ar sta pe umeri,
și din straturi sapi în straturi
în adînc, la timpii sumeri.

de-un cuvînt, în șapte laturi
parcă zidurile-i numeri,
sub coloane și canaturi
să-i duci templele pe umeri.

Transilvanii și banaturi
le stîrnești și le nedumeri,
domnii te-au chemat la sfaturi,
și tu singur știi că nu meri...

stai pe deal și-ți vin în minte
fel de feluri, cîte, toate,
și pe Mureș vin cuvinte
și pe drumuri sună roate.

ATUNCI

cînd o să bată toaca
și clopotele-n turle,
și cîinii, cînd pe uliți
s-or apuca să urle,

și-o să vă puneți fruntea
pe șanțuri în cenușă,
și porțile-or să cadă
și o să piară ușă,

atunci să vă aduceți
aminte de acele
cuminți și calme locuri
din versurile mele.

un gînd mă-ntoarce-ntr-una
și-o vorbă mă-ntîrzie
unde mai bate luna
și liniștea din vie.

DEALURI DE LUT
1990

INIȚIERI

NEGURI

negurile mute s-au lăsat pe vale
cumpenele stinse-n apa lor de fum
dealurile-s duse-n depărtări ovale
ca o-nchipuire dintr-un vers postum

undeva, un meșter bate-n nicovale
ziua ce se-arată sură, cum necum,
orătănii cheamă din ogrăzi astrale
fantomatic ciurda e-n buluc pe drum
către continituri albe, colosale,
la fîntîni lumina ciuruie-n căhale,
dimineți de vară, doamne, cum trecum!...

ACĂȚII

acății-n miezuină, nu-n șură la butuc,
cei din păduri uitate sub coaste, nu tăiații,
la ei mă-ndeamnă gîndul spre toamnă să mă duc
cei dați cu foaie scrisă din veci acestei nații.
la umbra lor și mura-i mai dulce, unde-o știi
unde-ai lăsat-o-n ziua cînd ai plecat de-acasă
spre-o altă miezuină de unde nu mai vii,
și vai, de cîte gîndul te leagă și-ți mai pasă
cînd umbra lor se-ntoarce și cheamă și te-apasă
cînd frunza lor se-ncinge-n apusuri aurii!

DRUMURI

pe grinzi umbrirea lămpii suie
paianjeni singuri și enormi,
cu pînza lor legată-n cuie
ți-acoperi ochii și adormi.
și drumuri printre sălcii dese
te-ndeamnă pe-un tărîm ascuns
cu limpezimi neînțelese
la care nimeni n-a ajuns,
parcă pe-ntinderi de ovese
o lună fără margini iese
dintre mirări fără răspuns.

STURZII

ce mă lega de cuiburile lor
din Coasta Pojorîţii? să se-arate
în zborurile rare, colorate
căzuţi din disperarea unui nor
doar la stupină cînd făceau omor
flămînzi şi lacomi pînă pe-nserate
îi urmăream nedumerit în zbor
eu singur în uimiri îndurerate
apoi plecau şi îmi erau furate
minunile de sus, adevărate.
ce mă lega de cuiburile lor?

LUPII

cînd au venit, într-o noapte cu lună,
tata spunea că asta nu-i a bună.
era zăpadă mare şi bătucită cu stele
cum numa-n iernile copilăriei mele.
oile în ocol înnoptau destul de ferite,
din poiată se auzea rumegarea de vite.
dinsus de drum, la o zvîrlitură de băţ,
haita flămîndă părea să facă ospăţ.
o auzeam din tîrnaţ, cum urlă şi schiaună
lunara, fantastica nopţii faună
ca o ameninţare, ca o durere, ca un învăţ.

ZĂPEZI

acele zăpezi îmi vin în minte
ce coborau ca o binecuvîntare
peste pămînturile descoperite,

peste ogrăzi și peste hotare.
pe ele scriam stranii cuvinte
cu ele tăceam în ascunsă uitare
cu dealurile mele dinainte
în nemurire și așteptare
înzăpezite altare
ca o colindă în depărtare
spusă de fiu și de părinte.

NOPȚILE

veniți din gura șurii, din poduri, din cotețe,
streine nopți, cu spaime și-nchipuiri și ploi
și-ntoarceți ceasul cinei cu vorbele glumețe
cînd mai ședeau de vorbă vecinii pe la noi.
mai tulburați-mi gîndul, mai treceți peste mine
mai rămîneți o dată cu luna, nopți de ger
ne-nchipuit de albe, de-nalte, de senine,
cînd cineva le știe și încă nu știi cine
și nu știi ce-ntuneric se-ntoarce peste tine
întoarceți-vă iară, atîta vă mai cer!

CEAUNUL

să fii uitat sub streșină la ploi
din tuciul tău nici tim, ul nu mai roade
ca-ntr-o orbire-a lumii peste noi,
a nu știu cîtor neamuri și noroade.
să nu atîrni sub grinzile de fum
să nu mai fii învăluit în spuză,
de unde-ar fi să-l mai adun și cum,
destinul tău ce rabdă și acuză?
cocleala nu te-ncinge, nici rugina,

stai ca un ochi deschis, să mai cuprindă
pe cei ce vin să mai aştepte cina
în jurul mesei joase, jos în tindă.
a cui să fie, după timpuri, vina?
din vatră focu-mprăştie lumina,
şi mămăliga suie, aburindă.

BUTUCUL

nu capete de regi să ne arăţi,
nu hoţii, ucigaşii ori sperjurii
te ţin lîngă-o grămadă de acăţi
de nu ştiu cînd, acolo-n gura şurii.
dreptatea nimănui n-a sîngerat
cît legi streine o făcu să-ndure
în liniştea omătului curat
şi în lovirea dreaptă de secure.
în jurul tău sînt lemnele de foc,
de linişte, de pace, de căldură,
scump trunchi al casei, sfîntul ei noroc
cum nopţile de iarnă i-l dădură,
de ce mă-ntorci, de ce mă ţii în loc
din amintiri, tîrziu să te invoc
şi să te văd la locul tău în şură?

ACESTA EŞTI

PESTE TOATE

inima lumii,
spune-ne îngere,
cîte i-s date
încă să sîngere?

veacuri amare,
timp ce amenință,
timpul ce pare
ca într-o temniță,

umblă prin spații
buigașă sferă,
unii cu sații,
alții mai speră,

și peste toate,
pulberea brumii!
cîte mai poate
inima lumii?

DE TOATE

cum vîntul mișcă brazii-ntruna,
cum apa rupe dedesupt,
și viermele încarcă pruna
cu foamea lui, neîntrerupt,

cum cercul trunchiului se strînge
din nevăzut și suie-n vîrf,
microbii cum se-adună-n sînge
și musca mușinînd în stîrv,

dar sufletul, deodată, nu știi
cum caută neliniștit
ca fiara după zidul cuștii
la lumea lui din infinit,

bătut, flămînd, de azi pe mîine,
între iubiri și întrebări,

cum urlă a pustiu un cîine
ori trenuri duse, fără gări...

de toate parcă stai a zice,
pe toate vrei să le aduni
cînd în lovirile de bice
mai crezi în vorbe și minuni.

PARAFRAZĂ

pe drumul țării, boștinarul
cum cobora de la Sibii,
ori cum vindeau mocanii varul,
dar duhotarii, îi mai știi?

în mijlocul ogrăzii, stogul,
și graurii trecînd buieci...
să mai rămîie toate, rogu-l
pe cel necunocut în veci.

să mai rămîie mărul ponic
pe-o creangă-n vîrf, pînă tîrziu,
eu însumi să rămîn statornic
în ce mai caut să mai fiu.

dar el se-arată surd în toate
și mustul în butoi e fiert,
și toate-mi spun că nu se poate,
și totu-mi pare mai incert.

„o, anotimpuri, o, castele!"
copilării, un veac plecat.
dar care-s rosturile mele,
și care om fără păcat?

GRAURI

nu mai pune ciuhă, viile-au pierit,
toamnele pe dealuri își întind asfaltul.
fii al lor, să-nceapă zborul ca un rit,
graurii cînd vin să clatine înaltul.
parcă dinspre țărmuri, parcă-n nesfîrșiri
se răstoarnă valuri negre și se lasă
peste dealul Turzii cu acăți subțiri,
către-o altă vale, peste-o altă casă.
zbor din altă lume, lamă de argint
înclinată-n dunga soarelui, de unde
aș mai sta să caut și-ar mai fi să mint
cînd cuvîntul însuși nu te mai ascunde?
ai pierit cu totul, numai eu mai știu
vremea cînd începe trunchiul sălcii, putred,
să-mi arate-n umbra lungă ce tîrziu
vin să mă încerce semne-n care nu cred
dar de unde-aceste bîntuiri, și cum
să se mai arate unei văi streine?
umblu ca un cîine rătăcit pe drum
cînd un nor de grauri trece peste mine,
cu foșnire stinsă de frunziș în fum
cînd un zbor de grauri cade peste mine!

POVESTE

ce mai spun, frate, filosofii?
mai are rost să mai trăim?
o fi chiar apă-n fundul cofii,
ori încă nu ni dat să știm?

Pîrîul Bretului îi spune
pămîntului de nevîndut

unde cîndva, în vremuri bune,
de mine însumi m-am pierdut.

nu mai vedeam în nici o parte
și-mi tîrîiam nădragii uzi
și nici nu mă temeam de moarte
prin foile de cucuruzi.

cînd am ajuns pe coastă, satul
sub ochii mei a răsărit.
în jur, de-a lungul și de-a latul
numai pămînt și continit.

am stat și-am plîns, pînă-n tîrziul
acelei zile, singur, sus.
un om bătrîn a rupt pustiul
și pînă-acasă m-a adus.

ALB

nu ești nici Solon
n-ai fost nici Licurg,
și-n același ton
vorbele îți curg.

prin istorii cazi,
din istorii sui
și-nțelegi de azi
tot ce mîine nu-i.

ești un om de rînd,
caută-ndărăt
și-ai să vezi căzînd
valuri de omăt.

dădăuşu-i bun,
lasă tot şi hai!
nu ştiu ce să spun
fratelui Mihai.

şi-o pornim şi noi
unde-s toţi acum
peste pîrtii noi
nebunescul drum.

peste deal mai jos
cerul s-a lăsat
doamne ce frumos
ninge peste sat!

în zăpadă cazi,
din zăpadă sui,
şi-nţelegi în azi
tot ce mîine nu-i!

ROIRI

UN OCHI

acum e strîns hotarul în clăi şi-n poduri pline
şi o să cadă timpul cu ploaia peste tine.
gem drumuri de hotară sub cară şi căruţe.
nici drumul ţării ziua nu-i cine să-l mai cruţe.
de astăzi la butoiul din şură-i treabă multă.
în buţile cu prune-i o linişte ocultă
trezită în explozii de spumă pîn' la vrană.
întîrzie pe vatră o zare suverană,
cu plezne de jăratic sub stelele grăbite.
se-mprăştie pe uliţi şi ciurdele de vite

ca într-o nălucire de care-ar fi să spuie
un ochi rămas în colțul grădinii, de gutuie.
devreme cade seara, și totul cum se gată!
mă duc să-nchid ocolul și ușa la poiată.

ATUNCI

cărări, ogășii stinse ca într-o ceață deasă
pe unde-ar fi să cauți cînd te întorci acasă,
cum lași la Mureș luntrea și sui spre Calea Morii
mai petrecînd o vreme și oameni și istorii,
cu tîrgul la Sînpaul, cu drumul pîn-la gară
cu-o dragoste trecută într-un sfîrșit de vară.
în straiță cu prune-mpîrgate și cu pită,
cum coborau petenii la cînepa topită
s-o scoată și s-o puie în capre pe prundiș.
eu mă scăldam, pe sarcini suit de-a curmezișe
cătînd la sînul neted al fetei din Vaidei,
dar, dus dintre pociumburi, mă căutau ai mei
să spele și mănunchiul de cînepă rămasă
și să pornim la vremea ojinei către casă.

CULESUL

pe jumătate via era cărată-n buți
cu-o piatră ca o cute briceagul îl ascuți
se-aud găleți pe rînduri, golite în coșărci
și cîrîie pe nucul din capul viei țărci.
un sceptru cum în lume spuneam că altul nu-i,
era știonșănitorul din creangă de gutui,
și erau struguri mucezi, și negri și roșcați
și-n cerul lor tomnatic se arătau scăldați
și-i răsturnam în bute și-i cufundam în must.

dar gustul cepei, cine-ar mai pomeni un gust
mai credincios în gură, mai sfînt ca-ntr-un altar,
zdrobit în merindare pe loitra de la car?
legam la gură butea, cînd coboram apoi,
și umbra coastei parcă pornea la drum cu noi.

COLIBA

cum am aprins coliba de sus, de lîngă prun,
nici astăzi nu-s în stare să-arăt și să mai spun.
un rug pe care n-a ars în funii nici un sfînt
norocul meu că n-a fost în ziua ceea vînt.
era aproape gardul uscat și plin de rugi
și mai încolo două grămezi de buturugi
săpate dintre rînduri de vițe mai demult.
mi se părea coliba ca un altar ocult
cu marginile groase de trestie cu puf
și vatra ei de paie, și nu știu ce năduf
mă cuprindea, în flăcări s-o văd prin norii rari,
cînd au venit pe-acolo, cu turma, păcurari.
stăteau pe lîngă vreascuri aprinse, pe gruieț,
cum i-aș vedea acuma, ca într-un vechi județ.
din focul lor, o ciqată de jar a fost destul
cînd am zvîrlit-o-n fundul colibei, ca-n pătul,
apoi, cînd pe la streșini de fulgi am mai cătat,
s-a ridicat coliba deodată peste sat.
ce foc și ce minune! apoi, ce să mai spun?
am înlemnit cu ochii pe flăcări, lîngă prun.

RĂZBOIUL

să pui războiul și tu să fii pe loitră pus
în locul greutății, și-ncet, încet, adus

aproape lîngă iţe, la nevedit, şi-n spată
să ştii să tragi cuţitul cu iţele deodată,
să ştii cum e luată urzeala din jureghe
fuiorul tors pe fuse în nopţile de veghe
cînd mama lîngă furcă o apuca şi ziua.
apoi să ştii căratul ţesutului şi piua
şi ţevile, tu singur, alături, la sucală
să vezi că-n lucrul mare nu-i nu ştiu ce scofală.
să ştii ce-i brîgla, sulul şi iepele şi rostul,
şi ce-i războiu-n casă, mînjit, cît ţine postul.
o, visuri începute-n bătăiţe de spată,
şi pînza înălbită, şi totul, cum se gată!
veneau apoi piuarii, şi noi ştiam cînd vin.
tata-i punea la masă şi-i omenea cu vin.
cînd pănurile duse şi ţoalele bătute
veneau din altă lume, pe căi necunoscute,
din Ibăneşti, încolo, către Gurghiu în sus,
dar despre toate, multe aş mai avea de spus.

DIN PRAF

cu îmblătitul toate credeam că se sfîrşesc
şi îmi părea batoza ceva nepămîntesc,
în mijlocul ogrăzii adusă lîngă stog
şi eram tare mîndru în jurul ei, mă rog!
ce gură de balaur prindea în vuiet snopii
nici nu puteai pe podul maşinii să te-apropii
şi praful dus de pleavă şi greblele cu paie
cureaua cum se-alungă lucioasă şi cum taie
şi oamenii cu sacii-n spinare la lădoi
şi pleava cum o cară în coşuri cîte doi,
această lume strînsă din praf şi vuiet mare
o aşteptam să vie la noi cu-nfrigurare,
să umblu cu găleata de apă şi ulcica

de-atît eram în stare, de altceva, nimica.
spre seară era dusă, şi-apoi, pînă la cină
mă îmbăta ograda cu miros de benzină.
ce liniște-n ogradă, şi ce lărgime-acum!
şi praful zilei, parcă, întîrzie pe drum.

DOMESTICE

ŞI-APOI...

să pui cartofii-n gropi adînci, pe paie,
să nu înghețe, sfecla, tot la fel.
şi varza din cotor frumos se taie.
pîn-la sfîrşitul zilei, ce măcel!

prin lume vor mai fi încă destule
de cunoscut şi de-nvăţat, apoi.
tu vezi să fie vitele sătule
şi în ocol mai cară jupi la oi.

răzoarele-s golite, şi-o să ningă.
pe rîturi apa-mprăştie gălbezi.
la sanie să mai cioplim o chingă,
la roţi să mai cătăm niște obezi.

pe sus foşnipi de păsări. cîte-un unghi-i
întîrziat şi cată-n miazăzi.
te cheamă porcul parcă să-l înjunghii,
şi-apoi să ningă, într-o bună zi!

din toate-i dat să rupem cîte-o ţîră.
acum cartofi-s puşi, şi varza-n buţi.
cînd bate vîntul parcă lasă dîră.
la piatră-ncet cuţitul ţi-l ascuţi.

SE-NSEREAZĂ

o, cîte patimi nu sînt spuse încă
și cîte vești prin lumea mare vin
în iesle vaca fînul și-l mănîncă
și lîngă ușă-i pus șiștarul plin.

un abur sur afară se strecoară
plutind în bură, înghițit de ger.
pe drumul țării, cară cu povoară,
și păsări pe la streșini ies și pier.

a înghețat și troaca și pîrîul
și-i așteptată o ninsoare-acum,
să învelească țelina și grîul
ca pruncul, în suflarea ei de fum.

și trece vînt, și nu știi ce să-nsemne.
s-aude trenul. poate s-o muia.
mai pui deasupra zidului de lemne
mai cîte-o boartă, mai cîte-o nuia.

și cauți către coastă. se-nserează.
spre Pojorîta, capete de nori.
aprindem lampa, rază după rază,
feștila-ncet o urci și o cobori.

CINA

uleiul proaspăt pus pe varza acră
și mămăliga aburind, să-ntinzi
în blidul cu unsoare carnea macră,
și-o muscă sus să bîzîie pe grinzi.

burduful lămpii să umbrească masa
și să mai spui o vorbă cînd și cînd,
în blidul mamei să arunci prea grasa
îmbucătură, și să bei pe rînd

din cupă moarea, apa din ulcică,
apoi să știi că ziua s-a sfîrșit,
și careva ca din senin să zică
o veste din comună, negreșit,

ori de la tîrg adusă, unde prețul
bucatelor, oricum ar fi s-o-ntorci,
aduce-n grijă vita și nutrețul,
și cît să pui pe la cotețe-n troci.

și vremea se rotește prin comună
și pe sub geamuri luminate-abia.
nu știe nimeni dac-o fi mai bună,
nu știe nimeni dac-o fi mai rea.

E TIMPUL

cînd crucea zilei prinde să se miște
către ojina verii, să te gați
și printre vițe, jos în pepeniște
să-ncepi să pipăi pepenii-mpîrgați.

nu te grăbi, căci vremea tot le vine.
tu vezi de au cîrceii veștejiți
la coada lebeniților prea pline
o-ncerci între genunchi — „o auziți?"

și-o ciocănești, parcă să-ți dea de veste
și așteptarea veștii doar o clipă-i,

cum în această liniște-o poveste
pe care-ai vrea s-o guști, și-ntîi o pipăi.

aduci să steie cîinele de pază
e timpul. peste pepeni s-a lăsat
parcă din cer, în crăpături, o rază
și totul parcă-i binecuvîntat.

nu te-ndoi, la locul lor sînt toate.
așteaptă încă, și vor fi destui.
mai lasă brișca, încă nu o scoate.
mai lasă timpul plin de mierea lui!

DECÎT ACESTE...

să pui fasolea în tîrnaț, să taie
lumina soarelui felii, felii,
din cînd în cînd să iei cîte-o păstaie
să vezi ce taină mare-o înveli,

și-apoi în fața casei, pe-o postate
să mături locul și s-o pui grămezi,
și cînd începe îmblăciu-a bate
parcă sfîrșitul lumii poți să-l vezi.

și cînd aduni și voavele cu furca
să pui în ciur minunea de păstăi,
și-i numai boabă totul împrejur, ca
lumina verii prinsă-n ochii tăi...

în lumea mare-s trenuri și silozuri,
tu nu le știi, nu vezi și nu-nțelegi
decît aceste lacrimi dintre gozuri,
încremenite-n nu știu care legi.

MIORITICĂ

tunzi oile numai atunci cînd schimbă
un zeu de sus cîntarul lui ceresc.
atunci prin lînă foarfeca se plimbă
și ploi mai calde cheagu-și pregătesc.

se sperie-ntre ele, fug din strungă,
berbecii parcă nici nu le mai vor,
le amiroase, stau să le împungă,
străini în toată-mpărăția lor.

nu-i timpul, știu, de-mperecheri și joacă,
sămînța lor așteaptă întomnări.
în turma lor sînt duși la altă troacă
și iarba crudă-i gîdilă la nări.

apoi, tîrziu, pe mirişti cu trifoiuri,
se bagă ei în turmă, într-un rut
și turma toată strînsă după soiuri
primește harul ei de la-nceput.

ÎNVĂȚĂTURI

să duci la taur vaca, o minune!
în caladău s-o vezi, și el, venind
greoi, adus de nări să se cunune,
cătînd să-i fie treaba mai cu jind.

dar scroafa dusă în călduri la vierul
comunii, s-o-nțelegi și s-o-nsoțești,
cînd el își scoate-ncins din teacă fierul
cunoscător al poftelor lumești...

și mă uitam la toate în tăcere,
și-nțelegeam că totu-i dat așa,
când floarea cată firul ei și-l cere,
când iapa zvîrle tornăind sub șa,

când musca-n zbor își caută perechea
și pe regină trîntori o-nsoțesc,
și când pe juncă se așază strechea,
și cîinii, când nici nu se mai feresc,

și cursul lumii, fără ocolire
în vadul lui e pus de la-nceput.
de-această-nvățătură de iubire
am cunoscut atunci și-am priceput.

STUPUL

stuparu-și pune masca și așteaptă
să domolească stupii. a sosit
la rîndul ei și-această lege dreaptă
să storci din rame totul, liniștit.

altfel, în roiuri neîncăpătoare
s-ar fi-nmulțit și-ar fi plecat în sus,
regină, trîntori, lumea lucrătoare
și nici nu știi pe care pom s-au pus.

și trebuia în coșnițe de nuiele
să freci cu mătăcină, să le urci
cu loitra, sus, unde așteaptă ele,
și să le lași înțepenite-n furci.

când soarele coboară-n asfințire
mirosul mătăcinii le-a trezit

în rîvna lor de zbor și de rodire
și-n coșniță se-așază liniștit.

acesta-i stupul, fiul înălțimii.
otravă dulce, prins în legea lui,
imperiu dus de ordinea mulțimii,
cum alta-n omeneasca lume nu-i.

pe el îl dezvelește-acum stuparul
și suflă fum să-l amețească-ntîi
și fagurul se-arată plin de harul
în care-ai vrea și-acum să mai rămîi.

DEALURI DE LUT

RUGĂ

dacă-i rău ori dacă
bine-i, spuie alții.
sfîntă lume dacă,
munții mei înalții!

sufletul cînd gol se
mistuie, tăciune,
moșule Zamolxe
dă-mi înțelepciune!

stai cu mine-oleacă,
pune jar în pipă,
și mai fă să-mi treacă
zvîcnet în aripă!

umbra nepătrunsă
bîntuie-n cohoarte...

și mai spune cum să
nu mă tem de moarte!

CÎND O FI...

să rămîn dator?
cui, și cine-ar ști,
cînd o fi să mor,
dus din omenire?

stele cad, și ea,
cine știe, poate
ea e steaua mea,
una dintre toate.

uneori o știu,
parcă-o văd cum trece,
ceva mai tîrziu,
după ora zece.

dar atunci eu am
treburile mele,
nu mă uit pe geam
să pîndesc la stele.

scriu, și mîn, și duc
turme de cuvinte,
pînă la butuc,
ori mai înainte.

să rămîn dator,
nu vreau, nimănuia.
cînd o fi să mor,
cînte-mi aleluia!

CUMPENE
1991

*
* *

apoi rănîi ca-ntr-o mirare
și numeri anii, și socoți
între ogășii tot mai rare
pe unde, zici, ne trecem toți,
și te întrebi, din care parte
vor mai veni înzăpeziri,
aurării pe dealuri sparte
în jocul ploilor subțiri,
și dintr-o dată, poarta-nchisă,
și din ogradă, nici un semn!
tu singur, de pe cruce vii să
arăți piroanele de lemn...
mai lasă, poate, pînă mîine,
nici cumpăna nu s-a clintit,
s-aude un lătrat de cîine
de undeva, din continit,
mai lasă, poate, pînă mîine,
nici tu nu știi de ce-ai venit!

*
* *

celui necunoscut mai spune-i
cine-au fost ei, cei duși spre seară
acolo-n marginea comunei
să nu se mai întoarcă iară

ce lume-n jos, sub rădăcină
de ulm și frasin, să se știe
cîtă umbrire și lumină,
ce bîntuire-i prin Cîmpie

și ce bătăi de clopot, încă,
și ce chemări de toacă, iară, —
nici unul n-a știut să plîngă,
nici unul n-a știut să piară.

*
* *

dintr-o dată parcă poarta s-a deschis și se arată
dinspre drumul țării prinsă în ogășii lumea lor,
țară de povești uitate, lume binecuvîntată
către care firul ierbii mă îndeamnă să cobor.
stau în mijlocul ogrăzii nevăzut, cu mine numa,
gînduri mari de piatră, ziduri, mă apasă, mă-nconjor
și ei vin și peste iarba de la pod se lasă bruma
și nu știu dacă nu-i ceasul sfînt al neodihnei lor.
carele-ncărcate lasă drumul și ajung la poartă,
de la tîrg se-ntorc sfîrnarii în amurg răcoritor,
și se sting, parcă-i cenușa părăsită-n vatra moartă
cînd pe dealul Pojorîții nu se-arată fir de nor.
parcă sună o găleată jos lăsată-acum de toartă
și o pasăre de noapte s-a trezit și țipă-n zbor.

*
* *

și timpu-și lasă mîlul pe gropi și prin bulboane,
și alții cheamă luntrea și trec, și vin, și trec.

stă funia legată de stîlpi și de piroane
și trenul se aude cum fluieră pe șinec.
o vară liniștită cu mersul de femeie
apucă pe-o cărare în sus către Dileu,
nici vorbă de explozii, nici urmă de tranșee
din ce-au fost altădată, din ce mai caut eu.
cum au trecut la Rîpă să suie și să moară?
cine-i mîna, ce lege cît țara mai presus?
cine-i trezi din groapă acum a doua oară
să spună tot ce-n clipa din urmă n-au mai spus?
și Mureșul își duce la vale-a lui lumină
în ape tulburi prinsă, dungată de răchiți.
pămînturi transilvane cum suie și se-nclină
cu luntrea ce mă trece spre ochii lor uimiți!
a celor ce-ntîrzie să stea cu noi la cină,
rămași la Rîpa Morii cu ochii lor uimiți!

*
* *

mai stau să mai închine cîte-un pahar de vin,
apoi, într-o căruță, spre Diciosînmărtin
către Ungheni la vale, pe Subpădure-ncolo,
cei doi ai celor sfinte și el al lui Apollo.
Tîrnava-i însoțește în jos către Pănade.
lumina după-amiezii pe-o frunte-naltă cade,
parcă de zeu la care să caut nu mă spariu
cum trec în jos la Blajul lui Șincai și Cipariu.
din ce puteri ascunse făptura lui se-alege
cu frații-ntru credință de-o cale și de-o lege,
el, coborît din munții și codrii Bucovinei,
neștiutori ce gînduri l-aduc pe-aici și cine-i.
apoi, bătăi de clopot l-au însoțit o vreme,
o vară-n Roma mică să stea și să se-ntreme,

un înțelept cu duhul pământului în plete
din cronici vechi de țară putea să se desfete
și ucenici pe uliți căutau să-l însoțească
prin Blajul cel cu dascăli și vorbă latinească,
din vremea lui Bărnuțiu și-a lui Arune Pumnul.
cum l-a văzut, vin martori și cu mirare spunu-l,
cu-o pită subsoară... dar, ceas tîrziu, ascunde-i
de-aici încolo drumul, al prafului și-al undei,
oriunde-ar fi să-ajungă prin zile lungi de vară
un zeu desculț rămîne-n altarul lui, în țară.

*
* *

am fost dus cu cercuri și ciubără
munții mei i-a biruit amarul.
iată-mă-n grădina casei iară
unde luna plină-și varsă varul.
biată lume, drumuri lungi de țară,
cum venea prin sate duhotarul
parcă-l văd sub coviltir afară
unde luna plină-și varsă varul.
clătinat pe calul cu povară
ajungea la poartă boștinarul.
duceți-mă nopților de vară
unde luna plină-și varsă varul!

*
* *

doream să ajung la marginea pădurii
ce lume era-n marginea pădurii
și mă temeam de marginea pădurii.

în deal cînd am ajuns, dar ce minune
și Mureșul sub ceață, ce minune
și trenu-n depărtare, ce minune!
cu dealurile mele eram numai
cu Dumnezeu pe dealuri eram numai
cu munții dimprejururi eram numai.
apoi, cum am ajuns în lumea mare
cu podul am trecut în lumea mare
pe Mureș am trecut în lumea mare!

*
* *

ca un trunchi de copac mă încercui
ca-n păduri de răchiți mă ascund
ce va fi, peste Mureș cît bercu-i,
cît a fost, în bulboane-i la fund.
asfințiri printre clăi de otavă
prin ogrăzi vă mai pierd uneori
și ce toamne cu dealuri în slavă
și pe dealuri ce pîlcuri de nori!
răsăriți din frunzișuri gălbuie
și în pîlcuri veniți peste vii
grauri, voi cei lăsați nimănuie
în rotiri, în rotiri fumurii!

*
* *

bucurați-vă, brumelor, voi, trecătoare,
în podoaba grădinilor, în căderi de nectar,
peste foile strînse, peste rugi și cotoare,
cu dulceața zănatică rătăcind pe hotar,

pregătiți-ne albele urdinișuri de liniște
luminați-ne nopțile cu înalte vestiri,
peste holdele-n patimă, în mireasmă de miriște,
peste gîndul sălbatic și sfințite iubiri,
bucurați-vă, brumelor, voi, trecătoare,
prin hotarele sure de pămînt și de gînd
împlinite-n măsura din ce naște și doare
cu zăpezi așteptate îngropînd, îngropînd...

*
* *

să stăm sub lună, pe lucernă,
și stele-n jurul nostru, roi,
gîndind la dragoste eternă...
n-a fost așa, nu eram noi.
eram cu furca, doar, alături,
și rătăceam prin ceruri, goi,
într-o lumină de omături...
n-a fost așa, nu eram noi.
tîrziu, și roua peste ochii
închiși cădea în umbre moi
ca-n unduiri de păr, de rochii...
n-a fost așa, nu eram noi!

*
* *

luminați-vă, sălcii, treziți-vă, ploi,
dați-mi podul poienii cu otavă-napoi.
tot mai cat pe sub streșini cîte-o carte de-atunci
chinuit în iubire, nesupus la porunci,
tot mai stau și-mi închipui cum ar fi să mă duc

unde-aşteaptă să-l caut singuraticul nuc,
tot mai cat la ojină secerişuri târzii
şi mă-ntorc pe hotarul unde-aş vrea să mai fii,
tot mai stau să-mi închipui în lătratul de câini
cum treceam peste toate, cum treceau săptămîni...

*
* *

ca prin istorii vechi şi mituri
de semne ştiutor şi urme,
mă mai arăt prin continituri
şi eu, după cirezi şi turme.

ca în poveştile ştiute
din cărţi, cu şapte vaci ori şapte,
mă mai arăt printre cornute
şi ies în calea lor de lapte.

ca în pustiul cu nisipuri,
pe dealuri caut semne rare,
arheolog al altor chipuri
şi vetre de incinerare.

*
* *

apoi au venit foarte
mari tristeţi, vremuri grele
ameninţări de moarte
prin singurătăţile mele
ca podul de la poartă, bătrîn
ce părea să se rupă

sub carul cu fîn
înainte și după, și după,
au venit și s-au dus, și-au venit
cine să le arate pe toate?
veacul acuză necontenit
piatra-i zdrobită sub roate

INEDITE

RUGĂ

Spuneți-mi adevăru-n față,
aștept să mi se dea o veste
de tot ce nu mă mai răsfață,
de tot ce-a fost și nu mai este.

Voi, învățați de vorbe goale,
voi, pricepuți în toate cele,
mai dați-i cînd și cînd tîrcoale
fără-ndurare, umbrei mele.

Umpleți-mi cupa cu otravă,
să știu, pedeapsă ori învăț-i
să treci pe rîtul cu otavă,
să sui pe dealul cu acății.

Spuneți-mi adevăru-n față,
al vostru ori al meu, tot una!
ca un blestem ori o povață,
de tot ce sînt, din totdeauna.

LA NAIBA!

Nu știi ce-i faima și reclama,
nici nu te dai pe lîngă critici,
ți-e gîndul ascuțit ca lama
și-ndepărtat prin evii mitici.

Nu ești contemporan cu tine,
cu cel ce traversează strada,
nici cu năravuri cabotine
ce vor să-ți mai arunce nada.

Și scrii, să lași grămezi postume
de nopți albite pe hîrtie,
fără să-ntrebi nici cît, nici cum e
părerea celor ce-o să vie.

Poate vor fi de trebuință
și se vor tipări-n ediții...
În lume toți sînt cu putință,
și înțelepții și smintiții.

Dar vezi că vin din urmă frații
dinamitarzi de ritm și rime,
ei o să fie-adevărații,
cînd tu vei fi întunecime!

La naiba cu aceste gînduri,
cît lumea-i fără mărginire!
Mai scrie baremi două rînduri
ce încă pot să te mai mire!

ŞI-APOI

Voi fi urît
ca o salcă bătrînă,
la noi pe rît!

Voi fi străin,
nici n-o să-mi pese
oricît aţi plînge!

Şi voi fi dus
de cine ştie...
Aşa e legea!

Lumea de sus
tot o să fie
şi fără mine!

Şi-apoi, apoi,
veacuri şi veacuri,
alţii la rînd
alţii la rînd!

JUDECATĂ

Veniţi, depuneţi mărturii,
voi sălciile mele drepte,
cînd pot să vină, într-o zi,
judecători să vă aştepte.

Urniţi-vă din locul sfînt
cu rădăcini cu tot, deodată,
şi-aduceţi urma de pămînt
în faţa lor la judecată.

Acesta sînt, cu voi mă știu,
spuneți-le să ia aminte,
cît încă sînt, cît încă-s viu,
cît jurămîntul nu se minte.

Și-apoi întoarceți-vă iar,
voi sălciile mele drepte,
cînd voi fi dus ca un tîlhar
și coborît în beci, pe trepte!

CREDEAM

Și noaptea, caii în lucernă
rupeau și nu aveau habar
de lumea mare și eternă,
rupeau și nu aveau habar.

Și ziua, roii în lumină
zburau și nu aveau habar
de toamna care-avea să vină,
zburau și nu aveau habar.

Și timpul, cum trecea odată
credeam și nu aveam habar,
că nu se gată, nu se gată
credeam și nu aveam habar.

PÎNĂ-NTR-O ZI

Și crezi că te mai vindeci cu-o foaie de hîrtie
pe care-ți chinui gîndul, cum spui de-atîtea ori,
cînd nu știi ce sînt date, nici lumii și nici ție
și înspre ce prăpăstui adeseori cobori?

Şi crezi că te mai cureţi de mîzgă şi de silă
de tine însuţi, alţii să vie să te ia,
şi să te mai închipui de soi şi de prăsilă
purtat pe drumul ţării, din urmă, cu-o nuia?
Ca şarpele, veninul ţi-l porţi sub limba cracă
şi muşti în tine însuţi, şi te-nvenini, şi taci
şi nu ceri nimănuia să vie şi să-ţi facă
un nod pe-o creangă bine aleasă-ntre copaci.
Iubire-i ce se cheamă iubire, ori durere?
Minciună? Adevăru-i? Pe faţă ori pe-ascuns?
Şi cîteodată parcă trăieşti ca o părere,
şi alteori, nici noaptea nu-ţi este de ajuns.
Şi pari un om de seamă, şi nimenea n-ar spune
ce lanţuri duci la glezne, şi ce cătuşi la mîini!
Pînă-ntr-o zi, cînd totul şi-n tine va apune,
şi săptămîni vor trece apoi, şi săptămîni...

DE UNDE MAI SÎNTEŢI

Dar la pîrîu erau răchiţi,
şi dealurile, mai înalte!
De unde mai sînteţi, veniţi
cu chipul lumii celeilalte!

Copii pe coastă, buimăciţi
de căile cereşti, înalte,
de unde mai sînteţi, veniţi
cu chipul lumii celeilalte!

Iubiri, voi ochi neliniştiţi
şi voi, credinţelor înalte,
de unde mai sînteţi, veniţi
cu chipul lumii celeilalte!

PÎNĂ UNDE

În icoane-i fața plînsă,
moartea-nfrîntă, mielul bun,
despre toate, morții, însă,
nici o vorbă nu mai spun!

În închipuiri se duce
lumea încă-n drumul lung.
Cei bătuți cîndva pe cruce
vin din urmă și ne-ajung.

Pînă unde? Înspre care
colț de lume să apuci?
Și te pierzi din zare-n zare
prin pădurile de cruci!

UN CUVÎNT

Și voi trece în țărînă
și voi fi o frunză-n vînt,
cît va fi să mai rămînă
în rotire un cuvînt.

Voi vă duceți mai departe,
eu sînt prins de-un legămînt
cît mă va lega de-o carte
în rotire un cuvînt.

Mai amînă, mai amînă,
spune gîndul, și mai sînt,
cît cu viața se îngînă
în rotire un cuvînt!

CÎT DE PUȚIN

Sînt și eu un necunoscut
printre voi, printre lucruri.
Cît de puțin ai știut
suflete-al meu, să te bucuri!

Dealuri și rîpe de lut,
cerul cu stelele ciucuri...
Cît de ciudat ai știut
suflete-al meu, să te bucuri!

Brumele timpului mut
sting ale poamelor sucuri.
Cît de tîrziu ai știut
suflete-al meu, să te bucuri!

ȘI AȘTEPT

Dar loviți-mă cu pietre,
răstigniți-mă în suliți,
tot mă-nchin acestor vetre,
tot mă rog acestor uliți!

Le-am bătut atîta vreme,
le-am încins cu focuri multe
și aștept să mă mai cheme
și mă rog să mă asculte.

Socotiți-mă tîlharul,
puneți-mi la mîini cătușă,
eu tot vin să suflu-n jarul
ce mocnește sub cenușă!

Să se mai aprindă-odată
ca-n altarele păgîne,
și la poarta încuiată
să aud cum latră cîne!

ÎN CUMPĂNĂ

O, supărările,
marile teme!
Urmează-ți cărările
și nu te mai teme

Fie-ți poveștile
duh în cuvinte,
închide ferestile
și scrie-nainte.

Vie-n hotarele
tale, de-a rîndul
cu tot ce-n uitare le
mai bîntuie gîndul,

chipuri și gemete,
Mureșul tulbure,
de care mai teme-te
cînd prinde să fulgure.

Oase-n grămezile
dealului cată,
alege-le, vezi-le
durerea-ngropată.

Strigă-n umbririle
zilei să vie

cît ceasul iubirii le
mai știe-n robie,

ele, femeile
dintre morminte,
lor sufletu-ți de-i-le
cîntările sfinte!

O, îndurările,
moarte, blesteme!
Urmează-ți cărările
și nu te mai teme!

NUCUL

Recunoaște-mă foaie
scuturată, de nuc,
într-o vreme de ploaie
mă ridic și mă duc...

Cît am stat și pe vale
în umbriri aurii,
întîmplările tale
le știam c-or veni.

Ai căzut, cum doar gîndul
cînd mă clatin și-adorm.
Acum haideți, de-a rîndul,
foi din nucul enorm!

LUPTA

Lupta cu îngerul, lupta cu tine
încă mai ține, încă mai ține.

Ce răzbunare stă să te mire?
Poate-o credință, poate-o iubire.
Fără insulte, fără injurii,
cauți în slavă, cazi și te-nfurii.
Îngerul parcă-i cel din oglindă
care din umbră stă să te prindă.
Ce nebunie, în noaptea mare,
în tine unul și-n fiecare!

TIMP

Peste o mie de nopți
îmi e dată doar una.
Mai amînă cît poți,
pînă scapătă luna.

Spune tot ce mai știi,
ca-n povestea cu fata,
aiurări, poezii,
încă-o noapte, și gata...

Nu mai poți să mai faci
cum ai vrut, pe uitucul.
Din păduri de copaci,
te așteaptă butucul!...

AȘA

Să rîzi, îmi spun, să ai umor,
să fii o pagină nescrisă!
Cu-atît ai mai rămas dator
într-o viață interzisă.

Încearcă, spune tuturor
și casa lasă-ți-o deschisă.
Ce furt, ce jaf și ce omor
într-o viață interzisă!

Așa în gîndul meu cobor
spre libertatea lui promisă,
rămas tăcut și incolor
într-o viață interzisă.

SCRISOARE

Nu mă mai știți, nu aveți de unde.
Să strig din deal, n-are cine-mi răspunde.
Acății-s aceiași, pădurea, tot unde-o știu.
O să viu, îmi spun, pînă la tine într-o zi o să viu,
ca la un mal, ca la o salcă plecată,
ca pe un drum pe care n-am mai trecut niciodată.
Nu te cunosc, ești altul, tu, care spui
de tot ce mai este-n hotar și ce nu-i.
Umbră culcată-ntre mirişti, hai mai însus
pînă la dunga de cer, pînă unde cîndva te-am mai dus
desculță, printre cotoare și rugi, pînă pe Hici,
ah, tu codriște, și tu pleasnă de bici!
Și urme de iepuri, cîte vedeam înainte
și marea de dealuri în ceața Cîmpiei, încremenite,
țară-n hotarele mele, în asfințitul meu sîngeriu,
o să viu, îmi spun, pînă la tine într-o zi o să viu!...

O NOAPTE

Sufletul meu e mîlul pe care timpul calcă
și tipărește semne, și înverzește salcă.

Se încîlcesc puzdării și cînepă topită
în piatra lui rotundă frumos ca o ispită.
Prundișuri dezgolite sînt gîndurile mele
pe care ape tulburi mai cearcă să le spele.
Răchita mă așteaptă pe mal ca o iubire
cu crengile-nclinate și frunzele-n roire.
Ca un centaur calcă în mîlul meu trecutul,
un trup în care însumi port sulița și scutul,
și trec prin vad, și nu știu de lanțuri și de funii,
într-un galop sălbatic pe sub bătaia lunii.
Nu știu ce locuri apăr, ce ape trec, ce coaste,
dacă sînt cel din urmă rămas, ori cel din oaste,
și mă trezesc la ziuă ca vita prinsă-n staul
pe undeva, pe Mureș, la Ogra ori Sînpaul,
în brață cu năluca de noapte și ispite
pe-un țărm cu mîluri duse și pietre risipite...

DAR DACĂ...

Pe-o piramidă de le-oi scrie,
și nu pe-o foaie de hîrtie,
aceste gînduri o să piară
aceste gînduri o să piară

Și n-o să înțeleagă nime
dintre hățișuri anonime
de semne, pînă una alta,
scrise cu pana și cu dalta.

Poate vor fi un fel de unde
și peste timpuri vor răspunde
prin care gînduri să rămînă
prin care gînduri să rămînă

Dar dacă vorbele-or să piară,
cum o să-mi vii în față iară
să spui și să-ți ascult povestea
despre minunile acestea?

Să-mi stai în brațe fără teamă,
să-mi spui: acum de mînă ia-mă
și lumea asta n-o să piară
și lumea asta n-o să piară!

CINA

Să mesteci mămăliga, s-o pui pe cărpător,
mai crezi că-i cu putință și-acum, și ești dator.
S-o tai cu-n fir de spegmă ori să o rupeți singuri
și-n blidele cu lapte s-o stîmpărați sub linguri...
Ce gînduri sfinte-n toate încep să te cuprindă
cu aburul ce suie, stăpîn, pînă la grindă!
... În vremea cinei, focul părea ca un altar,
văzut din drumul țării la casa din hotar.

ATÎTA

Spune-i firului de iarbă să răsară înainte
să răsară înainte,
și nepăsător la toate, să astupe iar cărarea,
să astupe iar cărarea,
spune-i crengii de răchită să s-aplece peste maluri
să s-aplece peste maluri,
și în rîu să-și oglindească fața ei ca de copilă
fața ei ca de copilă,

din înțelepciunea lumii eu atîta văd acuma
eu atîta văd acuma,
spune porții să se-nchidă și să nu lase pe nimeni
și să nu lase pe nimeni,
spune focului să ardă și să nu se potolească
și să nu se potolească,
și iubitei să-și încline fața ei ca de răchită
fața ei ca de răchită,
ca o creangă de răchită să se vadă-n apa clară
să se vadă-n apa clară,
din înțelepciunea lumii eu atîta văd acuma
eu atîta văd acuma.

A MAI RĂMAS

A mai rămas o cărare
nebătută încă destul,
pe care, printre foile rare,
ia-ți sufletul de mînă, și du-l...

CE-ȚI PASĂ?

Închide ușa la casă,
lămpașul mai lasă-l afară.
Ce-ți pasă de cîte se lasă
pe sufletul tău, iară?

Aruncă bucata de pîine
la cîini, cînd o fi către sară.
Ce-ți pasă de ce va fi mîine
pe sufletul tău, iară?

LASĂ

Încă o vamă
va fi plătită,
poate o teamă,
poate-o ispită,

poate cu lutul
din omenire,
cu nevăzutul
fără sfîrșire,

poate în unde,
cîte ne-apasă.
Dar, pînă unde?
Lasă!... Mai lasă!...

PROFEȚIE

N-aveți nici o grijă,
lumea o să piară
fără glonț ori schijă,
fără om ori fiară.

Față de ce mare
foc o să se poată,
jungla mi se pare
o nimica toată.

Ca un fel de mijă,
ca un fel de seară,
n-aveți nici o grijă,
lumea o să piară!

ÎN TRECERE

Gîndul în uitare și-n toane-i.
Cum a pierit, cînd a fost?
Trec prin Grădina Icoanei
grăbit, fără rost.

Bănci, cu perechi cîte una,
singuratic, bizar sentiment.
Ar fi să răsară și luna,
tîrziu, printre nori de ciment.

Statuia cu mama și pruncii...
La Mureș, bătrînul Vlasiu...
De-atuncea-i și gîndul, de-atunci-i...
De cînd, nici nu mai știu!

ARHEOLOGIE

Hai, mai sapă două straturi
și-o'să dai de temelii!
Nu te saturi, nu te saturi
nici în anul două mii.

Mai în jos de vatra arsă
neamul tău e-n mărturii,
viața, totuși, nu-i o farsă
nici în anul două mii!

Cine știe, poate-odată
lumea ta s-o dovedi
în adîncuri, nu se gată
nici în anul două mii!

VICIU

Umbra lui în pripă
iar mi-o ia-nainte!
Să mai pun în pipă
două-trei cuvinte.

Ăsta mi-i tutunul,
şi mai ţine viciul!
Timpul, ca nebunul,
îşi ascute briciul,

şi îmi stă-nainte
şi-l aud cum ţipă...
Două-trei cuvinte
să mai pun în pipă!

ADEVĂRUL

Dar adevărul unde-i?
Şi ce folos că-l ştii?
În jocurile undei
şi-n fiecare zi.

Îl simţi, şi iarăşi, unde-i?
Tot urli în pustii.
E-al lumii lui, rotundei,
ascuns din veşnicii.

Îl vezi, şi-ntrebi, dar unde-i?
Ce jocuri de copii!
Îl ştii că-i al secundei,
ca şi cum nici n-ar fi.

IARĂ

Anacronic, vetust,
versul tău o să piară,
fără miez, fără gust,
fără urlet de fiară.

Eu îl scriu, şi ce-o fi
vom vedea către seară.
Va mai trece o zi,
şi-apoi, iară şi iară,

şi ce-aş vrea să mai spun
cîte-or fi să se ceară,
presupun, presupun
dinăuntru, de-afară!

TOTUL

Cu viaţa mă-mpac,
doar ei îi spun totul.
O-ntreb, apoi tac.
Ea: — bietul, netotul!

— Dar sînt un copac,
pămîntul mi-e totul,
îi spun, apoi tac.
Ea: — bietul, netotul!

Şi morţii, pe plac
să-i fac, îi spun totul.
Ascultă, eu tac.
Ea: — bietul, netotul!

CINEVA

În poartă se aud bătăi,
pe vale se aud căruțe
și cineva, din anii tăi,
mai cearcă încă să mai cruțe.

Pe casă cîntă cucuvăi,
pe garduri umbre stau la pîndă
și cineva, din anii tăi,
mai cearcă încă să mai vîndă.

PESTE PĂMÎNT

Cît de cuminți
stau înțelepții,
sfinții părinți,
strîmbii și drepții!

Rafturi îi țin
fără clintire,
și trec și vin
prin omenire.

Ah, cîți mai sînt,
gîndul îngaimă!
Peste pămînt,
lumea cu spaimă.

UN PUNCT

Mai stai, mai lasă-te în voie,
ce-i înainte, și-napoi e.
Tu ești un punct, în lume, unul.
La ce-ai mai face pe nebunul?

Cu universul nu-i de joacă,
mai bine scoate apă-n troacă
și pune-n iesle de mîncare,
fii om de rînd ca orișicare!

Dar ce să faci cînd noaptea-i lungă,
și zece vieți n-o să-i ajungă,
și coala albă-n patru unghiuri
îmi ține sufletul în junghiuri?

CERNEALĂ

Ceva o să se rupă,
ceva o să mă doară...
Dar să mai beau o cupă,
a nu știu cîta oară!

Ori înainte-ori după,
știu, calea mea coboară...
Dar să mai beau o cupă,
a nu știu cîta oară!

Și-o fi să se-ntrerupă
viața, ca o moară...
Dar să mai beau o cupă,
a nu știu cîta oară!

TACI

Cu aceste iluzii
o să mor într-o zi.
Taci! Nu zi!
Fie ce-o fi!

Dar dureri și confuzii,
și răspunsuri tîrzii?
Taci! Nu zi!
Fie ce-o fi!

Urlu-n mine ca surzii,
să mă pot auzi.
Taci! Nu zi!
Fie ce-o fi!

AȘA E!

Luna trece, bălaie,
și de mine nu-i pasă!
Așa e, așa e,
nu-i pasă!

Nu pe cîmp de bătaie
vreau să mor, ci la masă!
Așa e, așa e,
la masă!

Cerul, focuri de paie
arde sus, nici nu-i pasă!
Așa e, așa e,
nu-i pasă!

Între foi, ca-n văpaie
să mă mistui, la masă!
Așa e, așa e,
la masă!

Luna-i sus, cucuvaie,
și de mine nu-i pasă!
Așa e, așa e,
nu-i pasă!

ÎNTOARCERE

Am căutat să ajung
în alte hotare
în bătaia ceasului lung
prin clipele rare,

Şi-am vrut să vă las
în ocolire
nici un popas
să nu mă mai mire.

Prea mulţi au plecat
apăsaţi de-o povară,
undeva, pe-nserat,
să nu vină iară.

Cui ar fi fost să mai spun
dintr-o iubire
sub streşini cu foi de tutun
cu vara-n sfîrşire?

De unde vin, n-am habar
şi nu-mi ştiu vreo vină.
Sunt Fiul, primiţi-mă iar
deschideţi, faceţi lumină!

GRAURI

Pepenele timpului se crapă,
vara-i mai tîrzie de cît pare.
Peste mine parc-ar trece-o grapă
şi-mi împlîntă colţii în spinare.

Nu se știe cît o să mai țină
pepeniștea-n bruma ce-o să cadă,
și nici cui îi voi găsi o vină
cînd m-or scoate alții din ogradă.

Toate-s cum li-i scrisa lor să fie.
Să-mi închei butoaiele la vreme.
De cum pare, vara-i mai tîrzie.
Grauri vin în stoluri să mă cheme.

CARE CUM...

Cariul roade-ntruna
într-un loc ori altul,
noaptea-și duce luna
peste tot înaltul.

Numai eu mă chinui,
și în versul sferic,
doamne, ce seninu-i,
plin de întuneric!

Trebuie și-n artă
cineva preasfînt,
ca să mai despartă
apa de pămînt?

Deocamdată însă
se aude cariu...
Eu, cu foaia strînsă,
știu, și nu mă spariu.

Care cum i-i scrisa:
el în lemn să fie,
eu, cu-Apocalipsa
lumii pe hîrtie!

ŞI MULT...

De-aceste locuri nimeni n-a mai spus.
Poate că alţii vor mai spune după...
cît plopii mei vor mai căta în sus,
cît Găinuşă, Rariţă şi Cupă
vor măsura-n cîntarul lor acest
pămînt întors de pluguri şi de grape,
înscris şi el într-un atlas celest
nici unui învăţat să nu-i mai scape.
Eu am trecut cu luntrea şi m-am dus.
Pe drumul ţării or să vie alţii.
De voi, răchite, ar mai fi de spus,
şi mult, de voi, acăţii mei, înalţii!

PIATRA MORII

Mă-ntunec şi eu cîteodată
ca o cîmpie în eclipsă
şi simt cum ceva mi se gată
şi văd cum ceva-mi este-n lipsă.

Atunci mă-ntorc şi caut iară
la ce-i în jur ori mai departe
la cîtă linişte-i în ţară
la cîtă-nţelepciune-n carte.

Cu mine lumea nici nu-ncepe
şi nici nu stă, nici nu se gată,
şi totuşi, cît o pot pricepe,
în tot ce sînt o ştiu legată.

Durerea nu mi-i scrisă încă
prin galaxii necunoscute
cît vremea-n carnea mea mănîncă
şi-mi cere vrute şi nevrute.

Aici e ultima prícină
unde-i pămîntul şi călcîiul
şi răveneala-n rădăcină
cînd cel din urmă-i cel dintîiul.

Se-ntunece deasupa sorii,
petreacă-ne căderi de stele!
Eu tot învîrt la piatra morii
în marginea Cîmpiei mele!

ASTA-I

Dacă spaima încă nu te-a
prefăcut în chip de stîncă,
zvîrle peria şi cutea
şi aleargă încă, încă!

Zgripţoroaica nu se lasă
şi mănîncă, tot mănîncă...
Tu să treci pădurea deasă
şi aleargă încă, încă!

Şi cînd ape cresc şi-ţi curmă
calea ta pe-o vale-adîncă,
zvîrle şi năframa-n urmă
şi aleargă încă, încă!

O VORBĂ

Peste poarta-mpărăției
sună lanțuri, cad zăvoare...
Muntelui de gînduri fie-i
astăzi foaia mea datoare.

Scrie-și ei în ea diata,
și mai spuie-o vorbă, una,
care-o fi să fie gata
pentru toți, pe totdeauna.

Doar o vorbă dintre cele
spuse lui, la împăratul...
Sună lanțurile grele
rostul ei, adevăratul!

Neamul meu să țină minte
și din cînd în cînd s-o scoată
din zăpada lor fierbinte,
și din sînge, de sub roată!

DIN ADÎNC

Parcă ești legat cu funii
de-un țăruș, parcă te strînge
din înalturi, raza lunii,
din adînc, un fir de sînge.

Focu-și mistuie tăciunii
cînd pe foaia ta mai plînge,
printre anii cîți aduni-i,
din adînc, un fir de sînge.

Leac al pîndei și-al minciunii,
nu se șterge, nu se stînge,
oricît ar crede unii,
din adînc, un fir de sînge!

ATÎT

E-o încercare mai presus
de ce vedem la întîmplare,
într-un mileniu presupus
ce mișună pe la hotare.

O să-l apuc? N-o să-l apuc?
De gîndul ăsta nu mai sufăr.
Mai bine să rămîn uituc
de tot ce-am strîns și port în cufăr.

Rămîn un călător, și-atît,
întîrziind la cîte-o haltă,
sub cerul lumii, mohorît,
pe-un drum spre lumea cealaltă.

ÎNSĂ VIAȚA...

Să mă bucur, ținești,
iată, deci, mă bucur.
Pe sub norii vineți,
inima, un ciucur.

Cînd voi spune: — n-o pot
duce mai departe,
ea va fi un clopot
vestitor de moarte.

Să mă bucur, spuneți,
chiuind în slavă...
Cum să te încumeți,
inimă bolnavă?

Însă viața cere,
asta-i cîntă struna!
Steaua mea-n cădere
arde-ntruna, -ntruna!

NEBUNUL

Odată o să spuneți: — avea dreptate,
doar numai adevărul l-a spus,
cînd s-a auzit în cetate
pînă sus, pînă foarte sus!

O, oameni, o, timpuri uitate,
în pulbere-s cei care nu-s!
Și cum s-auzea în cetate
adevărul de cineva spus!

Ce vorbe, ce vorbe ciudate
din timpuri care-au apus!
Nebunul a spus în cetate
ce nu era încă de spus!

DIN ADEVĂR

Mai mult ori mai puțin, dar sînt,
cu-n sfert, cu jumătăți, cu-ntregul,
măcar o umbră de cuvînt
din adevăr, cît înțelegu-l.

Să-l spun, să fie-al vostru-ntreg
și să-l vestiți în libertate,
în fața timpului mă leg
și-a țării binecuvîntate.

În nopțile prin care sui
pe-un drum al datoriei mele,
sînt prins în legiuirea lui...
„O, anotimpuri, o, castele!"...

DAR...

Dar semnul acela știut
al lumii ce va să vină,
ce s-a făcut, ce s-a făcut?
Și cine-i de vină?

Și-s tot mai străin, mai tăcut,
Dar sufletul care suspină
ce s-a făcut, ce s-a făcut?
Și cine-i de vină?

VEAC

Nebun de legat,
prin lumea năroadă,
hai, scoală din pat
și du-te la coadă!

Ce, aștri pe sus?
Ce, cărțile sfinte?
Și cîte-ai mai spus
și tu în cuvinte!

Acolo, la rînd,
cu plasă și pungă,
visare și gînd
de-or fi să-ți ajungă!

Orașele mii
învîrt rotative,
se vede-n pustii
cetatea Ninive...

Mai vrei un regat,
un vierme să roadă?
Hai, scoală din pat
și du-te la coadă!

STRĂIN

Drumurile sînt închise.
De la capăt m-am oprit,
De-o iubire, pare-mi-se,
mi s-a spus, și m-am oprit.

Să ajung, nu mai am unde,
și nu-i drept să mai ajung.
Mureșul mă duce-n unde,
nămolos, de cum ajung.

Funia m-atinge, parcă
mi s-ar înnoda de gît.
Cîrîie în plop o țarcă
a pustiu și a urît.

... Și-am rămas lîngă răchite
care mă vedeau, străin.
Peste dealuri neclintite
cerul mă vedea, străin.

ÎNTREBĂRI

Unde sînteți, dealurile mele?
Sufletul pe unde mi-e ascuns?
Semne vin din urmă să înșele,
Întrebări se-ntorc fără răspuns!
Unde ești, Cîmpie transilvană?
Cît a fost să-ți fie îndeajuns?
Dinspre focuri stinse în corlană
Întrebări se-ntorc fără răspuns!
Unde duceți, drumuri de hotară?
Către ce hotar de nepătruns?
Dinspre cîți au fost și întrebară
Întrebări se-ntorc fără răspuns!

PSALM

Cum pot să aflu locul tău, Isuse,
cînd locul meu nu-l aflu nicăieri
și dealurile parcă-s tot mai duse
și totul vine tot mai dinspre ieri?

M-a doborît doar umbra crucii tale,
durerea-n pălmi nu-mi lasă nici un semn
și nu mai știu, din cîți îmi ies în cale
spre care turmă pasul să-mi îndemn.

Parcă-i aud primindu-te cu slavă
și parcă-i văd la moartea ta cătînd.
Dar unde, Doamne, crucea mea bolnavă
s-o pot și eu purta, din cînd în cînd?

Spre care ţărmuri, şi să calc pe ape,
spre care moarte, piatră s-o răstorn
şi duhul meu să-l simt cum stă să scape
ca fumul, sus, pe dunga unui horn?

Din pîine rup şi-n vin o ţin muiată,
cu tine să mă ştiu şi să rămîn.
Aş vrea să-ţi duc măgarul în poiată
Şi-n iesle să-i arunc un braţ de fîn.

SUB SEMNUL VORBEI TALE

O, Doamne-al împăcării, unde eşti?
Ce cruci mai stau în drum să te arate
cu chipul plîns de patimi pămînteşti
sub semnul vorbei tale-adevărate?

Pe dealuri sui să văd în unduiri
Cîmpia mea, pămînturile-arate
în aşteptarea marilor vestiri
sub semnul vorbei tale-adevărate.

De către munţi se-ntorc în asfinţit
cu norii-ncinşi, mulţimi îndurerate
din lumea lor, de cînd au fost murit
sub semnul vorbei tale-adevărate.

Prin sfinte Transilvanii te mai ştiu
şi bat cu tine drumuri depărtate,
ca un profet ce urlă în pustiu
sub semnul vorbei tale-adevărate.

SĂ JOC ŞI EU

Trec printr-un timp în care cred şi nu cred.
Prin lume umblă totuşi ceva putred.
Iubiri nebune-şi dezvelesc zulufii,
ca-n vremea celui dintre-a fi şi-a nu fi.
De unde vine teama şi dihania
ca-n lumea povestită, de la Dania?
Mai toarnă-mi în ureche din cucută
să joc şi eu o moarte cunoscută,
să vie ei, actorii, şi să spuie
de cîtă-i bună lumea şi cît nu e,
şi-un înţelept nebun să mai repete
un rol cu pînde pe la uşi secrete
şi cu solii trimise să înşele,
bătrîne Will al timpurilor mele!

CÎTE GÎNDURI

O minune, şi gata,
poate clipa să moară.
Eu rămîn să fac plata
pentru ultima oară

Care minte nebună
s-ar mai duce la moară,
cînd o fi să apună
pentru ultima oară?

Numai soare şi lună
se înalţă, coboară,
pîn-or fi prin comună
pentru ultima oară.

Cîte gînduri, și gata
nesfîrșita comoară,
chinuita, ciudata,
pentru ultima oară!

NU POT SĂ TAC

Nu pot să tac, să nu-l înduplec!
În lutul frunții timpul sapă,
și eu mă leg de timp și nu plec.
Un fir de praf, un strop de apă.

Și dacă-s praf, sînt sub copite,
Și dacă-s apă,-s prins în prunduri.
Pe drumurile risipite
și în izvoare din străfunduri.

În goană, herghelii mă poarte
și roți în vînturi să mă zvîrle,
și să ajung în mîluri moarte
și ploi să mă tîrască-n gîrle!

Nici mai puținul, nici mai multul,
în lumea fără mărginire,
un strop învăluind tumultul.
Un fir de praf. O zăbovire.

PROCES

„În al patrulea rînd
după trei, cercetate,
ar mai fi un cuvînt
de strigat în cetate!

Să vă-nchipui în el,
adevăr, libertate,
și credință, și cel
ce în inimi mai bate.

cît mai pot să-l mai spun
peste vremi depărtate"...
A citit un nebun
din arhive uitate!

ȘI MAI CREZI

N-ai să te mai tîngui multă vreme,
n-ai să te mai chinui, fii pe pace!
Cineva cu legile supreme
face semn că vrea să vină-ncoace.

Cei care i-au dat, un timp, nădejdii
chip frumos, și ți l-au scos în cale,
iată-i, purtătorii de primejdii
peste toate visurile tale!

Ca o creangă lumea se îndoaie,
rafurile-au cam plesnit la roți,
nebunii și crize și războaie...
Fă ceva, oprește-o dacă poți!

Tu rămîi să fii nepriceputul
dus pe drumuri încîlcite foarte,
cel rămas de-atunci, de la-nceputul
omului neștiutor de moarte;

și mai crezi în ceva ce-o să vie
bîntuit sub cerul vremii maște...
Calul tău, din tava ruginie
paște încă, bietul, tot mai paște!

HĂITAȘUL

De ce mi-i dat să trec atît de
înstrăinat prin tuleiști,
dus de-un copil care mai rîde
și-mi spune: — încă mai exiști!

Lumina toamnei trece blîndă
în depărtări, peste miriști,
pe cînd hăitașul stă la pîndă
și-mi spune: — încă mai exiști!

CINEVA

Aș vrea să mai spun un cuvînt,
mai lăsați-mă-o țîră.
Cineva la mine-n pămînt
Ca un vierme se vîră.

Dar nu sînt, nu sînt în mormînt!
Nu vedeți că las umbră și dîră?
Cineva la mine-n cuvînt
ca un vierme se vîră.

Dar nu vedeți că încă mai sînt
în bănuială și pîră?
Cineva la mine-n mormînt
ca un vierme se vîră.

ARHIVĂ

Nu fugi
lasă-i să-aştepte.
Cată-n hîrtii
vorbe-nţelepte.

Nu mai cobi,
o să se-ndrepte.
Cată-n hîrtii
vorbe-nţelepte.

Nu mai sui
marile trepte.
Cată-n hîrtii
vorbe-nţelepte.

DESTIN

să nu cazi în brazdă ca o viţă
cu ogrinji ţinută-o iarnă-ntreagă!
undeva, pe-o vale ocolită,
nu mai ştii nici cine te mai leagă.

o postată-n fiecare seară
parcă simţi că tot a mai rămas,
şi porneşti în lunga ta povară
prins în jug, un pas, şi încă-un pas.

socoteşte fiecare clipă,
numără secunda şi minutul,
parcă undeva se înfiripă
capătul, şi el, necunoscutul.

nu c-ai vrea să-ajungi cît mai devreme,
dar să nu cazi pînă-o fi să-ajungi!
prea începe cucul să te cheme,
și o mierlă-n țipete prelungi!

LA DRUM

mai ține viața, tot mai ține,
nu poți să negi, ar fi păcat,
cu mîngîieri tot mai puține
și tot mai mulți care-au plecat.

o zi îmi pare vămuirea,
o noapte, trecerea pe pod
spre undeva, spre nicăirea,
și gîndul ăsta-i tare șod!

dar n-ai ce face, ia plaivasul
și foaia albă, iar și iar,
nechează-n grajdul lui Pegasul
să-i duci grămezile de jar.

ce-ți pasă că-o să iasă fiara?
tu ai în față drumul lung.
pornește deci, se lasă seara
și nopți o mie nu-ți ajung!

O ȚINTĂ

cu-ai tăi o vei sfîrși-ntr-o bună zi
cu alții, nu știi cît o să rămîie
cînd ultimul cuvînt se va rosti
de un coleg, în fumul de tămîie.

dar nu aceasta-i partea ta acum,
și ceea ce te mînă înainte,
deși, pînă la urmă toate-s fum
și oarbă încîlcire de cuvinte.

pe mîine, dar, pe mîine, îți mai spui
și nici nu știi de mai apuci un mîine,
tîrziu, cînd lira o atîrni în cui
și-auzi departe un lătrat de cîine.

și mîine viața te împinge iar,
și tot mai crezi că undeva-i o țintă
care clipește rar, și tot mai rar,
dar încă nu-i în stare să te mintă.

CUPRINS

Notă biobibliografică V

POEZII, 1956
Pomenire 1
Moment de toamnă 1
Citeşte mai băiete... 2

COLOANĂ ÎN AMIAZĂ, 1961
Agreste 3
Anotimp 5
Ecou 6
Mai departe 6
Toamnă tîrzie 7
Întîmpinare 8
Poem despre păsări 9

UMBRA PLOPILOR, 1965
Umbra plopilor 11
Zbori 11
Ori poate 12
Foşnea lumina serii 12
Mi s-a părut 13
În faţa zăpezii 13
Pădurea 14
Din Cîmpia Ardealului 15
Sentimentul iernii 16
Înainte de luptă 18

CALENDAR, 1969
Alb 19
Cînd 20
Şi-i un basm 20
Cînd între noi 21
Ca pasărea minune... 21
Destin 21
Colind 22
Singuri 22
Şi nimeni nu ştie 22
Apoi 23
Şi pe hotar va ninge 24
Nu-i nimeni... 24
Din urmă... 25
Pe-aici... 25
Se mai aud... 26
Tîrziu 26
De unde să vă iau? 27
Căutînd 28

ÎNCĂ NU, 1972
La ceasuri tîrzii 28
Ce linişte 29
Din umbra căruia 29
Umbra rîurilor 30
Şi nu aflu... 31
Şi cînd va fi... 32
De-ar fi... 32
Parcă zăpezi... 33
Într-un tîrziu... 33
Nu intru... 34
Pe urma lor... 34
De nicăiri 35
Cînd chem... 35
Cînd plec... 36
Ajuns în tîrgul unde... 36
De tot ce n-a fost încă... 37
Ne strîngem de pe drumuri... 37

VERSURI, 1973
O, tempora! 38
Vine un ceas... 39

MĂSLINUL LUI PLATON, 1976

CEARCĂN

Alb 40
Un salcîm de-o mai fi... 40
Lîngă un păr sălbatic 41
Ajuns aici... 42
De-o dragoste... 42
În jocul timpului 43
Hieroglifă 43
Pe prunduri 44
Şi dacă vreau... 45
Şi-o vorbă... 45
Năluciri 46
Cum vin tîrziu... 46
Opreşte... 47
Nu-i nimeni dincolo... 47

ELADA

Capul Sunion 48
Mikene 49
Corint 49
La Eleuzis 50
Spre Cytera 51
La Delfi 52
Atena 53
Agora 53
La Epidaur 54
La Maraton 55
Dafne 55
Măslinul lui Platon 56

RONDELURI

Noi sîntem acei din urmă... 56
Să întîrzii sentimental... 57
Ca-n alte dăţi aş vrea să fiu... 57
Pe la streşini rîndunica... 58
Cu patimi, cu melancolii... 59
Din cugetări, din scăpărări... 59
Covoarele-au ţesut asini... 60
Vorbiţi şi tot vorbiţi de moarte... 60
Cu iubirea de moşie... 61
Spre lumea umbrei colosale... 61

Mai bine soarta lui Sisif... 62
Acei copii neştiutori... 62

BĂTAIA CU AUR, 1979
Vei auzi şi nu vei înţelege 63
Eu trebuie să fiu 69
Umbli prin lume 74
Între clopote mute 78
Dintr-o iubire 83
Bătaia cu aur 86
La Comana sub nuc 86
Întîmplarea cu stupul 93

UN CÎNTEC DE DRAGOSTE PENTRU TRANSILVANIA, 1983
Cîntec tîrziu 100
Oraşul 101
Ascultă 102
Invocaţie 103
Psalm 104
Timpuri 104
Liceu 105
Drumul 105
Strada Plantelor 106
Doină 107
De sub sigilii 107
Parcă vin femeile 108
Încă nu ştiu 108
Ce mai vrei... 109
Dintr-un amurg 110

EU TREBUIE SĂ FIU, 1984
Resfirări 112
Acum 112
Alb 113
Dar lasă... 114

NOAPTEA NOPŢILOR, 1985
Şşu 114
Martor 115
Elegie romană 116
Veac 116
Dascălii 117
Din drum 118

Frescă 118
Elegie romană 119
Zodii 120
Poemul fără sfîrşit 120
Noaptea nopţilor 122

PODUL DE VAMĂ, 1986
Podul 125
Nici n-o să ştiţi 126
Pia 126
Atunci, acolo... 127
Prund 128
Soldatul 129
Cît numai gîndul... 130
Dealul 130
Să spunem 130
Cîndva... 131
Motiv 131
Coasa 132
Filă 133
Tîrgul 133
Stogul 133
Îndemn 134
Capăt 135
Dintr-o jale 135
Popas 136
Întrebări 136
Ţară 137

VIAŢA VIAŢA, 1987
Luntrea 139
Vestire 140
Pulbere 141
El însuşi 142
Din iunie 142
Drumul 143
Dar spune 143
Gîndule 143
Înadins 144
Requiem 144
Istorii 145
Într-o clipă 146
Oare unde 147

Acolo 147
Să vă arăt 148
Feluri 148
Atunci 149

DEALURI DE LUT, 1990
INIȚIERI
Neguri 149
Acăţii 150
Drumuri 150
Sturzii 151
Lupii 151
Zăpezi 151
Nopţile 152
Ceaunul 152
Butucul 153

ACESTA EŞTI
Peste toate 153
De toate 154
Parafrază 155
Grauri 156
Poveste 156
Alb 157

ROIRI
Un ochi 158
Atunci 159
Culesul 159
Coliba 160
Războiul 160
Din praf 161

DOMESTICE
Şi-apoi... 162
Se-nserează 163
Cina 163
E timpul 164
Decît aceste... 165
Mioritică 166
Învăţături 166
Stupul 167

DEALURI DE LUT

Rugă 168
Cînd o fi... 169

CUMPENE, 1991

[apoi rămîi ca-ntr-o mirare] 170
[celui necunoscut mai spune-i] 170
[dintr-o dată parcă poarta s-a deschis și se arată] 171
[și timpu-și lasă mîlul pe gropi și prin bulboane] 171
[mai stau să mai închine cîte-un pahar de vin] 172
[am fost dus cu cercuri și ciubară] 173
[doream să ajung la marginea pădurii] 173
[ca un trunchi de copac mă încercui] 174
[bucurați-vă, brumelor, voi, trecătoare] 174
[să stăm sub lună, pe lucernă] 175
[luminați-vă, sălcii, treziți-vă, ploi] 175
[ca prin istorii vechi și mituri] 176
[apoi au venit foarte...] 176

INEDITE

Rugă 177
La naiba! 178
Și-apoi 179
Judecată 179
Credeam 180
Pînă-ntr-o zi 180
De unde mai sînteți 181
Pînă unde 182
Un cuvînt 182
Cît de puțin 183
Și aștept 183
În cumpănă 184
Nucul 185
Lupta 185
Timp 186
Așa 186
Scrisoare 187
O noapte, ... 187
Dar dacă... 188
Cina 189
Atita 189
A mai rămas 190
Ce-ți pasă? 190

Lasă ... 191
Profeție ... 191
În trecere ... 192
Arheologie ... 192
Viciu ... 193
Adevărul ... 193
Iară ... 194
Totul ... 194
Cineva ... 195
Peste pământ ... 195
Un punct ... 195
Cerneală ... 196
Taci ... 196
Așa e! ... 197
Întoarcere ... 198
Grauri ... 198
Care cum... ... 199
Și mult... ... 200
Piatra morii ... 200
Asta-i ... 201
O vorbă ... 202
Din adînc ... 202
Atît ... 203
Însă viața... ... 203
Nebunul ... 204
Din adevăr ... 204
Dar... ... 205
Veac ... 205
Străin ... 206
Întrebări ... 207
Psalm ... 207
Sub semnul vorbei tale ... 208
Să joc și eu ... 209
Cîte gînduri ... 209
Nu pot să tac ... 210
Proces ... 210
Și mai crezi ... 211
Hăitașul ... 212
Cineva ... 212
Arhivă ... 213
Destin ... 213
La drum ... 214
O țintă ... 214

Redactor: ECATERINA ȚARĂLUNGĂ
Tehnoredactor: EUGENIA CÎRSTEA
Tehnoredactare computerizată: SANDA STROESCU

Bun de tipar: 21. 11. 1994; Coli tipar: 7

Tiparul executat în baza contractului nr. 17/1994 de către Centrul de Multiplicare al Institutului de Teorie Socială, București, Bd. Armata Poporului nr. 1-3, etaj VII

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026